

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego

**ANALIZA WYKORZYSTANIA I ZAPOTRZEBOWANIA NA
INFRASTRUKTURĘ BIZNESOWĄ W KONTEKŚCIE ŚWIADCZENIA
USŁUG PROINNOWACYJNYCH I ROZWOJOWYCH PRZEZ INSTYTUCJE
OTOCZENIA BIZNESU W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM
WRAZ Z REKOMENDACJAMI W ZAKRESIE ZASADNOŚCI
I KIERUNKÓW ROZWOJU INFRASTRUKTURY BIZNESOWEJ**

SPIS TREŚCI

Podstawowe definicje użyte w analizie	4
Wykaz skrótów	6
Wprowadzenie	8
Koncepcja analizy oraz opis zastosowanej metodologii badawczej.....	10
Charakterystyka grupy badawczej.....	12
Idea funkcjonowania IOB w polityce rozwoju	16
IOB w województwie kujawsko-pomorskim	18
Rodzaje Instytucji Otoczenia Biznesu	18
Zasięg działania instytucji otoczenia biznesu	21
Oferta Instytucji Otoczenia Biznesu.....	25
Wykorzystanie usług świadczonych przez IOB	44
Oferta instytucji otoczenia biznesu, a doświadczenia przedsiębiorstw	52
Gotowość instytucji otoczenia biznesu do świadczenia usług i rozwijania oferty	56
Problemy związane z dostępnością infrastruktury biznesowej identyfikowane przez IOB	76
Plany rozwojowe instytucji otoczenia biznesu	80
Infrastruktura biznesowa w województwie kujawsko-pomorskim – podsumowanie	94
Oferta instytucji otoczenia biznesu z województw o najwyższym potencjale innowacyjności	98
Wnioski i rekomendacje	110
Wykaz Wykresów	117
Wykaz Tabel.....	123
Wykaz Map	123

PODSTAWOWE DEFINICJE UŻYTE W ANALIZIE

Infrastruktura biznesowa – rozumiana jako infrastruktura będąca w dyspozycji IOB, służąca do świadczenia przez nie usług infrastrukturalnych, a także świadczenie usług z wykorzystaniem infrastruktury, dostępnego sprzętu i specjalistycznej wiedzy personelu IOB (np: usługa inkubacyjna czy akceleracyjna nie polega jedynie na wynajmie powierzchni, ale również zapewnieniu odpowiedniego środowiska dla świadczenia kompleksowych usług doradczych, prawnych, networkingu, technologicznych czy badawczych. Infrastruktura ta może również mieć charakter demonstracyjny umożliwiający testowanie nowych rozwiązań, czy rozwijających wiedzę i umiejętności MŚP).

Instytucje Otoczenia Biznesu¹ - to każdy podmiot bez względu na formę prawną, prowadzący działalność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, nie działający dla zysku lub przeznaczający zysk na cele statutowe zgodnie z zapisami w statucie lub innym równoważnym dokumencie założycielskim, posiadający bazę materialną, techniczną i zasoby ludzkie oraz kompetencyjne niezbędne do świadczenia usług na rzecz sektora MŚP.

Usługa proinnowacyjna² - to usługa świadczona na rzecz przedsiębiorcy w celu skrócenia czasu „wejścia na rynek” i zwiększenia jego konkurencyjności dzięki wprowadzeniu innowacji w zakresie wytwarzanych produktów i świadczonych usług lub wprowadzeniu innowacyjnej technologii, zmian organizacyjnych oraz rozwiązań marketingowych.

Usługa rozwojowa³ - należy przez to rozumieć usługi:

- doradcze, mające na celu nabycie, utrzymanie lub wzrost wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych usługobiorcy lub pozwalające na jego rozwój;
- szkoleniowe, mające na celu nabycie, potwierdzenie lub wzrost wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych usługobiorcy, w tym przygotowujące do uzyskania kwalifikacji lub pozwalające na jego rozwój.

Usługi infrastrukturalne⁴ - rozumiane są jako wynajem powierzchni biurowej, laboratoryjnej, laboratoryjno-biurowej, jak również produkcyjnej czy ekspozycyjnej przez ośrodki innowacji i przedsiębiorczości podmiotom zewnętrznym na zasadach umownych.

¹ Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, 31 sierpień 2022

² Innowacje i transfer technologii . Słownik pojęć. Red. K. B. Matusiak, Warszawa 2011

³ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie rejestru podmiotów świadczących usługi rozwojowe

⁴ Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport z badania, red. M. Mażewska, A. Bąkowski, J. Rudawska, Poznań 2021

WYKAZ SKRÓTÓW

ARR – Agencja Rozwoju Regionalnego

BPPT – Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny

CTT – Centrum Transferu Technologii

GPP – Grudziądzki Park Przemysłowy

ICT – information and communication technologies – technologie informacyjno-telekomunikacyjne

IOB – Instytucja Otoczenia Biznesu

KFPF – Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy

LGD – Lokalna Grupa Działania

MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa

PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

SOOIP – Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce

TARR – Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego

WPROWADZENIE

W wyniku zmian w polskiej polityce gospodarczej ostatnich dekad istotnemu wzmocnieniu uległa koncepcja wykorzystywania potencjału społecznego i angażowania podmiotów niezwiązanych z administracją publiczną w kształtowanie innowacyjnego rozwoju. Jednym ze strategicznych celów regionów stało się zwiększenie produktywności i konkurencyjności przedsiębiorstw zarówno przez aktywizację ekonomiczną społeczności lokalnych, jak i stymulowanie wzrostu gospodarczego przez działania ośrodków innowacji i przedsiębiorczości.

Funkcjonujące, bądź powstające, instytucje otoczenia biznesu (IOB) zaczęły mierzyć się z dostarczaniem usług niezbędnych do realizacji celów wspierania przedsiębiorczości, jednocześnie przekierowując i wpisując działalność w aktualnie obowiązujące możliwości finansowania ze środków publicznych. Postrzeganie roli i znaczenia instytucji otoczenia biznesu w polityce rozwoju regionalnego uległo wyraźnemu wzmocnieniu w związku ze świadczeniem przez nie specjalistycznych usług doradczych, z wykorzystaniem dostępnej i tworzonej infrastruktury biznesowej, służącej dostarczaniu usług proinnowacyjnych.

Prowadzone analizy IOB, a także strategiczne dokumenty dotyczące realizacji celów rozwojowych Unii Europejskiej - wyznaczając kierunki i założenia budowania struktury wspierania przedsiębiorczości - wyraźnie wskazują oczekiwania związane z odgrywaniem przez instytucje otoczenia biznesu oraz ośrodki innowacji efektywnej roli we wzmacnianiu gospodarki. Kładą przy tym duży nacisk na realizację celów IOB poprzez ofertę profesjonalnych usług oddziałujących na innowacyjność i przedsiębiorczość klientów⁵.

Taki proces podwyższania standardów świadczonych usług oraz profesjonalizacji działań IOB jest istotnie zauważalny. Na gruncie zmieniających się potrzeb gospodarczych i związanych z tym potrzeb przedsiębiorców nadal jednak wymaga wsparcia.

Oferta usług świadczonych przez IOB w województwie kujawsko-pomorskim jest niezwykle różnorodna, dlatego konieczna staje się inwentaryzacja potencjału infrastrukturalnego oraz merytorycznego IOB w celu ustalenia zasadności wsparcia i kierunków dalszego ich rozwoju, a także jak najlepszego dopasowania ich do oczekiwań przedsiębiorców. Celem funkcjonowania IOB jest bowiem zarówno stymulowanie pożądaných kierunków rozwoju, jak i pełnienie funkcji wysoce użytecznej wobec ich klientów.

⁵ Ocena systemu wsparcia instytucji otoczenia biznesu w regionalnych programach operacyjnych na lata 2014-2020, Raport ekspercki dla Ministerstwa Rozwoju, Departament Regionalnych Programów Operacyjnych 2016.

KONCEPCJA ANALIZY ORAZ OPIS ZASTOSOWANEJ METODOLOGII BADAWCZEJ

Celem badania była weryfikacja zasobów infrastrukturalnych, a także potencjału, potrzeb rozwojowych oraz możliwości instytucji wspierających przedsiębiorców w województwie kujawsko-pomorskim, a także planów rozwojowych IOB.

W związku z tym wyznaczono następujące obszary badawcze:

1. Analiza zasobów infrastruktury biznesowej oferowanej przez IOB

W ramach obszaru badawczego przeanalizowany został katalog infrastruktury biznesowej oferowanej przez IOB z województwa kujawsko-pomorskiego pod kątem ofertowych usług i ich rozmieszczenia, a także sposób jej wykorzystania i warunki udostępniania (tzn. płatności). Zweryfikowano również aspekt dostępności infrastruktury dla MŚP względem jej lokalizacji oraz jej nasycenia (dostępności w czasie).

Główne pytania badawcze:

- Jakie IOB i w jakich latach posiadały/udostępniały infrastrukturę biznesową?

Pytania szczegółowe:

- Jakiego rodzaju infrastrukturą biznesową dysponują IOB z województwa kujawsko-pomorskiego?
- Jakiego rodzaju usługi proinnowacyjne i/lub rozwojowe świadczą IOB?
- Jaki jest sposób użyczenia/udostępniania infrastruktury?
- Jaką infrastrukturą dysponują IOB w regionach o najwyższym poziomie rozwoju?

2. Określenie potrzeb w zakresie zaplecza infrastrukturalnego niezbędnego dla doskonalenia świadczonych, a także wdrażania nowych usług oraz określenie możliwości i barier w dostarczaniu usług proinnowacyjnych i rozwojowych.

Główne pytanie badawcze:

- Jakie są potrzeby IOB w zakresie udostępniania infrastruktury biznesowej w kontekście świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych?

Pytania szczegółowe:

- Jaka infrastruktura biznesowa jest potrzebna IOB na potrzeby świadczenia usług?
- Czy posiadane zasoby infrastrukturalne odpowiadają oferowanym oraz świadczonym usługom, w tym usługom proinnowacyjnym i rozwojowym?
- Czy infrastruktura biznesowa dostępna na terenie miejscowości/gminy, w której IOB ma siedzibę umożliwia w pełni realizację usług oferowanych przez IOB?
- Jakie działania zdaniem IOB należy podjąć, aby zwiększyć dostępność usług świadczonych poprzez wykorzystanie infrastruktury biznesowej?
- Jakie są planowane kierunki rozwoju infrastruktury biznesowej IOB w ciągu najbliższych 5 lat?
- Jakich zasobów infrastrukturalnych IOB będą potrzebować dla realizacji planów?

- Czy IOB zamierzają inwestować w rozwój infrastruktury biznesowej?
 - Dla jakiego rodzaju usług IOB planują wykorzystać nową, bądź ulepszoną infrastrukturę biznesową?
 - Jakiego rodzaju infrastruktura jest niedostępna na terenie województwa kujawsko-pomorskiego?
 - Jakie są potrzeby IOB i MŚP w zakresie poprawy dostępności infrastruktury biznesowej?
3. Prognoza zapotrzebowania na infrastrukturę biznesową na podstawie krajowych i globalnych trendów.

Główne pytanie badawcze:

- Jakie są kierunki rozwijania usług z wykorzystaniem infrastruktury biznesowej przez IOB?

Pytania szczegółowe:

- Jakie są uwarunkowania dla rozwoju infrastruktury biznesowej?
- Jak jest prognozowane zapotrzebowanie na infrastrukturę biznesową ze strony MŚP?

W ramach niniejszej analizy zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

- **Analiza danych zastanych (desk research)**, które nie zostały wytworzone na potrzeby badania, jednak stanowiły istotny wkład z perspektywy problematyki badania (analizy, raporty z ewaluacji dotyczące przedmiotu badania, strony internetowe poszczególnych IOB).
- **Wywiady** realizowane w oparciu o kwestionariusz ankiety **metodą CAWI** (Computer Assisted Web Interview). Pytania dotyczyły oferty w okresie 2016-2022 oraz planów na najbliższe 5 lat.

CHARAKTERYSTYKA GRUPY BADAWCZEJ

Inwentaryzacja IOB działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego stanowiła punkt wyjścia do badań właściwych. Podstawą budowy zestawienia była analiza dokumentów strategicznych i operacyjnych województwa tj. Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii Przyspieszenia 2030+, Programu rozwoju gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego oraz Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji (RIS3) 2021+ Województwo Kujawsko-Pomorskie. Perspektywa 2021-2027, a także opracowań przygotowanych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego - m.in. „Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego” przygotowana przez Firmę PwC w 2020 roku oraz „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” przygotowana przez KPFP Sp. z o.o. w 2022 roku. Stanowiły one punkt wyjścia do zweryfikowania populacji IOB. Założono, iż do zestawienia IOB zostaną włączone podmioty, których działalność może wpisywać się w działalność definicyjną IOB. Pod uwagę były brane nie tylko instytucje, których nazwa wskazywała na działalność okołobiznesową, ale również takie instytucje jak: cechy, klastry, czy lokalne grupy działania, organizacje turystyczne, które w żadnych wcześniejszych opracowaniach nie były identyfikowane jako IOB.

Badanie zostało zrealizowane na populacji 158 ośrodków, których działalność związana jest ze wsparciem biznesu, zidentyfikowanych w województwie kujawsko-pomorskim.

Z uwagi na ograniczenia informacji zamieszczanych na stronach internetowych poszczególnych IOB istotną rolę w analizie stanowiły badania terenowe. Do udziału w badaniu zaproszone zostały podmioty prowadzące działalność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w województwie kujawsko-pomorskim zidentyfikowane w pierwszej fazie badań.

Badanie CAWI zostało wsparte poprzez trzykrotne przypomnienia mailowe oraz rozmowy telefoniczne. Zrealizowano łącznie 51 wywiadów.

Tabela 1. Liczba IOB biorących udział w badaniu według zidentyfikowanych rodzajów

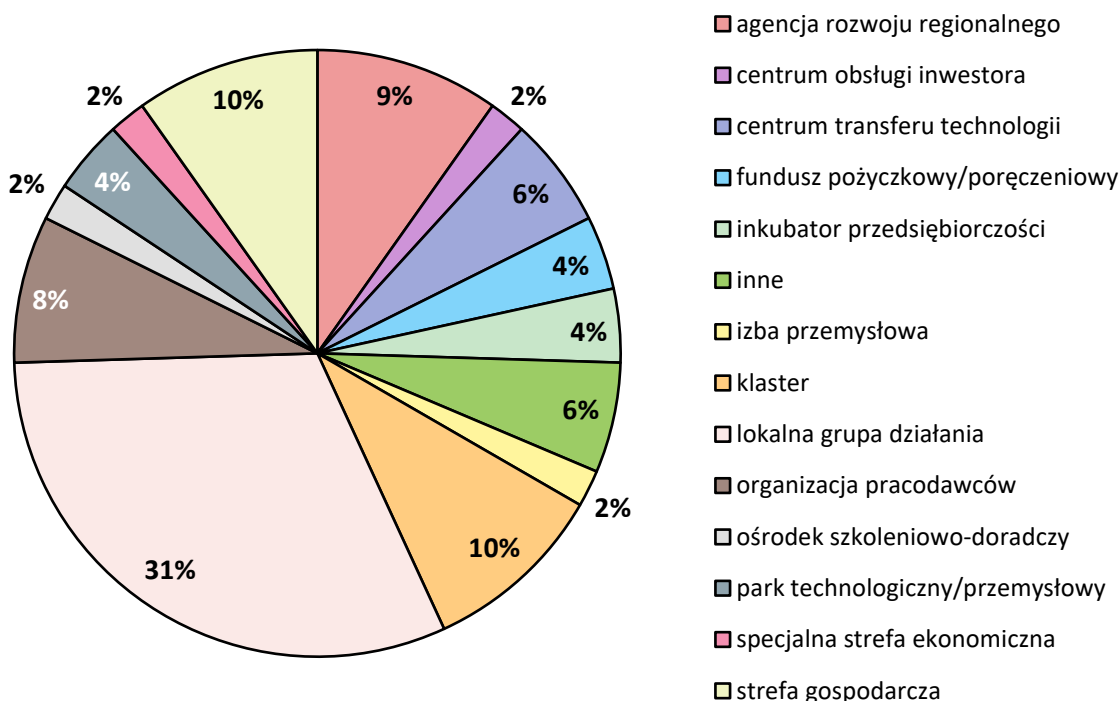
Rodzaj instytucji	Lp
agencja rozwoju regionalnego	5
centrum obsługi inwestora	1
centrum transferu technologii	3
fundusz poręczeniowy/pożyczkowy	2
inkubator przedsiębiorczości	2
inne	3
izba przemysłowa	1
klaster	5
lokalna grupa działania	16
organizacja pracodawców	4
ośrodek szkoleniowo-doradczy	1
park technologiczny/przemysłowy	2
specjalna strefa ekonomiczna	1
strefa gospodarcza	5
Razem	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51

Najliczniejszą grupę ankietowanych, którzy odpowiedzieli na badanie, stanowiły Lokalne Grupy Działania (16). Po 5 podmiotów reprezentowało grupy agencji rozwoju regionalnego, klastrów oraz stref gospodarczych. Najmniej liczną grupę stanowiły podmioty reprezentujące ośrodki szkoleniowo-doradcze (1) oraz izby przemysłowe (1). W badaniu nie wzięli udziału przedstawiciele hubu technologicznego, organizacji turystycznych, klubów biznesu. Jeden cech biorący udział w badaniu skategoryzował się w grupie organizacji pracodawców. Dodatkowo 3 podmioty biorące udział w badaniu wpisały się w grupę „inne”, nie identyfikując się z żadną grupą IOB.

Analizując strukturę badanych, należy zwrócić uwagę na dwa rodzaje IOB reprezentujących podstawową jednostkę, która ponadto w ramach rozszerzania działalności tworzy dodatkowe segmenty (często odrębnie traktowane), jako samodzielnie funkcjonujący IOB. Do tej grupy badanych należą: Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego, która jednocześnie działa jako agencja rozwoju regionalnego (ARR), ale też jako park technologiczny oraz Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy, który działa jako fundusz pożyczkowy, jednak działalność rozszerza również do prowadzenia trzech inkubatorów, traktowanych jako odrębny rodzaj IOB. W tych dwóch przypadkach odpowiedzi dotyczą działalności wiodącej, a więc jako ARR i funduszu pożyczkowego.

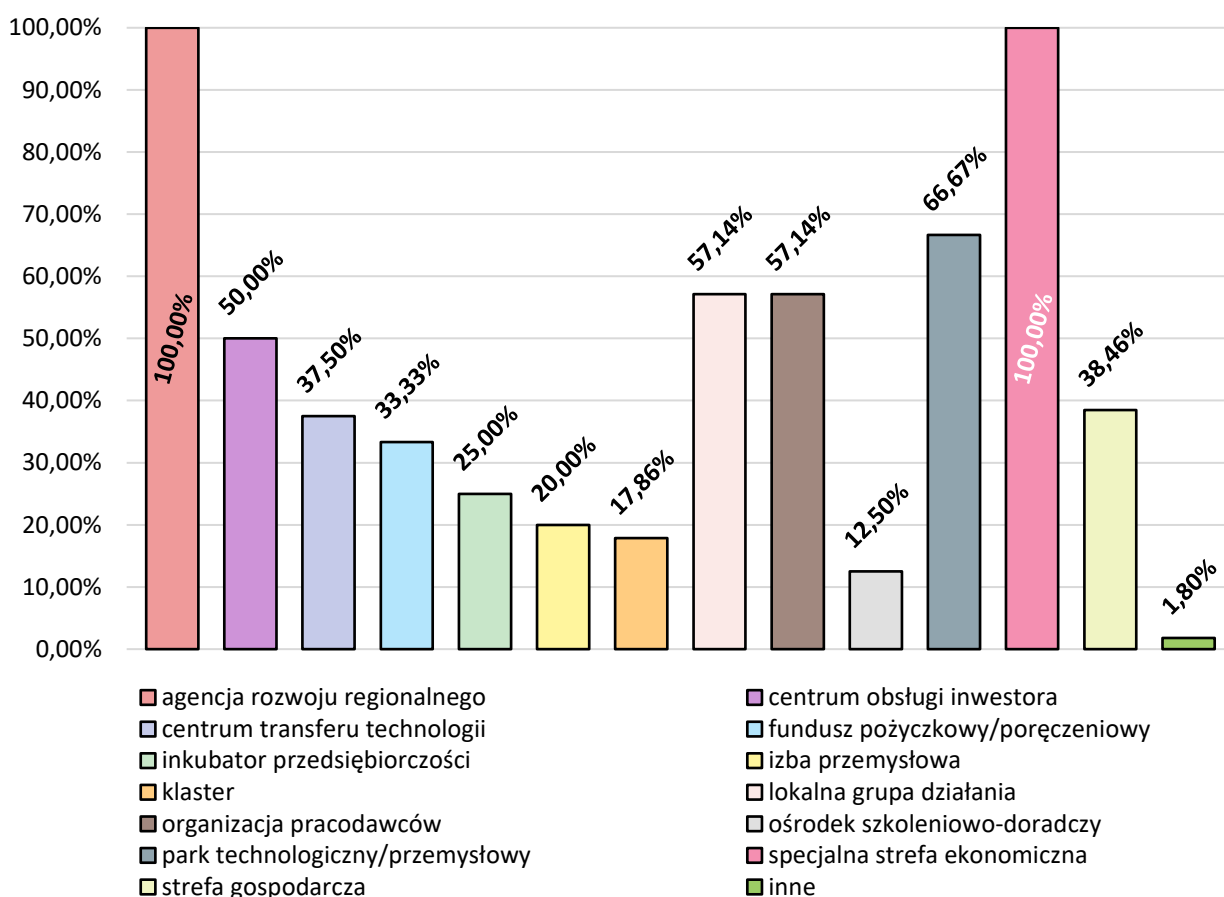
Wykres 1. Rodzaj IOB biorących udział w badaniu (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51

Struktura badanych jest bardzo zróżnicowana. Mimo, iż do udziału w ankiecie zostały poproszone wszystkie zidentyfikowane IOB (167, w tym 158 ośrodków prowadzących), po trzech dodatkowych próbach uzyskania odpowiedzi na ankietę odpowiedziało 51 podmiotów. Reprezentatywność na poziomie wyższym niż 50% zapewniły: lokalne grupy działania (57,14%), organizacje pracodawców (57,14%), parki technologiczne (66,67% – przy czym należy pamiętać, że jeden park wypowiedział się jako ARR), specjalna strefa ekonomiczna (100,00%). Na 8 funkcjonujących inkubatorów w ankiecie wypowiedziały się 2 (25% - przy czym należy pamiętać, że 3 inkubatory prowadzi fundusz pożyczkowy, który wypowiedział się jako ten rodzaj IOB). Najniższa reprezentatywność została zapewniona przez ośrodki szkoleniowo-doradcze (12,50%) oraz klastry (17,86%).

Wykres 2. Udział danego rodzaju IOB w badaniu (%)

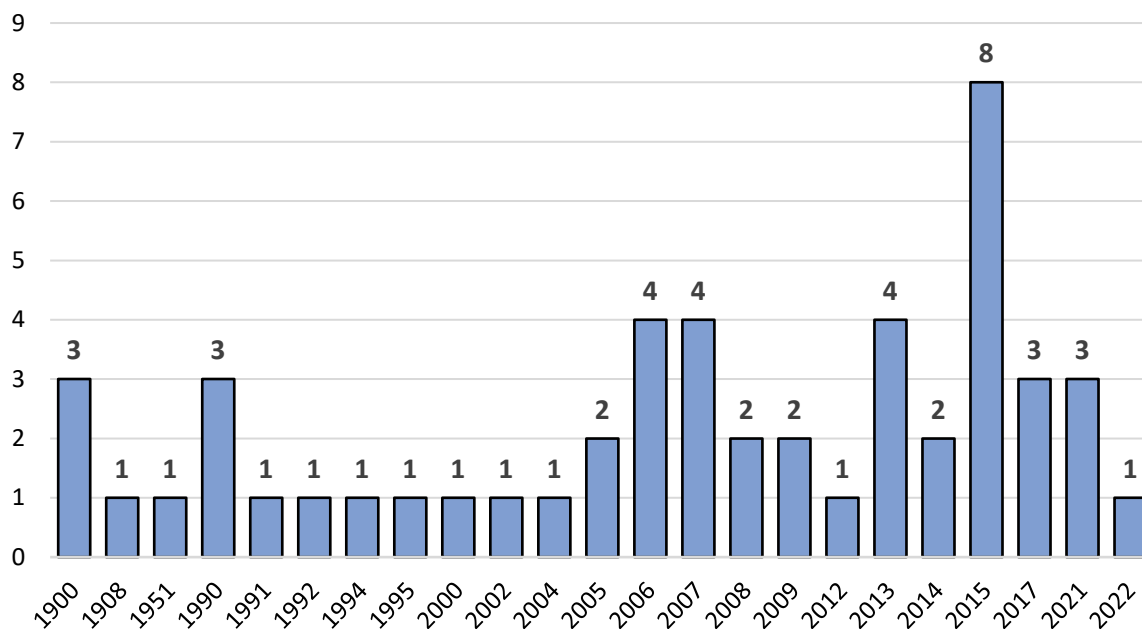

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=167 (wykres pokazuje tylko te IOB, które odpowiedziały w zidentyfikowanym rodzaju)

Pierwsze instytucje otoczenia biznesu, biorące udział w badaniu, w postaci organizacji pracodawców i izb gospodarczych zaczęły powstawać na początku XX wieku. Kolejne ośrodki, które można już było wpisać w grupę organizacji przedsiębiorczości powstawały od lat 90 XX wieku. Znaczący wzrost w tworzeniu nowych ośrodków zauważalny jest od 2004 roku, czyli od roku przystąpienia Polski do Unii

Europejskiej. To był dość kluczowy moment dla IOB, gdyż otwierał możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach środków unijnych, dając szansę na rozwój działalności. Taki wzrost zauważalny był również w województwie kujawsko-pomorskim. Najwięcej IOB powstało w latach 2013-2017.

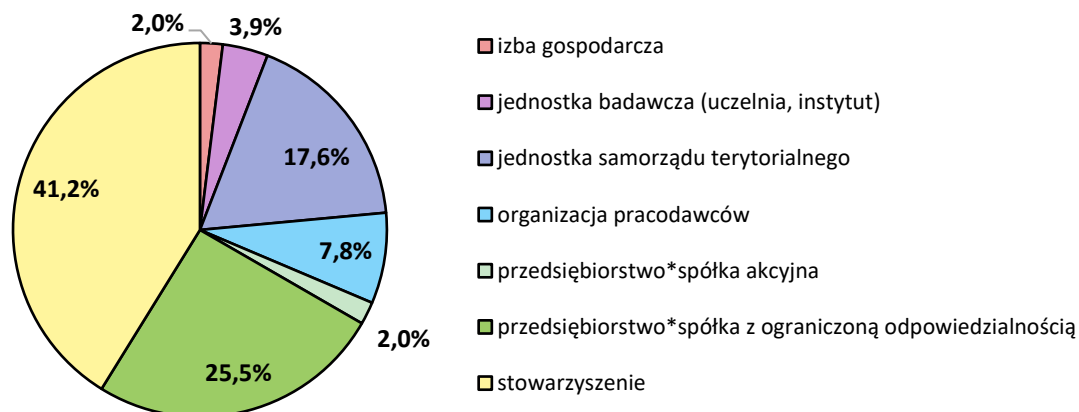
Wykres 3. Rok powstania IOB biorących udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51

Prawie połowa z ankietowanych (41,2%) funkcjonuje jako stowarzyszenia posiadające osobowość prawną. Mają dzięki temu możliwość zakładania terenowych jednostek organizacyjnych, a także łączenia się w związki stowarzyszeń. Ankietowani występujący w tej grupie badanych reprezentowani byli przez Lokalne Grupy Działania (16 instytucji) oraz klastry (4), a także izbę rzemiosła. 25,5% ankietowanych stanowiły spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Ta grupa ankietowanych reprezentowana była przez 13 instytucji: agencje rozwoju regionalnego, fundusz pożyczkowy i poręczeniowy, klaster, inkubator, parki technologiczne.

Wykres 4. Typy formy prawnej IOB biorących udział w badaniu (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51

IDEA FUNKCJONOWANIA IOB W POLITYCE ROZWOJU

Nieodłącznym elementem kształtowania rozwoju gospodarki jest wzmocnienie aktywności w zakresie tworzenia i udoskonalania infrastruktury rozwoju przedsiębiorczości. Idea rozwoju przedsiębiorczości przybiera tym samym instytucjonalną formę wsparcia, realizowaną m.in. poprzez działalność instytucji otoczenia biznesu. Pojęcie i klasyfikacja instytucji otoczenia biznesu na obecnym etapie rozwoju gospodarczego w dużej mierze uzależnione są od postrzegania IOB przez pryzmat dostępnych narzędzi wsparcia polityki rozwoju państw członkowskich Unii Europejskiej oraz przez dostępne wsparcie finansowe i merytoryczne.

Przyjęty praktycznie we wszystkich regionach sposób podejścia do budowy polityk wsparcia z wykorzystaniem IOB jako istotnych narzędzi, jest podobny. Odniesienia do zapisów Umowy Partnerstwa są albo wprost elementami Szczegółowych Opisu Osi Priorytetowych RPO albo SZOOP RPO stanowią wyraźną inspirację dla autorów⁶.

W literaturze przedmiotu funkcjonują różne ujęcia instytucjonalnego otoczenia biznesu, posługujące się różnymi pojęciami, z których najbardziej rozpowszechnione to: instytucje otoczenia biznesu, instytucje wsparcia rozwoju gospodarki, infrastruktura instytucjonalna, instytucje wsparcia, infrastruktura wsparcia, niekomercyjne otoczenie biznesu, ośrodki innowacji i przedsiębiorczości, infrastruktura innowacji i transferu technologii, instytucje pomostowe, katalizatory innowacji⁷.

W głównej mierze definicje instytucji otoczenia biznesu kreowane są w dokumentach strategicznych dla rozwoju poszczególnych regionów w odniesieniu do funkcji, jakie winny spełniać dla osiągnięcia zakładanych celów, ale też adekwatnie do możliwości wsparcia, jakie mogą otrzymać oraz dystrybuować. W województwie kujawsko-pomorskim równoznaczną definicję IOB zastosowano w takich dokumentach jak: Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, czy Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, które definiują IOB jako *każdy podmiot bez względu na formę prawną, prowadzący działalność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, niedziałający dla zysku lub przeznaczający zysk na cele statutowe zgodnie z zapisami w statucie lub innym równoważnym dokumencie założycielskim, posiadający bazę materialną, techniczną i zasoby ludzkie oraz kompetencyjne niezbędne do świadczenia usług na rzecz sektora MŚP*⁸.

Jest to sposób definiowania nieco szerszy niż ten zaproponowany w definicji z *Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmocnienie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych* (dla perspektywy 2007-2013), która stosowana winna być w odniesieniu do przepisów o pomocy publicznej i obejmować mianem IOB tylko przedsiębiorstwa⁹.

⁶ Książek E., Lityński K., Mażewska M., Osiadacz J., Tórz A., Sztern Ł., Ocena systemu wsparcia instytucji otoczenia biznesu w regionalnych programach operacyjnych na lata 2014-2020, Raport ekspercki dla Ministerstwa Rozwoju, Departament Regionalnych Programów Operacyjnych, 2016.

⁷ Płoszaj A., Instytucje otoczenia biznesu w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot, Warszawa 105.

⁸ Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, 31 sierpień 2022.

⁹ Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o (...) instytucji otoczenia biznesu - należy przez to rozumieć mikroprzedsiębiorcę, małego lub średniego przedsiębiorcę, a także przedsiębiorcę innego niż mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca, bez względu na formę prawną, który nie działa dla zysku lub przeznaczając zysk na cele statutowe i prowadzi działalność służącą tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości;

W literaturze przedmiotu oraz w dotychczas przeprowadzonych analizach i badaniach na temat roli i sposobu funkcjonowania IOB wskazywano na różny sposób ich definiowania. Przedstawiona w badaniu eksperckim dla Ministerstwa Rozwoju¹⁰ analiza definicji IOB, na podstawie dokumentów 16 regionalnych programów, wyodrębniła sposób definiowania IOB oraz wykazała główne różnice ulokowania środków dla IOB i co za tym idzie, w wyznaczeniu zadań instytucjom otoczenia biznesu w ramach wdrażania polityki wspierania przedsiębiorczości i innowacyjności. Definicja zastosowana w województwie kujawsko-pomorskim w zasadzie ząębia się z przytoczoną w ww. analizie propozycją jednolitej definicji IOB. Podkreśla również istotne elementy, które powinny IOB cechować: aktywność w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości, działanie nie nastawione na zysk oraz dysponowanie potencjałem infrastrukturalnym i kadrowym.

Tak skonstruowana definicja wskazuje jednocześnie oczekiwania wobec zakresu działań, a także funkcji IOB. Zarówno w obecnej perspektywie finansowania poprzez środki unijne, jak i w kolejnej, precyzowane są oczekiwania wobec podmiotów działających i rozwijających usługi wspierania przedsiębiorczości w kierunku świadczenia wyspecjalizowanych usług na rzecz sektora MŚP, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania innowacyjności polskich przedsiębiorstw i wdrażania przez nie nowych technologicznych rozwiązań¹¹.

Koncepcja zakresu działalności IOB zawarta w Umowie partnerstwa perspektywy finansowej 2014 - 2020 oraz Umowie partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, opiera się na tworzeniu interwencji słuujących podnoszeniu konkurencyjności i innowacyjności MŚP poprzez poprawę dostępu do dobrej jakości, wysoce specjalistycznych usług skoncentrowanych na osiągniętych wynikach i dostosowanych do faktycznych potrzeb podmiotów korzystających z usług IOB. Jednocześnie powyższe dokumenty, określające strategię interwencji funduszy europejskich, nakładają na IOB warunki konieczne do spełnienia, aby efekty udzielanego wsparcia odpowiadały w pełni na zapotrzebowanie przedsiębiorstw. W związku z powyższym przedsięwzięcia w zakresie wsparcia IOB ukierunkowane są na:

- świadczenie specjalistycznych usług,
- rozwój infrastruktury (choć w ograniczonym zakresie i przy spełnieniu następujących warunków - działalność IOB wpisuje się w krajową lub regionalną strategię inteligentnej specjalizacji, IOB dysponuje strategią/planem wykorzystania infrastruktury planowanej do sfinansowania w ramach przedsięwzięcia, przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych, przedsięwzięcie nie powiela dostępnej infrastruktury IOB o podobnym profilu, zlokalizowanej w danym lub sąsiadującym regionie chyba, że limit dostępnej oferty został wyczerpany).

¹⁰ Książek E., Lityński K., Mażewska M., Osiadacz J., Tórz A., Sztern Ł., Ocena systemu wsparcia instytucji otoczenia biznesu w regionalnych programach operacyjnych na lata 2014-2020, Raport ekspercki dla Ministerstwa Rozwoju, Departament Regionalnych Programów Operacyjnych, 2016.

¹¹ Tamże.

IOB W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

Rodzaje Instytucji Otoczenia Biznesu

Prace nad opracowaniami w zakresie funkcjonowania instytucji otoczenia biznesu zostały zintensyfikowane w momencie zwiększającego się rozwoju IOB powiązanego z absorpcją środków unijnych w Polsce. Większość prac badawczych realizowanych od 2004 r. przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), a także te najnowsze, cyklicznie realizowane przez Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce (SOOIP), pozwoliły na sklasyfikowanie IOB z uwagi na podejmowane zadania, grupy odbiorców usług oraz niezbędne kompetencje. Wyodrębniono w ten sposób trzy podstawowe grupy IOB¹²:

ośrodki przedsiębiorczości – wszystkie te podmioty, które mają na celu aktywizowanie, wspieranie i promowanie rozwoju przedsiębiorczości (ośrodki szkoleniowo-doradcze, preinkubatory, inkubatory przedsiębiorczości);

ośrodki innowacji – podmioty, których zadaniem jest szeroka promocja i inkubacja innowacyjnej przedsiębiorczości, transfer technologii i dostarczanie usług proinnowacyjnych, aktywizacja przedsiębiorczości akademickiej i współpracy nauki z biznesem; zakładanym efektem ich działalności jest rozwijanie innowacji w aspekcie produktowym, procesowym i organizacyjnym (Centra Transferu Technologii, Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, Inkubatory Technologiczne, e-inkubatory, Parki: technologiczne, naukowe, badawcze, przemysłowo-technologiczne oraz techno-parki, Centra Innowacji);

pozabankowe instytucje finansowe – podmioty, których zadaniem jest dostarczanie usług finansowych dostosowanych do specyfiki nowych przedsięwzięć gospodarczych (fundusze pożyczkowe i poręczeniowe).

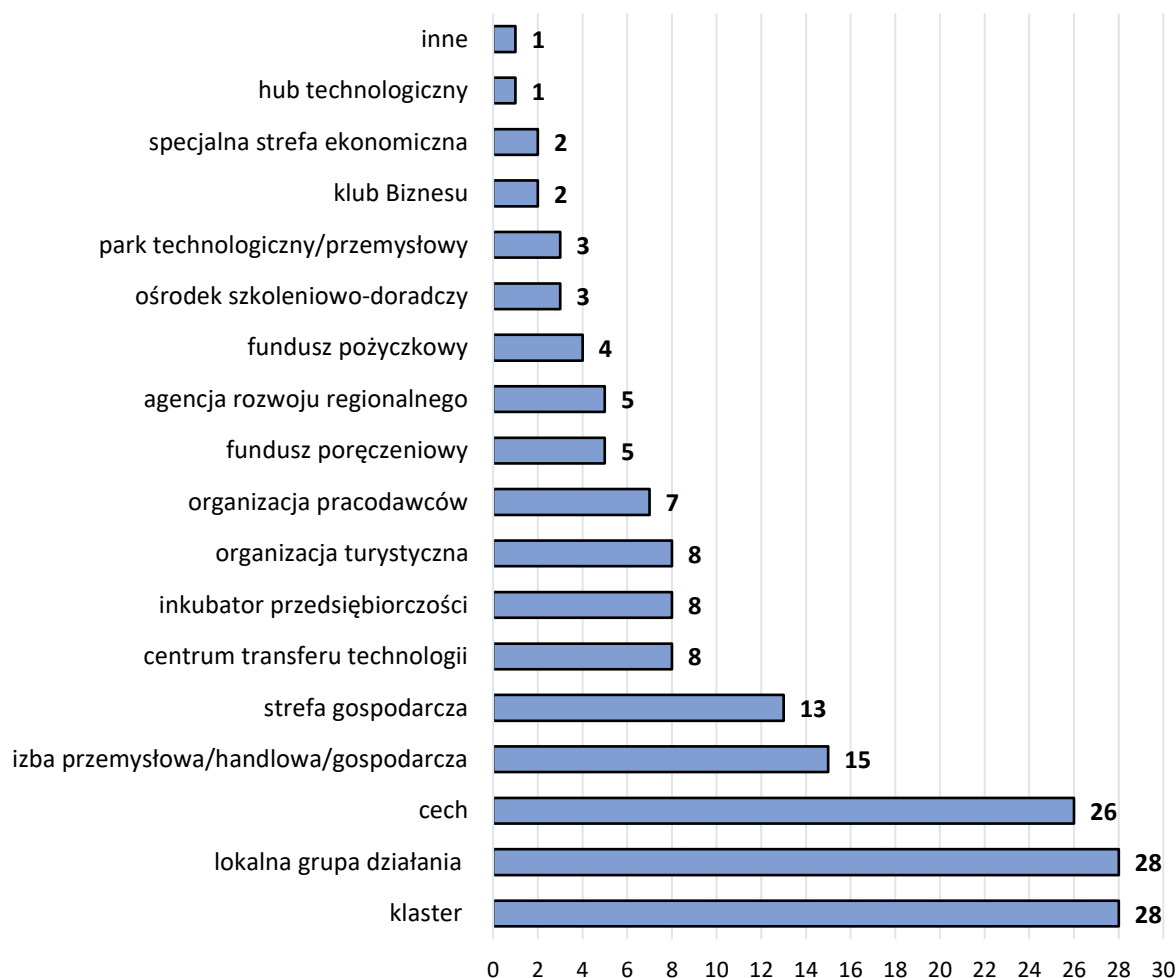
W województwie kujawsko-pomorskim różnorodność oferty IOB powoduje, że rozgraniczenie działań tak, by wpisywały się w konkretną grupę, jest dość trudne. Analiza wykazała, iż oferta IOB jest na tyle szeroka, że poszczególne typy przenikają się.

Na podstawie wcześniejszych analiz prowadzonych na temat IOB w województwie kujawsko-pomorskim oraz danych zebranych ze stron internetowych zidentyfikowano 158 ośrodków, których działalność związana jest ze wsparciem biznesu. Na wykresie nr 5 uzupełniająco przedstawiono 3 inkubatory przedsiębiorczości prowadzone przez Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy, 1 park technologiczny, prowadzony przez Toruńską Agencję Rozwoju Regionalnego, i jeden inkubator prowadzony przez Grudziądzki Park Przemysłowy. Dodatkowo należy zaznaczyć, że Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy świadczy usługi w czterech biurach: we Włocławku, Toruniu, Bydgoszczy i Grudziądzu oraz 2 razy w tygodniu pełni dyżury w Brodnicy, a Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna usługi świadczy w biurach w Toruniu i Włocławku – oddziały, miejsca dyżurów

¹² Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport z badania, red. M. Mażewska, A. Bąkowski, J. Rudawska, Poznań 2021

i świadczenia usług zostały wliczone jako odrębne podmioty i uwzględniono tę właściwość w lokalizacjach instytucji. Łącznie zidentyfikowano 167 IOB na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Wykres 5. Liczba IOB wspierających przedsiębiorców z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w podziale na ich rodzaje

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań KPFR, N=167 (uwzględniono podmioty, które mają biura w kilku lokalizacjach)

Z działalnością IOB kojarzone są przede wszystkim ośrodki innowacji i przedsiębiorczości. Do tej grupy kujawsko-pomorskich IOB z pewnością należą centra transferu technologii (CTT), parki technologiczne oraz agencje rozwoju regionalnego. Ostatnia grupa jest charakterystyczna pod względem funkcji oraz różnorodności działań jakie podejmuje, by wspierać mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Zazwyczaj agencje rozwoju regionalnego kojarzone są z realizacją projektów unijnych, publicznych i komercyjnych oraz działalnością doradczo-szkoleniową. Podmioty te są jednym z tych przykładów IOB, dla których nie można wykluczyć, że pełniły więcej niż jedną rolę.

CTT powoływane przez uczelnie do realizacji programów wsparcia przekazu i urynkawiania technologii stanowią jednostki pomostowe sfery nauki i biznesu. Wśród 8 zidentyfikowanych centrów transferu technologii, wyróżniają się 3 najprężniej i najdłużej realizujące programy wsparcia transferu i komercjalizacji technologii. To ośrodki działające przy uczelniach: Centrum Przedsiębiorczości Akademickiej i Transferu Technologii UMK w Toruniu, Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy oraz spółka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu Startova.pl utworzona w 2014 roku. 2 centra: Kujawsko-Pomorskie Centrum Naukowo-Technologiczne im. prof. Jana Czochralskiego sp. z o.o. oraz Toruńskie Laboratorium Biznesu są dopiero w początkowej fazie rozwoju.

Do działalności ośrodków szkoleniowo-doradczych wliczane są zwykle działania inkubatorów przedsiębiorczości, które kojarzą się głównie z pomocą dla nowo powstających firm w osiągnięciu dojrzałości i samodzielności funkcjonowania. Jednak ten rodzaj IOB, w przypadku 9 zidentyfikowanych podmiotów z województwa kujawsko-pomorskiego, nie do końca mógł wpisać się w zakres czynności IOB w tej podgrupie ani też grupie ośrodków innowacji, czy tym bardziej pozabankowych instytucji wspierających. Działalność inkubatorów w województwie kujawsko-pomorskim w znacznej mierze przybrała rolę ośrodków zapewniających powierzchnie do pracy nowo powstających biur, niekoniecznie jednak wspierającą firmy w rozwijaniu prowadzonej działalności.

Parki technologiczne powstające na bazie nieruchomości tworzyć powinny specjalistyczne miejsce przyspieszające proces transferu i komercjalizacji wiedzy z nauki do biznesu, zapewniając usługi i wyposażenie bazujące na nowoczesnych technologiach. Idea tworzenia infrastruktury parków skupia się przede wszystkim na tworzeniu przestrzeni sprzyjającej rozwojowi potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw. Obszar parków powinien stanowić przestrzeń stymulującą mechanizmy rozwojowe przedsiębiorstw poprzez działalność opartą na wiedzy i pracach badawczo-rozwojowych. W województwie kujawsko-pomorskim do tego typu IOB możemy zaliczyć 3 parki. Jest to niezmienna od 2013 roku (od kiedy powstał Grudziądzki Park Przemysłowy) liczba parków technologicznych, choć ze względu na nazwy niektórych funkcjonujących stref gospodarczych, liczba parków wydawałaby się znacznie większa (w nazwie występuje słowo "park", faktycznie jednak nie stanowią one odrębnych instytucji biznesu, tylko wyodrębnioną terytorialnie strefę gospodarczą/ekonomiczną i do takiego rodzaju kategorii zostały zakwalifikowane).

Na wykresie nr 5 wskazano strefy gospodarcze jako odrębne podmioty wspierające przedsiębiorców. Nie uwzględniono na nim wszystkich stref gospodarczych występujących w województwie kujawsko-pomorskim, a jedynie te, które wstępnie uznano za parki przemysłowe z uwagi na charakterystyczne nazwy podmiotów.

Analiza desk research wykazała, że w przypadku niektórych podmiotów - wstępnie uznanych za IOB - reprezentowane przez nie instytucje nie wpisują się w przyjętą definicję IOB lub też one same nie identyfikują się z działalnością IOB.

Większość ze zidentyfikowanych ośrodków stanowią instytucje tylko pośrednio wspierające przedsiębiorców. W zasadzie ich działalność opiera się na zadaniach doradczo-szkoleniowych skupionych wokół projektów, które realizują lub wokół aktywności wspierającej wybrane branże gospodarcze. Pomimo, że we wcześniejszych badaniach nie analizowano funkcjonowania cechów jako IOB, to ich działalność została zweryfikowana w niniejszej analizie, gdyż działają one na rzecz przedsiębiorców oraz pracodawców. Cechy stanowią lokalne organizacje społeczno-zawodowe

i gospodarcze, zrzeszające rzemieślników i działające na ich rzecz. Jak jednak pokazały wyniki badań (zarówno desk research i CAWI) działalność tego typu instytucji różni się od działalności innych podmiotów promujących rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności. Nie stanowią one, mimo wielu podobieństw, definicyjnej IOB. Brak odpowiedzi na badanie ankietowe również może świadczyć, iż one same nie identyfikują się z badaną populacją IOB.

Podobnie przeanalizowane zostały również strony internetowe organizacji turystycznych, działających w województwie kujawsko-pomorskim, tak by zweryfikować ofertę usług, które mogłyby świadczyć dla MŚP. Tego typu organizacje działają na rzecz rozwoju turystyki przez integrację różnorodnych środowisk, w tym również przedsiębiorców, jednak żadna nie oferowała usług bezpośrednio kierowanych do tej grupy klientów. Żadna z organizacji nie odpowiedziała także na badanie ankietowe.

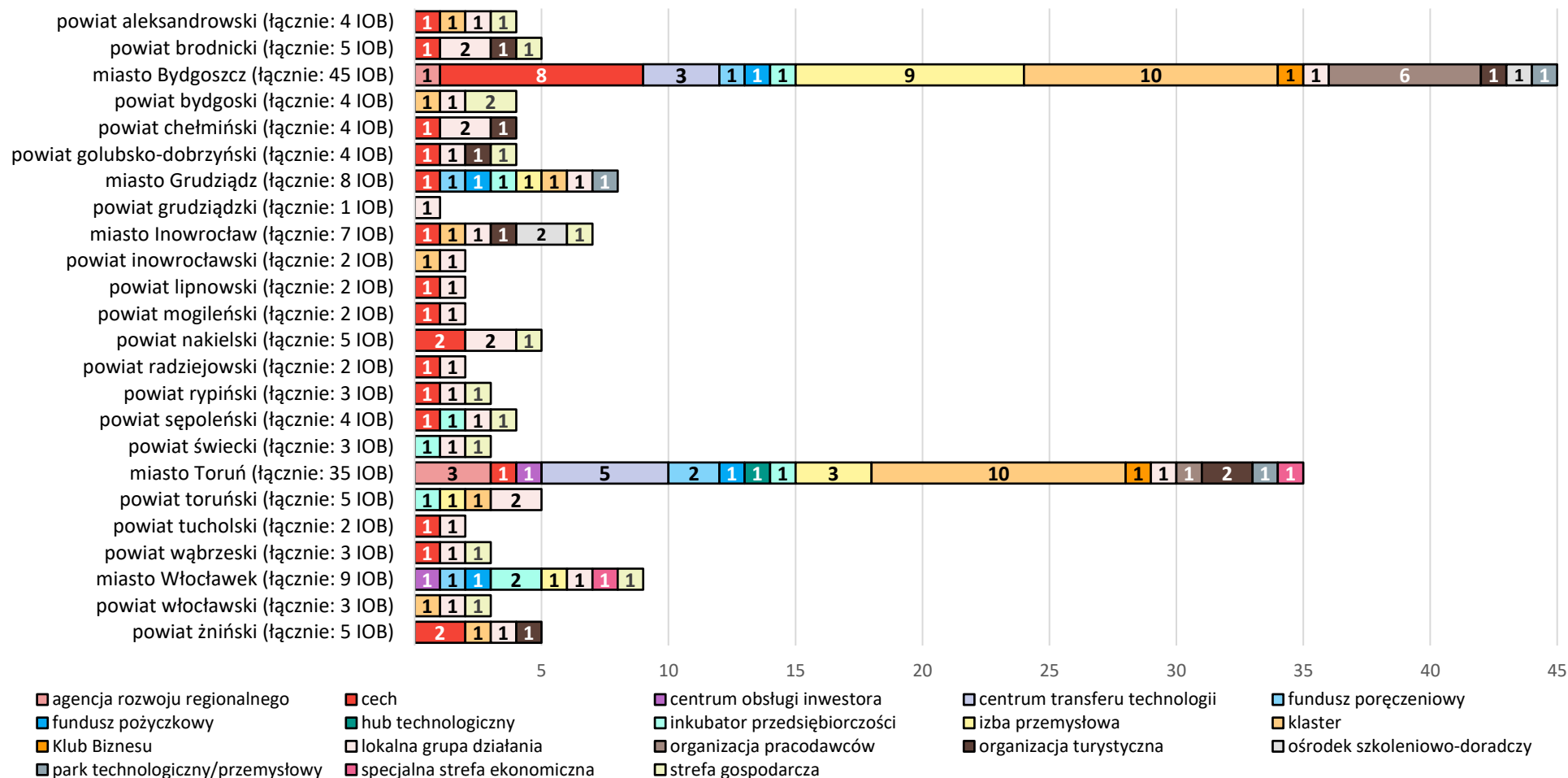
Do analizy włączono również lokalne grupy działania (LGD), jako podmioty, które wg wcześniejszych analiz prowadzonych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, pełnią rolę IOB. Istotnie, jako partnerstwa zrzeszające mieszkańców oraz przedstawicieli lokalnych organizacji, LGD wiejskie (21 podmiotów) prowadzą działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, realizując projekty wsparcia finansowego na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej. Ich rola ogranicza się jednak w zasadzie do prowadzenia punktów konsultacyjno-doradczych, gdyż nie zawsze posiadają bazę materialną, techniczną i zasoby ludzkie oraz kompetencyjne niezbędne do świadczenia szerszych usług proinnowacyjnych i rozwojowych na rzecz sektora MŚP. LGD przy kontakcie telefonicznym, służącym przypomnieniu o wypełnieniu ankiety, sygnalizowały wręcz, że ich zdaniem działalność przez nie prowadzona nie do końca wpisuje się w definicję i funkcje IOB. Jednak licznie odpowiedziały na badanie, dlatego rola LGD w kształtowaniu przedsiębiorczości na terenie województwa kujawsko-pomorskiego również została zweryfikowana.

Ze względu na szczególne funkcje, jakie pełnią klastry, odrębnie potraktowano również inicjatywy klastrowe. Nie były one ujęte we wcześniejszych badaniach nad działalnością IOB w województwie kujawsko-pomorskim. Aktywność klastrów skupia się głównie na podejmowaniu działań związanych z budową potencjału wielopłaszczyznowej współpracy. Ma ona sprzyjać efektywnemu wykorzystaniu potencjału, zrzeszonych w jego ramach podmiotów, na rzecz promocji i rozwoju działalności, wokół której się skupiają. Niezaprzecalnie pełnią one istotną rolę w budowaniu efektywnej współpracy przedsiębiorstw, prowadzącą do rozwoju zarówno sektorów gospodarki regionalnej, jak również wzrostu konkurencyjności. Należy jednak pamiętać, że klastry wychodzą z inicjatywą zwiększania elastyczności i konkurencyjności przedsiębiorstw, tworząc powiązane systemy kooperacji, służące rozwojowi zarówno samych przedsiębiorstw, jak również regionów i branż w jakich działają. Dlatego powinny zostać potraktowane jako odrębny, szczególny rodzaj IOB.

Zasięg działania instytucji otoczenia biznesu

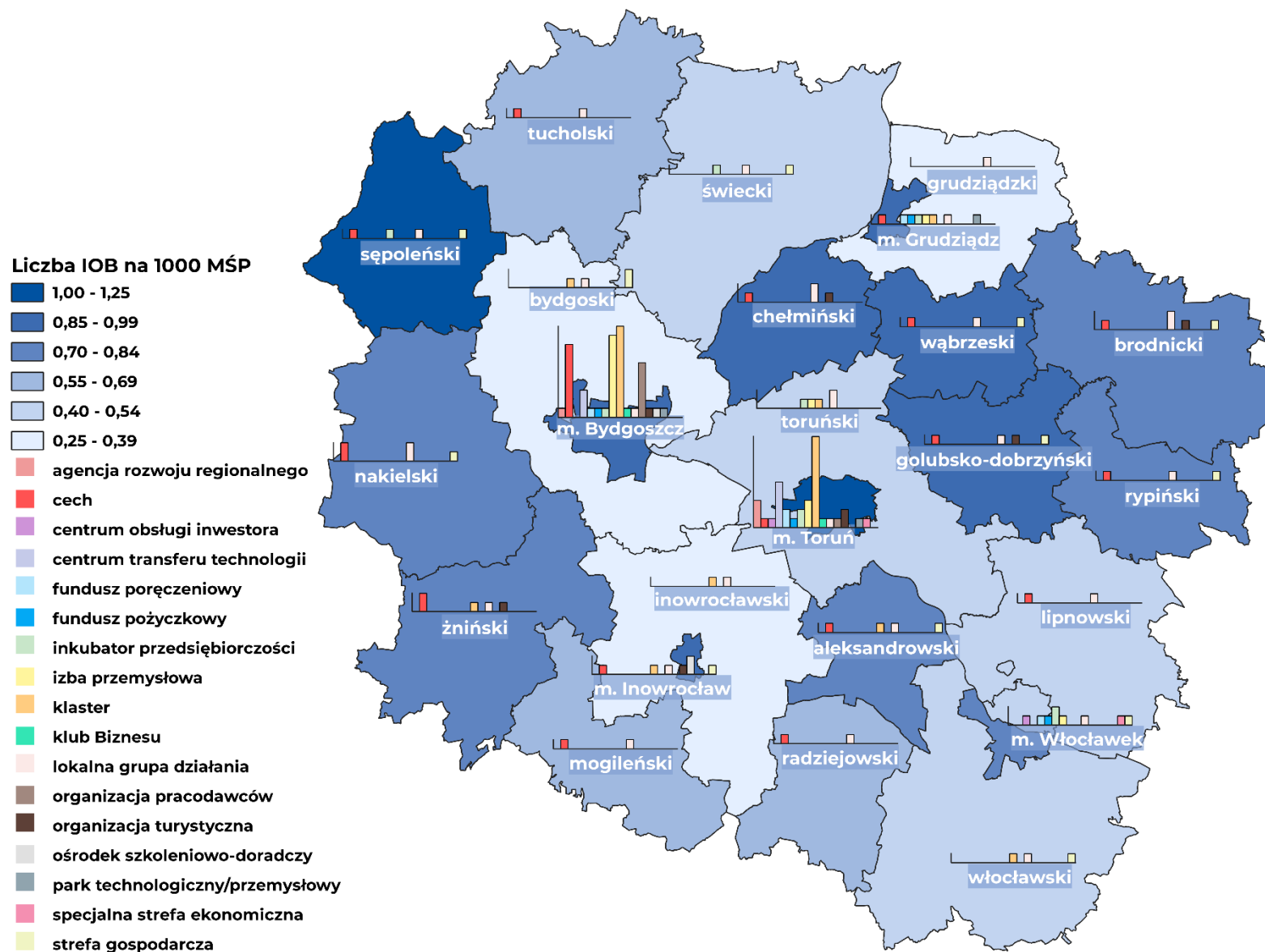
Najwięcej IOB zlokalizowanych jest na terenie Bydgoszczy (45) oraz Torunia (34). Na terenie tych miast zidentyfikowano najwięcej inicjatyw klastrowych (w każdym po 10 z 28). Bydgoszcz niewątpliwie przoduje w liczbie izb przemysłowych (9 z 15) oraz organizacji pracodawców (6 z 7). Na terenie mniejszych miejscowości województwa, najlicniejszą grupę podmiotów, działających na rzecz przedsiębiorczości i stanowiących niejednokrotnie jedyną tego typu organizację lokalną, tworzą cechy i LGD. Jednak mimo tego, że zwłaszcza LGD prowadzą usługi rozwojowe dla MŚP, w głównej mierze ich działania związane są z dystrybucją środków unijnych na zakładanie i rozwój działalności. Do pełnienia kompletnej funkcji IOB w zakresie wspierania przedsiębiorczości niezbędna byłaby wykwalifikowana kadra oraz zaplecze.

Wykres 6. Liczba zidentyfikowanych IOB w podziale na powiaty

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań KPFR, N=167 (uwzględniono podmioty, które mają biura/siedziby w kilku lokalizacjach - KPFP, TARR, GPP)
 *Miasto Inowrocław zostało wyodrębnione ze względu na założenia Polityki Terytorialnej w perspektywie 2021-2027 (Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia)

Mapa 1. Liczba instytucji otoczenia biznesu na 1000 MŚP z podziałem na rodzaje instytucji otoczenia biznesu w województwie kujawsko-pomorskim

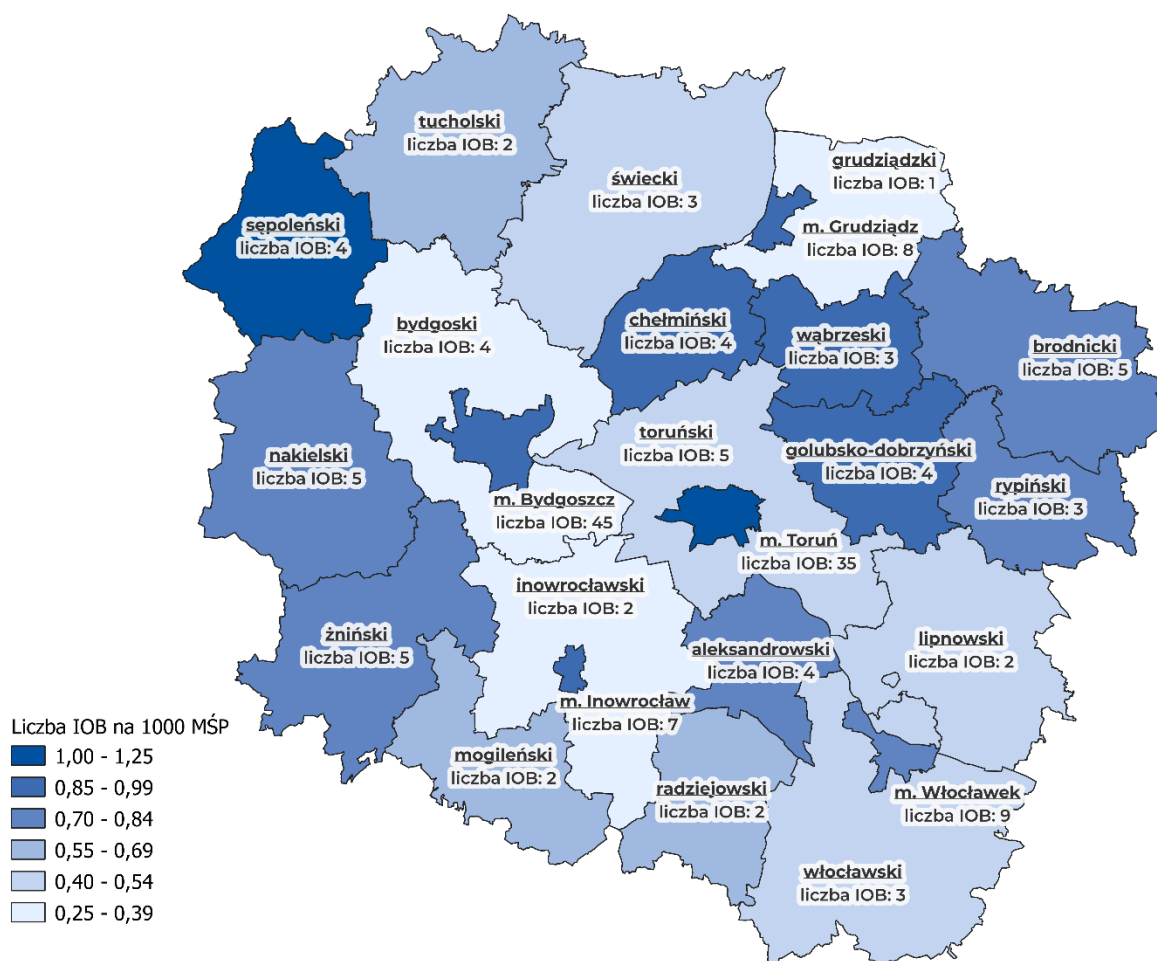
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań KPFR, N=167 (uwzględniono podmioty, które mają biura/siedziby w kilku lokalizacjach - KPFR, TARR, GPP)

*Dane na temat liczby małych i średnich przedsiębiorstw w miastach i powiatach pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego z końca II kwartału 2022 roku.

**Miasto Inowrocław zostało wyodrębnione ze względu na założenia Polityki Terytorialnej w perspektywie 2021-2027 (Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia). Powiat inowrocławski został uwzględniony odrębnie od miasta Inowrocław.

Na mapie zestawione zostały wszystkie instytucje, które w sposób pośredni, bądź bezpośredni wspierają przedsiębiorców w rozwijaniu działalności w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw w danym powiecie. Mapa przedstawia liczbę instytucji otoczenia biznesu na 1000 małych i średnich przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim w podziale na powiaty. Im ciemniejszy kolor, tym więcej IOB przypada na 1000 MŚP. **Trzeba podkreślić, że liczba IOB w danym powiecie nie jest jednoznaczna z liczbą oferowanych usług i/lub infrastruktury w danym powiecie.**

Mapa 2. Liczba instytucji otoczenia biznesu na 1000 MŚP oraz suma instytucji otoczenia biznesu w danym powiecie w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań KPFR, N=167 (uwzględniono podmioty, które mają biura/siedziby w kilku lokalizacjach - KPFP, TARR, GPP)

*Dane na temat liczby małych i średnich przedsiębiorstw w miastach i powiatach pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego z końca II kwartału 2022 roku.

**Miasto Inowrocław zostało wyodrębnione ze względu na założenia Polityki Terytorialnej w perspektywie 2021-2027 (Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia). Powiat inowrocławski został uwzględniony odrębnie od miasta Inowrocław.

Tabela 2. Liczba instytucji otoczenia biznesu w woj. kujawsko-pomorskim w podziale na powiaty

	suma IOB w powiecie	suma MŚP w powiecie	liczba IOB na 1000 MŚP	liczba MŚP na jedną IOB
powiat aleksandrowski	4	5446	0,73	1361,50
powiat brodnicki	5	7206	0,69	1441,20
miasto Bydgoszcz	45	45115	1,00	1002,56
powiat bydgoski	4	16082	0,25	4020,50
powiat chełmiński	4	4233	0,94	1058,25
powiat golubsko-dobrzyński	4	4074	0,98	1018,50
miasto Grudziądz	8	8768	0,91	1096,00
powiat grudziądzki	1	3472	0,29	3472,00
miasto Inowrocław	7	6913	1,01	987,57
powiat inowrocławski	2	7353	0,27	3676,50
powiat lipnowski	2	5538	0,36	2769,00
powiat mogileński	2	3818	0,52	1909,00
powiat nakielski	5	7406	0,68	1481,20
powiat radziejowski	2	3722	0,54	1861,00
powiat rypiński	3	3736	0,80	1245,33
powiat sępoleński	4	3546	1,13	886,50
powiat świecki	3	8464	0,35	2821,33
miasto Toruń	35	27911	1,25	797,46
powiat toruński	5	12413	0,40	2482,60
powiat tucholski	2	4117	0,49	2058,50
powiat wąbrzeski	3	2874	1,04	958,00
miasto Włocławek	9	10954	0,82	1217,11
powiat włocławski	3	7083	0,42	2361,00
powiat żniński	5	6187	0,81	1237,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań KPFR, N=167 oraz danych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego z końca II kwartału 2022 roku. (uwzględniono podmioty, które mają biura/siedziby w kilku lokalizacjach - KPFR, TARR, GPP).

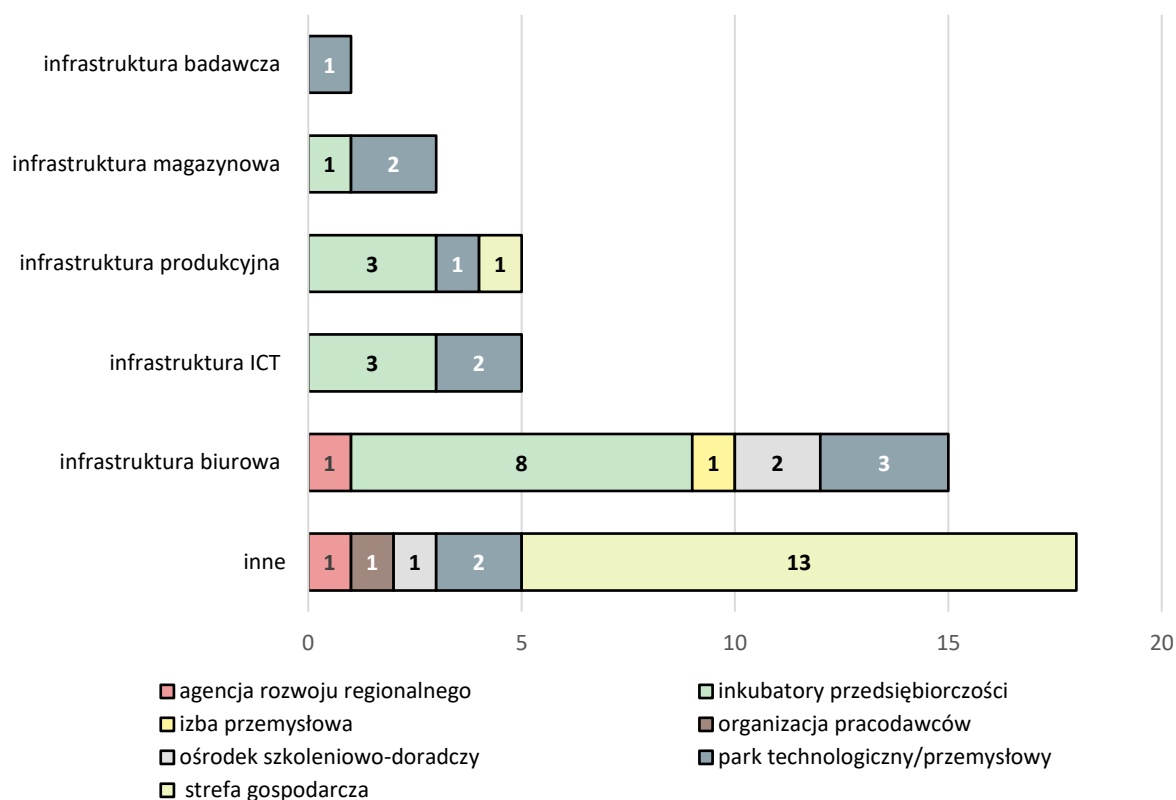
* Miasto Inowrocław zostało wyodrębnione ze względu na założenia Polityki Terytorialnej w perspektywie 2021-2027 (Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia)

Oferta Instytucji Otoczenia Biznesu

W ramach analizy desk research dokonano przeglądu oferty usługowej, zamieszczonej na stronach internetowych wszystkich ośrodków. Należy pamiętać, że weryfikacja opierała się na danych, które dostępne były w terminie prowadzenia badań i nie weryfikowano aktualności udostępnianych treści. Na podstawie informacji przedstawianych na stronach, niejednokrotnie utrudnione było wnioskowanie o zasięgu działalności IOB - informacje nie były przedstawiane albo prezentowane były zbyt ogólnikowo.

Spośród wszystkich badanych instytucji tylko 29 przedstawiało na swoich stronach internetowych usługi infrastrukturalne, tzn. usługi wynajmu/odpłatnego udostępniania (w tym 13 instytucji udostępniających tylko tereny inwestycyjne – strefy gospodarcze). Najwięcej rodzajów infrastruktury, jaką miały do dyspozycji MŚP, mieściło się w ramach infrastruktury biurowej. W zasadzie tylko strefy gospodarcze nie oferowały tego rodzaju usług. Wszystkie inkubatory oferowały powierzchnie biurowe, sale konferencyjno-seminaryjne (6 podmiotów) oraz powierzchnie co-workingowe (3 podmioty). Tylko jeden podmiot oferował chillout room, jako dodatkowy atut wyróżniający pakiet usług. Propozycje się powielają i różniły jedynie wielkością udostępnianej powierzchni oraz minimalnie standardem wyposażenia.

Wykres 7. Liczba ofert poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej, udostępnianej przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji

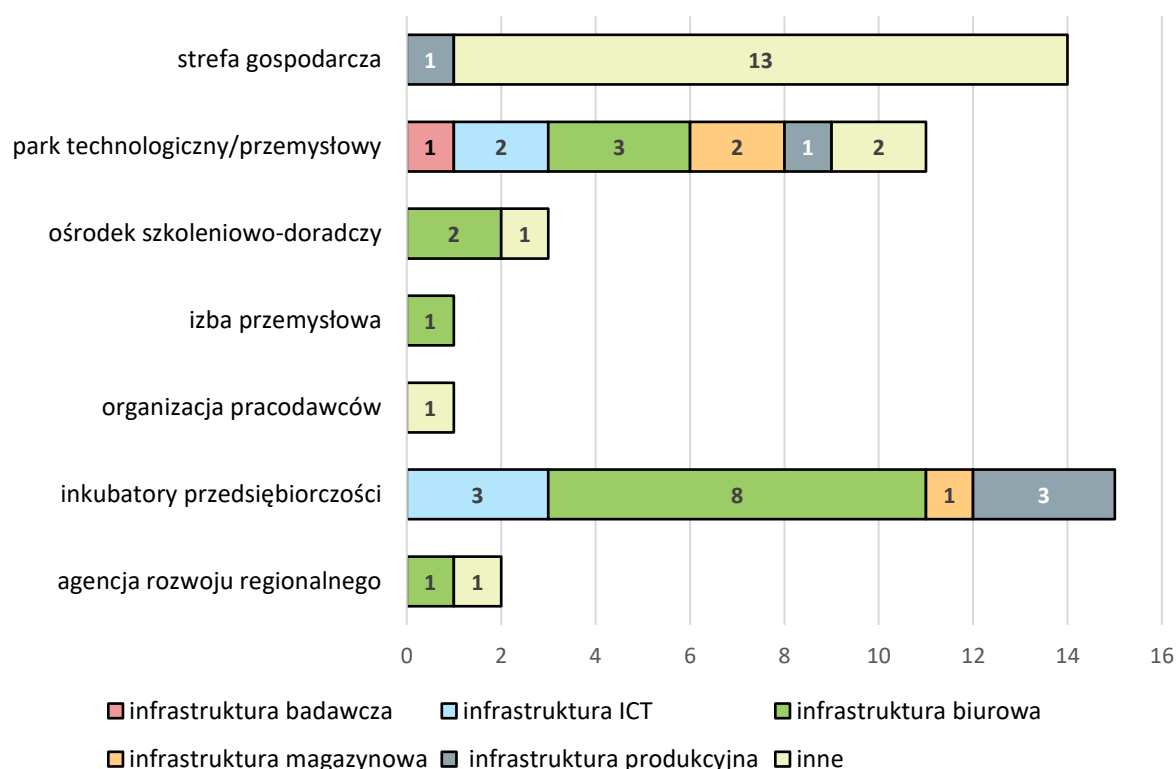
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=29 (uwzględniono podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach - Hub technologiczny prowadzony w parku technologicznym wliczany jest tu do infrastruktury biurowej i ICT parków).

Infrastruktura biurowa była więc najpowszechniejszym rodzajem oferty IOB. Trudniej jest zweryfikować rzeczywistą liczbę podmiotów oferujących infrastrukturę ICT. W większości przypadków podmioty, które oferują infrastrukturę biurową, do tych usług również świadczą przynajmniej jedną z usług mieszczących się w usługach infrastruktury ICT (Internet), jednak nie przedstawiają tej usługi jako dodatkowego elementu.

Zdecydowanie najgorzej, pod względem usług infrastrukturalnych, przedstawia się infrastruktura badawcza. Parki technologiczne dysponowały oraz przedstawiały w swojej ofercie w zasadzie każdy rodzaj infrastruktury. Jednak tylko jeden podmiot z tego rodzaju, Bydgoski Park Przemysłowo – Technologiczny, który teoretycznie powinien zapewniać specjalistyczne, w pełni wyposażone miejsca przyspieszające proces transferu i komercjalizacji wiedzy z nauki do biznesu, oferował powierzchnie pod tworzenie laboratoriów badawczych. Dodatkowo jako odrębną infrastrukturę IOB zamieszczały informacje na temat usług: sal komputerowych (1 podmiot), parkingu (2 podmioty), terenów inwestycyjnych (17 podmiotów), warsztatów (2 podmioty). Łącznie 29 podmiotów przedstawiało 47 ofert różnego rodzaju infrastruktury biznesowej.

Najwięcej infrastruktury biznesowej oferowały inkubatory przedsiębiorczości. Praktycznie każdy z nich oferował infrastrukturę biurową, ale tylko 4 z nich zawarły na stronie informacje o infrastrukturze ICT. Parki technologiczne, posiadały w swojej ofercie przynajmniej jeden typ z każdego rodzaju infrastruktury. Dostępność samej infrastruktury biznesowej w zasadzie można więc rozłożyć na działalność wyżej wymienionych rodzajów IOB.

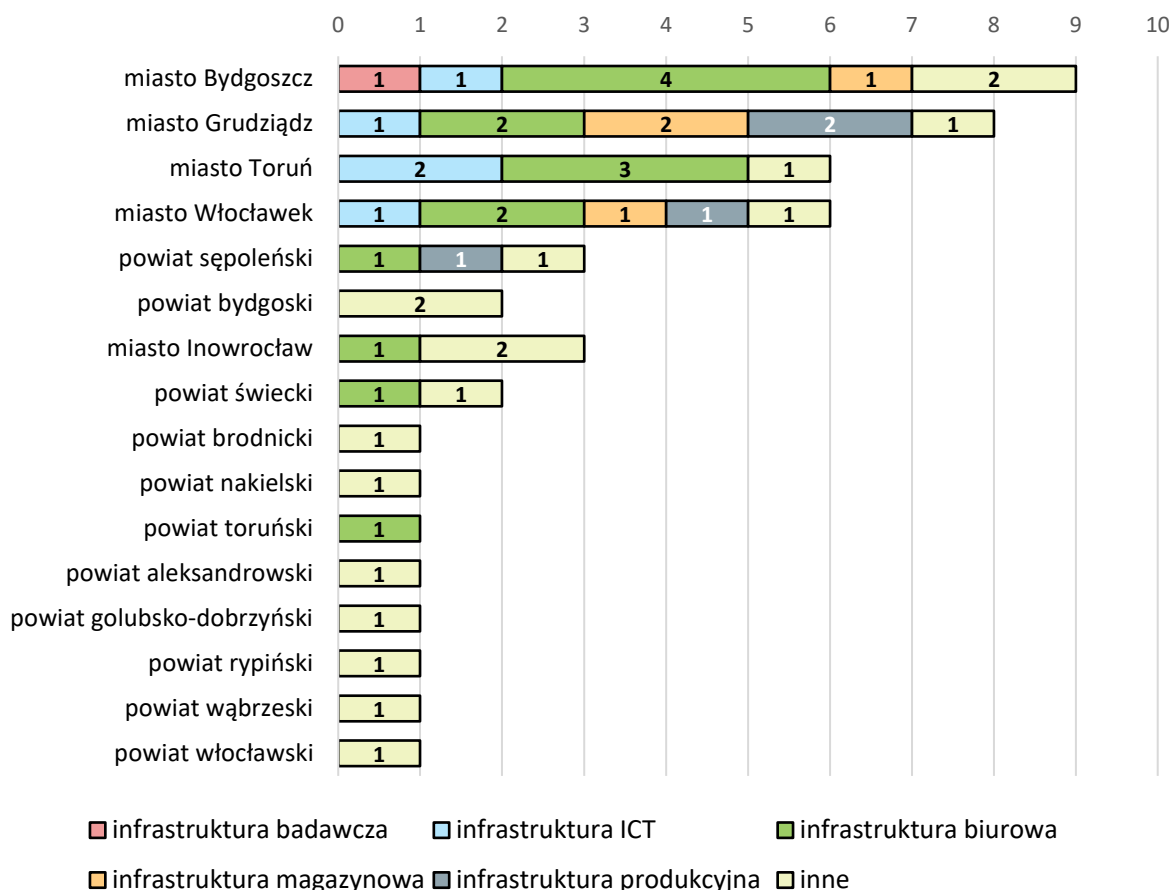
Wykres 8. Rodzaje IOB biorących udział w badaniu według całkowitej liczby ofert infrastruktury biznesowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=29 (uwzględniono podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach - Hub technologiczny prowadzony w parku technologicznym wliczany jest tu do infrastruktury biurowej i ICT parków).

Najwięcej infrastruktury oferowały IOB z Bydgoszczy, Grudziądza i Torunia, a więc w miejscach gdzie są parki technologiczne i inkubatory przedsiębiorczości. Nieco mniej infrastruktury udostępniały IOB z Włocławka. Nie oznacza to, że była tam mniejsza liczba inkubatorów, ale wskazuje na to, że była tam mniejsza liczba poszczególnych typów usług, które dany podmiot oferował.

Wykres 9. Liczba ofert poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej udostępnianej przez IOB biorące udział w badaniu w podziale na powiaty

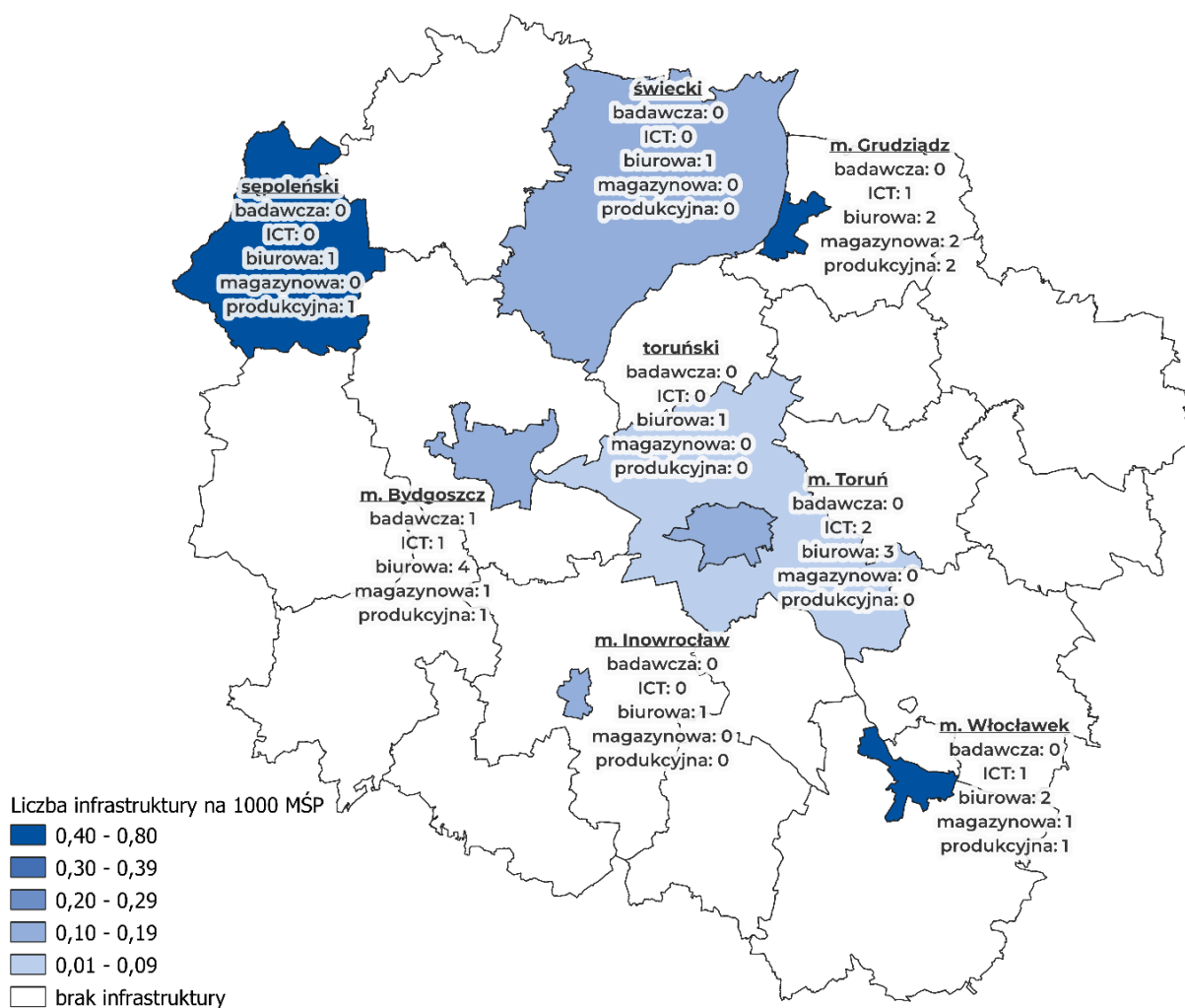

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=29 (uwzględniono podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach - Hub technologiczny prowadzony w parku technologicznym wliczany jest tu do infrastruktury biurowej i ICT parków).

*Miasto Inowrocław zostało wyodrębnione ze względu na założenia Polityki Terytorialnej w perspektywie 2021-2027 (Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia)

Na mapie przedstawiono infrastrukturę biznesową w podziale na rodzaj w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw w danym powiecie. Mapa przedstawia liczbę infrastruktury badawczej, ICT, biurowej, magazynowej i produkcyjnej na 1000 małych i średnich przedsiębiorstw w powiatach w województwie kujawsko-pomorskim. Im ciemniejszy kolor, tym więcej infrastruktury przypada na 1000 MŚP.

Mapa 2. Infrastruktura biznesowa w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w 2022 roku

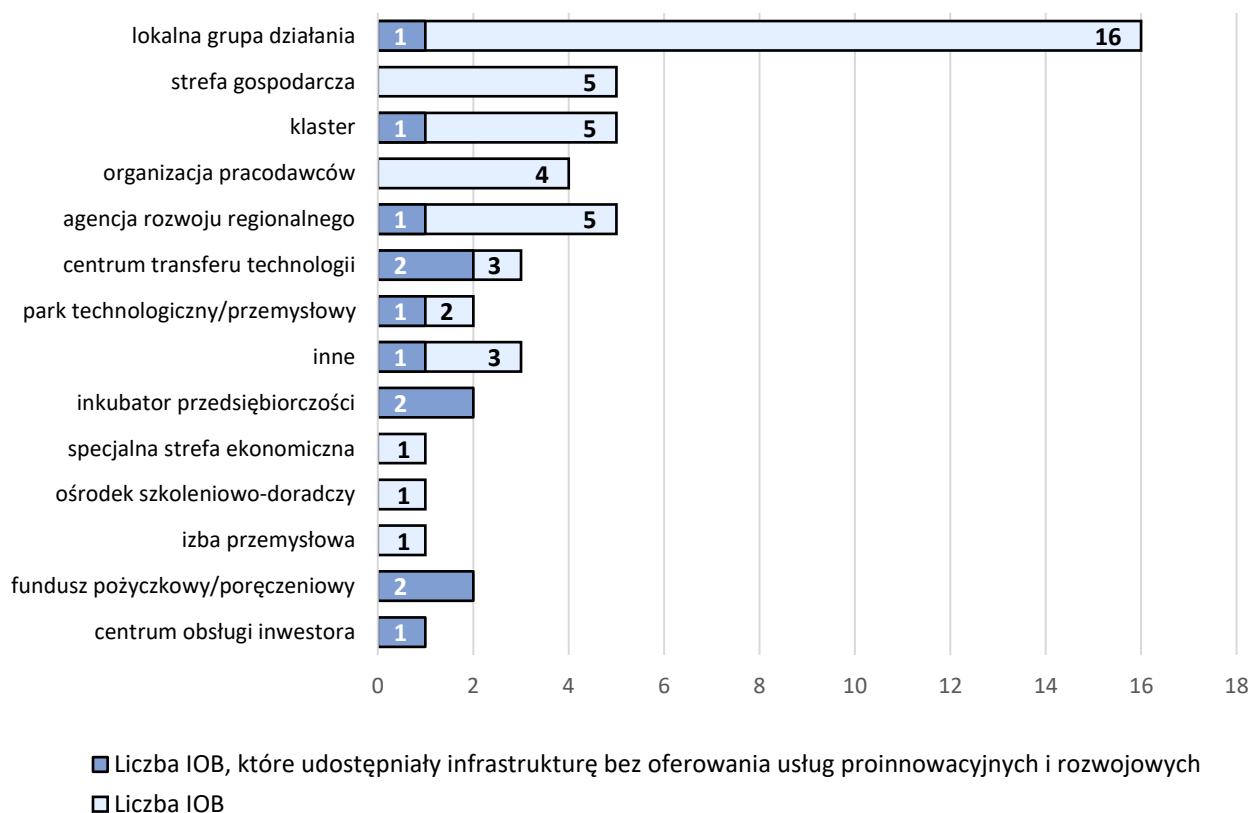
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=30

*Dane na temat liczby małych i średnich przedsiębiorstw w miastach i powiatach pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego z końca II kwartału 2022 roku.

**Miasto Inowrocław zostało wyodrębnione ze względu na założenia Polityki Terytorialnej w perspektywie 2021-2027 (Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia). Powiat inowrocławski został uwzględniony odrębnie od miasta Inowrocław.

Wyniki tej części badań skonfrontowano z wynikami badań CAWI. Wśród 51 podmiotów, które wzięły udział w badaniu tylko 12 zadeklarowało, że udostępniało infrastrukturę bez oferowania usług proinnowacyjnych czy rozwojowych, co oznacza, iż posiadaną infrastrukturę albo udostępniały do pozostałych usług albo wynajmowały komercyjnie. Jedynymi ośrodkami, które nie udostępniały infrastruktury były: izba przemysłowa, ośrodek szkoleniowo-doradczy, strefy gospodarcze oraz specjalna strefa ekonomiczna. Wyniki obrazuje wykres nr 10.

Wykres 10. Liczba IOB biorących udział w badaniu, które w latach 2016-2022 udostępniały infrastrukturę biznesową bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1).

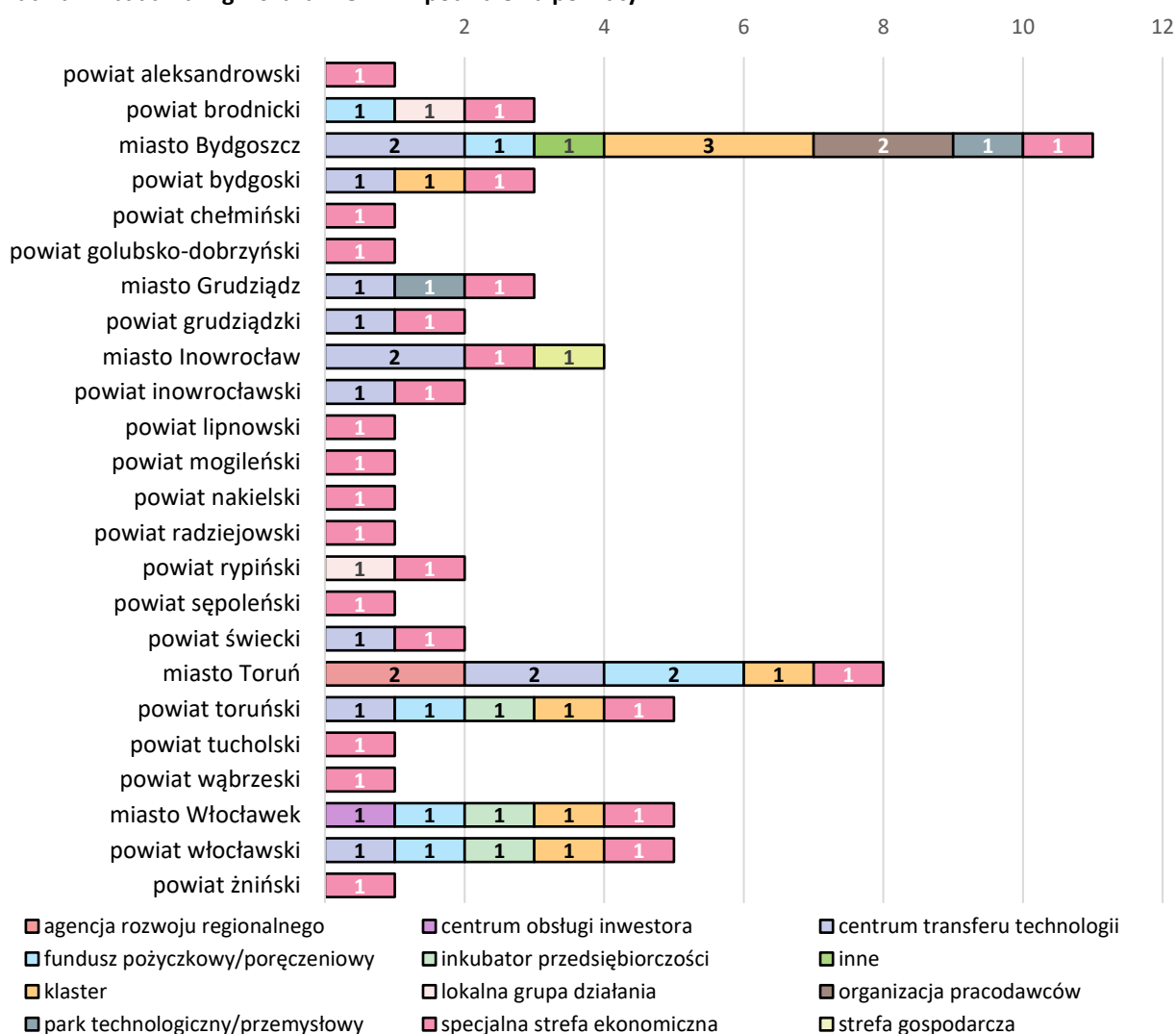
Analizując ofertę 12 IOB, które świadczyły usługi najmu powierzchni, będących w ich posiadaniu, określono dostępność infrastruktury w danym powiecie, oferowaną przez dany rodzaj instytucji otoczenia biznesu, który wziął udział w badaniu. IOB udostępniające najwięcej infrastruktury bez oferowania do tej infrastruktury usług miały swoje siedziby w trzech największych miastach województwa kujawsko-pomorskiego. Nie oznacza to, że infrastruktura bez usług była oferowana tylko w lokalizacjach wskazanych na wykresie, a jedynie skąd IOB "pochodzą" i jaką ilość danej infrastruktury oferują.

Największa liczba IOB oferuje infrastrukturę w dwóch największych miastach województwa: w Bydgoszczy i w Toruniu. W powiatach "sąsiadujących", to znaczy w powiecie bydgoskim i toruńskim, proporcja IOB oferujących infrastrukturę jest zauważalnie niższa, niż w przypadku IOB oferujących usługi w tych powiatach. Istnieje duża różnica między liczbą IOB oferujących infrastrukturę w trzech

największych miastach województwa, a pozostałymi powiatami. Różnica w liczbie IOB oferujących infrastrukturę pomiędzy Inowrocławiem i Grudziądem nie jest tak duża, jak różnica w liczbie IOB oferujących usługi w tych miastach. Tylko specjalna strefa ekonomiczna oferowała infrastrukturę we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu w województwie.

Warto w tym miejscu dodać, że w badanej grupie ujęto odpowiedzi jednego z CTT funkcjonującego w ramach uczelni, które wskazywało, że dysponuje infrastrukturą biznesową, która de facto jest w dyspozycji uczelni. Również specjalna strefa gospodarcza wskazywała, że praktycznie w każdym powiecie udostępniała infrastrukturę, co w rzeczywistości miało odzwierciedlać informację, gdzie do tej pory udało się jakąś usługę zrealizować.

Wykres 11. Deklarowana oferta infrastruktury biznesowej oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu wg wskazań IOB – w podziale na powiaty

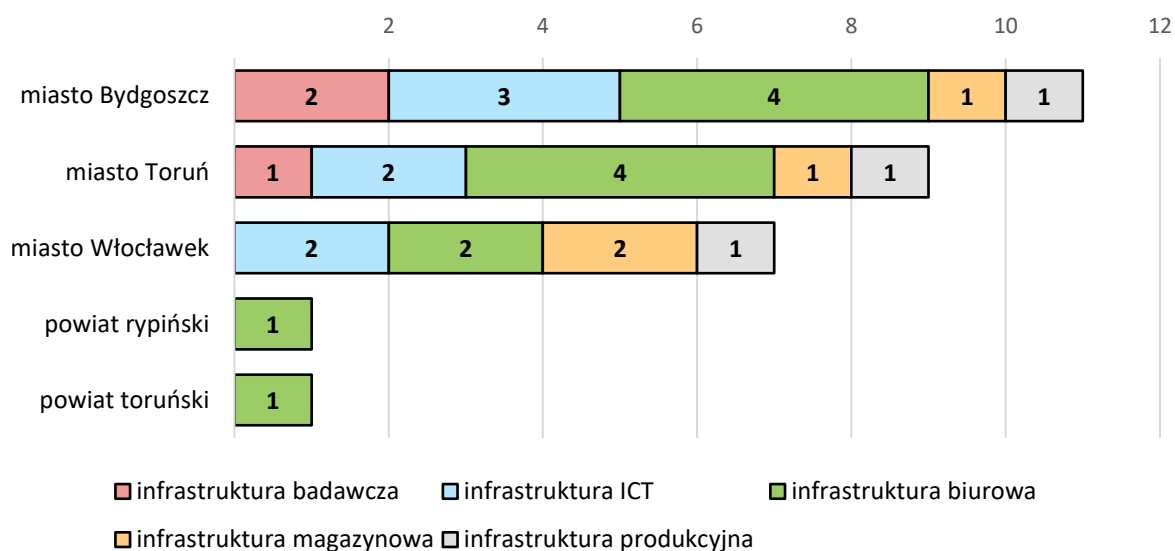
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=34 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka rodzajów

*Miasto Inowrocław zostało wyodrębnione ze względu na założenia Polityki Terytorialnej w perspektywie 2021-2027 (Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia)

Na podstawie informacji IOB na temat oferowanej infrastruktury, która jak widać na wykresie 11 nie zawsze odzwierciedlała rzeczywiste dane (specjalna strefa gospodarcza posiada biura w Toruniu i Włocławku i nie udostępnia MŚP infrastruktury biznesowej we wszystkich powiatach), zestawiono je z miejscem, gdzie dany IOB ma siedzibę. Wykres nr 12 pokazuje ile instytucji z siedzibą w danym powiecie udostępnia infrastrukturę biznesową bez oferowania usług. Jak wskazują dane, dostępność infrastruktury układa się już odmiennie od deklarowanej przez IOB. Wyraźnie rysuje się bowiem miejsce usług infrastrukturalnych skupione w zasadzie wokół 3 największych miast.

Wykres 12. Liczba ofert infrastruktury biznesowej poszczególnych rodzajów, udostępnianej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu (bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych) ze względu na siedzibę danego IOB

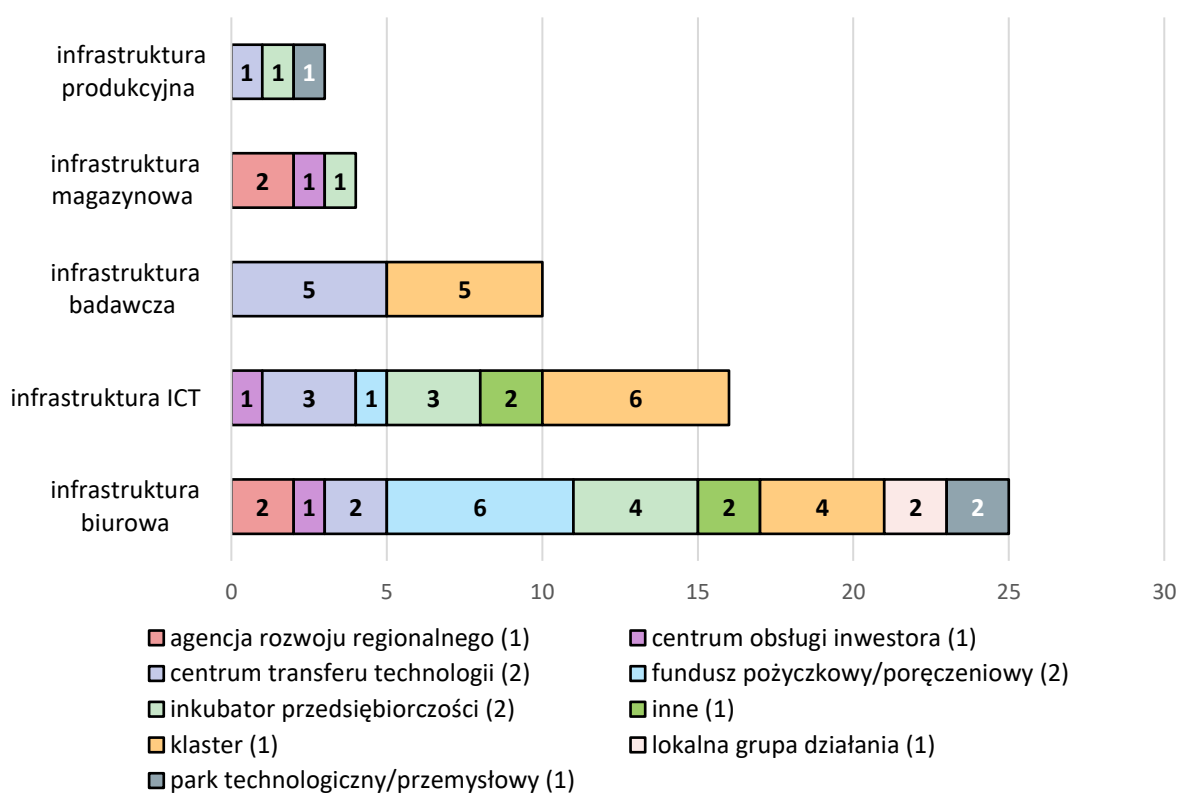
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=12

Dwa rodzaje IOB udostępniały w latach 2016-2022 infrastrukturę badawczą: centra transferu technologii (2 podmioty) oraz klaster. Jedno z centrów transferu technologii (Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich) wskazało, iż w ramach swojej oferty usług infrastrukturalnych udostępnia pracownie specjalistyczne, zaplecze techniczne/technologiczne (laboratoria, warsztaty, prototypownie), powierzchnie pod tworzenie laboratoriów badawczych oraz wyposażone laboratoria badawcze. Centrum Transferu Technologii "inLAB" udostępnia laboratorium badawcze. Oprócz wyżej wymienionej infrastruktury 1 klaster (Klaster Przemysłów Kreatywnych Sp. z o.o.) dodatkowo udostępniał niesklasyfikowaną infrastrukturę badawczą.

Na infrastrukturę ICT, którą zaoferowano do dyspozycji MŚP, składały się oprogramowanie specjalistyczne, Internet szerokopasmowy, wirtualne biuro, serwerownie, centrum ICT oraz inne. Klaster świadczył w zasadzie każdą z tych usług. CTT oraz inkubatory nie oferowały oprogramowania oraz nie stanowiły centrum ICT. Nie oznacza to jednak, że każdy klaster oferował tego rodzaju infrastrukturę.

Powierzchnia biurowa była najczęściej oferowaną infrastrukturą przez większość analizowanych instytucji, co pokrywa się z wynikami analizy desk research.

Wykres 13. Liczba wskazań ofert infrastruktury biznesowej poszczególnych rodzajów, które w latach 2016-2022 udostępniały IOB biorące udział w badaniu (bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych) według ich rodzaju

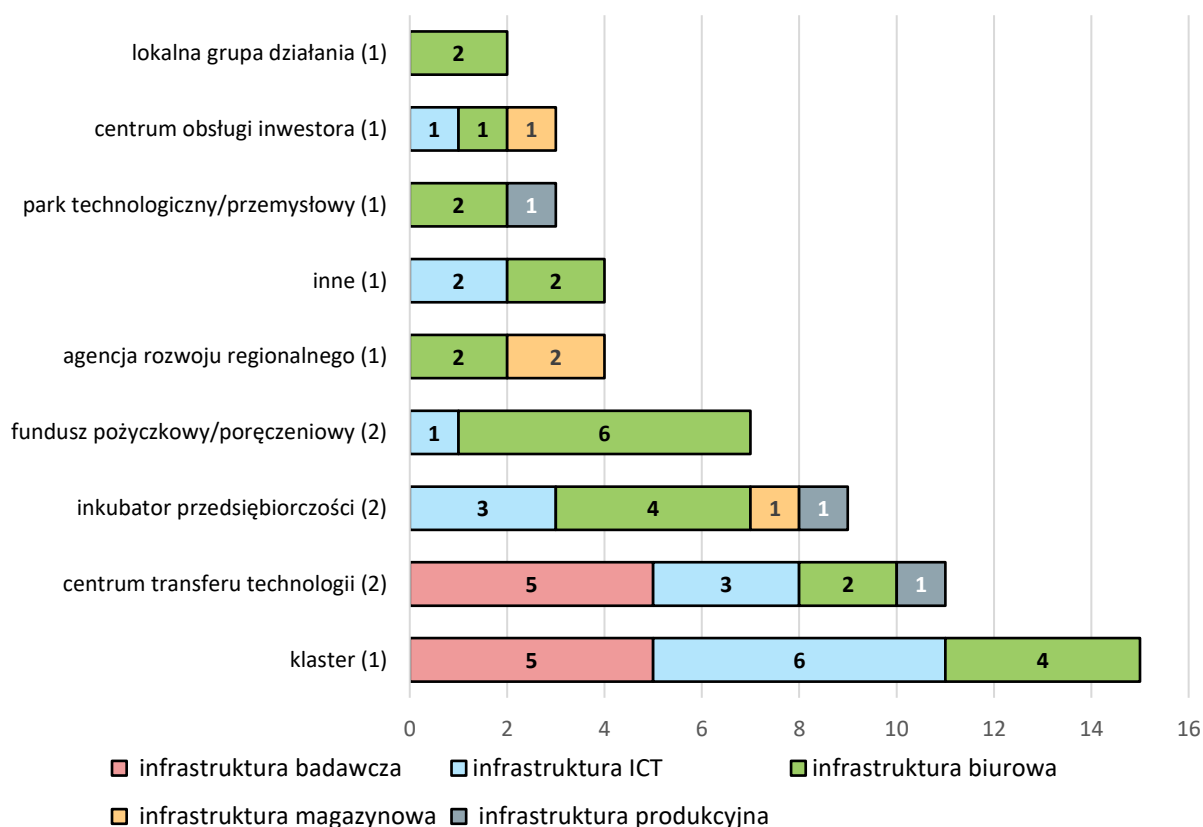
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=12 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka rodzajów

Wyniki badania ankietowego w zasadzie pokrywają się z wynikami analizy desk research. Inkubatory przedsiębiorczości dominują, jeśli chodzi o realizację usług infrastrukturalnych i jako rodzaj IOB udostępniają najwięcej powierzchni biurowej (53% z wszystkich instytucji udostępniających tego rodzaju infrastrukturę). Hale magazynowe i powierzchnie produkcyjne są domeną inkubatorów, ale także parków technologicznych. Pewnego rodzaju rozbieżność można zauważyć jednak w ofercie infrastrukturalnej klastrów. Jak pokazała analiza stron internetowych, w zasadzie żaden z klastrów, na

swoich dedykowanych stronach, nie przedstawiał takiej oferty dla przedsiębiorców, a w przypadku badań CAWI zaznaczono, iż w zasadzie klastry oferował każdy rodzaj infrastruktury, za wyjątkiem infrastruktury magazynowej i produkcyjnej. Jednak ze względu na specyfikę tego rodzaju IOB należy przyjąć, że mimo iż nie oferują one bezpośrednio tego rodzaju usług dla MŚP, to zasoby technologiczne będące w posiadaniu każdego z członków klastra, w rzeczywistości są tej grupie w sposób pośredni udostępniane. Podobnie jest z CTT. Jako że stanowią zespoły współpracujące ściśle z uczelniami, pośrednio oferują również infrastrukturę badawczą i biurową podmiotom, z którymi współpracują. Stąd rozbieżności między tym, co przedstawiają na stronach internetowych, a tym co wskazały w ankiecie.

Wykres 14. Liczba wskazań ofert infrastruktury biznesowej poszczególnych rodzajów, które w latach 2016-2022 udostępniły IOB biorące udział w badaniu (bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych) według rodzajów IOB

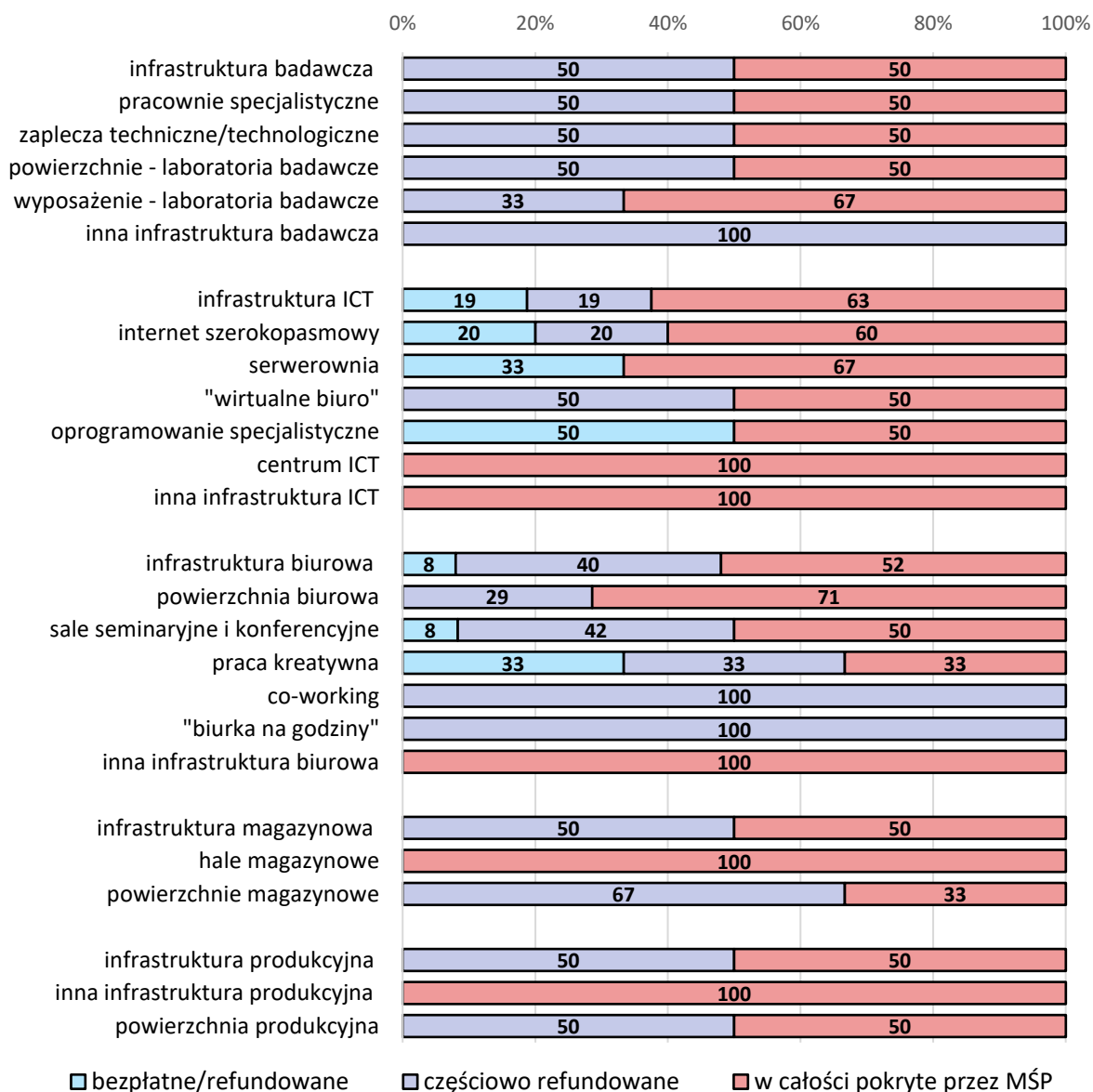
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=12 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka rodzajów

Dla usług infrastrukturalnych, które IOB świadczą, bez usług proinnowacyjnych i rozwojowych, zweryfikowano także sposób korzystania z nich. Najmniej jest bezpłatnych usług infrastrukturalnych, które mogą uzyskać przedsiębiorcy. Są to w zasadzie sale konferencyjne oraz usługi ICT (Internet, oprogramowanie, serwerownie) zazwyczaj wliczane w koszty innej usługi. W przypadku infrastruktury

biurowej, LGD bezpłatnie udostępniały posiadaną przez siebie infrastrukturę biurową (salę konferencyjną i powierzchnię do pracy kreatywnej). Z infrastruktury badawczej i magazynowej zainteresowane MŚP mogą korzystać w dwojaki sposób: usługa ta może być odpłatna lub częściowo refundowana.

Wykres 15. Poziom odpłatności za korzystanie z infrastruktury biznesowej w latach 2016-2022 udostępnianej przez IOB biorące udział w badaniu (bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych) w podziale na poszczególne kategorie tej infrastruktury (%)

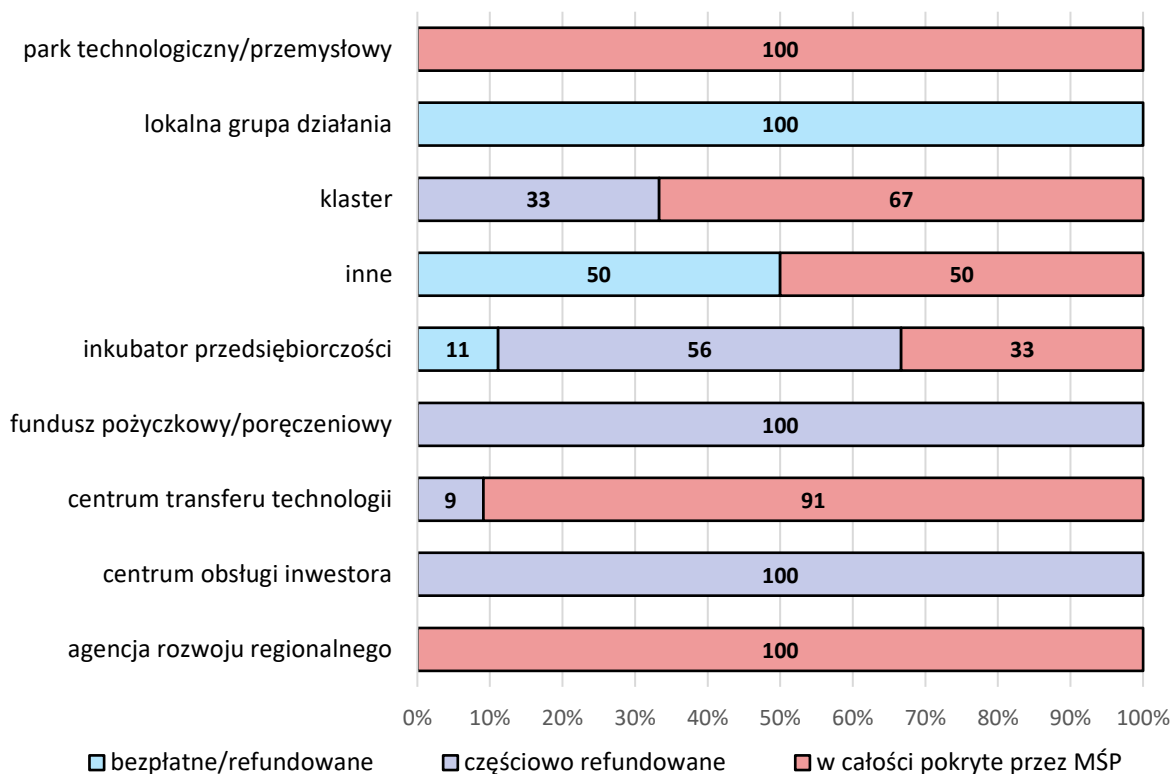

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=12 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka rodzajów

Parki oraz agencje rozwoju regionalnego świadczą głównie w pełni płatne usługi infrastrukturalne. Fundusze pożyczkowe/poręczeniowe, inkubatory oraz centra obsługi inwestora oprócz płatnych usług mają w ofercie również usługi częściowo refundowane.

Wykres 16. Poziom odpłatności za korzystanie z infrastruktury biznesowej udostępnianej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu (bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych) w podziale na rodzaje IOB (%)

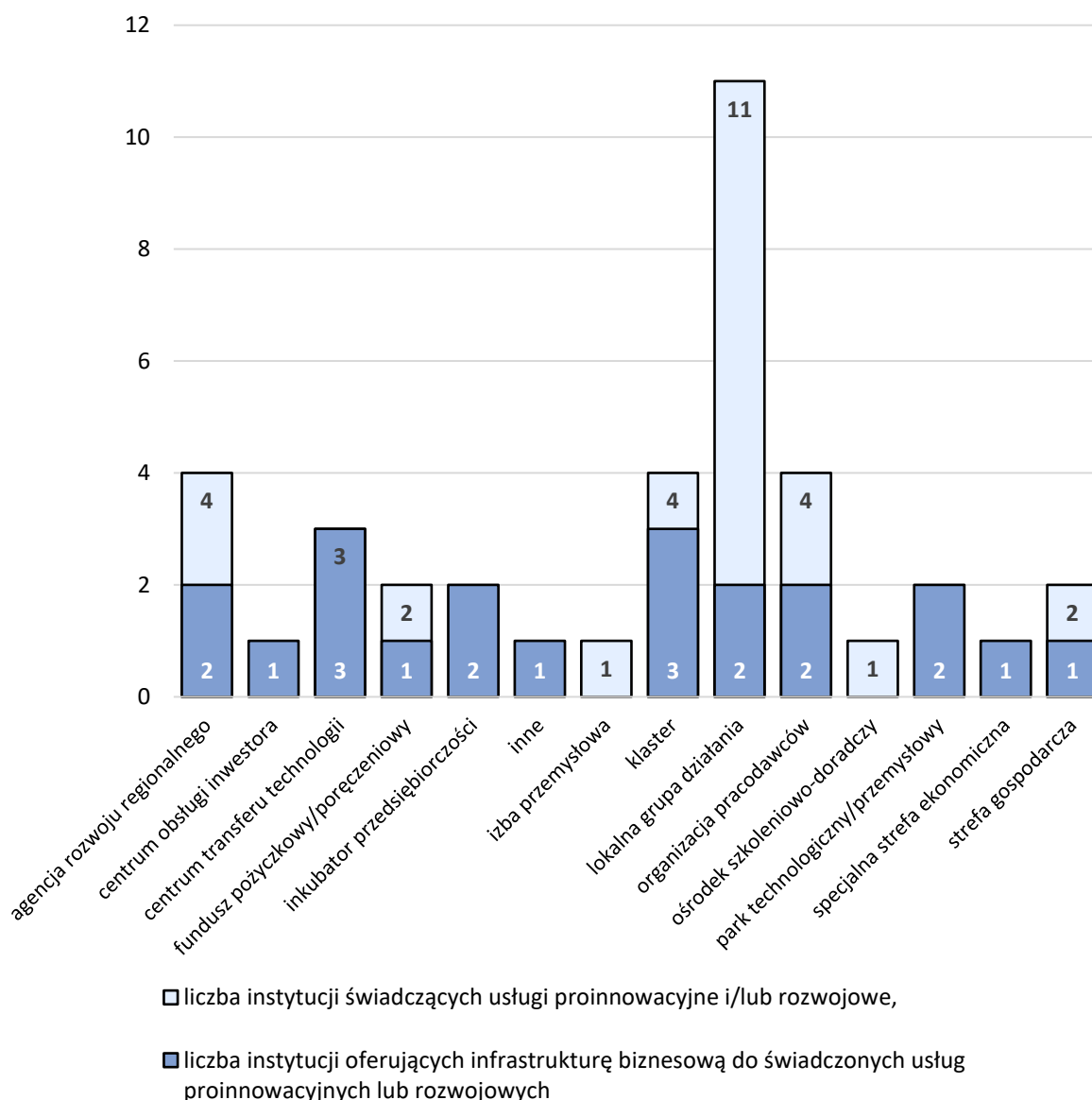

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=12 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka rodzajów

Inaczej przedstawia się struktura IOB, które oferowały posiadaną infrastrukturę do świadczonych usług proinnowacyjnych i rozwojowych. Na 51 IOB biorących udział w badaniu 39 podmiotów wskazało, iż świadczy tego rodzaju usługi dla MŚP, z czego 21 w ramach tych usług udostępnia infrastrukturę. Jest to dwa razy większa liczba IOB, niż w przypadku samych usług infrastrukturalnych (wynajmu powierzchni bez usług).

Wykres 17. Liczba IOB biorących udział w badaniu, oferujących infrastrukturę biznesową do świadczonych usług proinnowacyjnych i rozwojowych w latach 2016-2022 według rodzaju tych instytucji

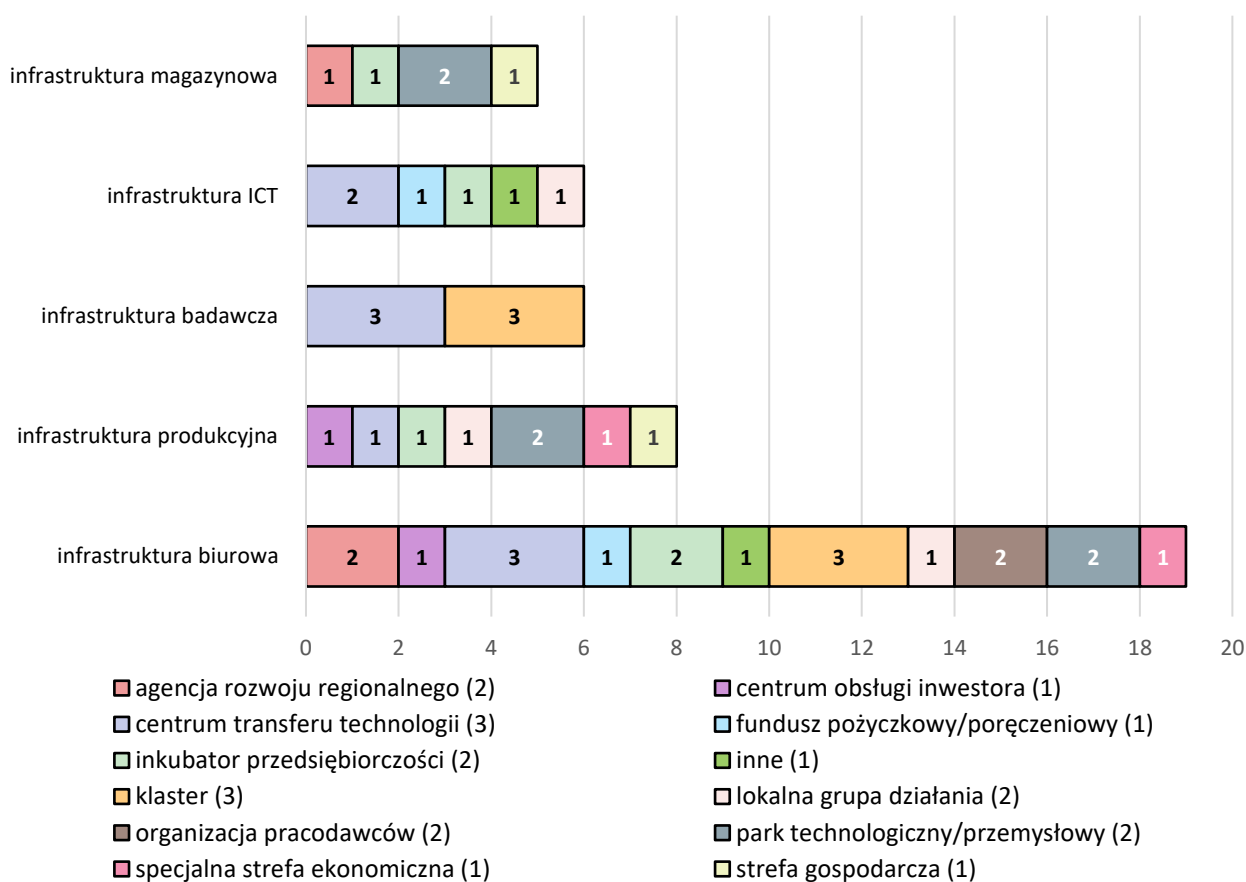

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=39 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka rodzajów

Struktura oferowanej infrastruktury biurowej pozostaje praktycznie niezmienna. Nawet w przypadku świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych, IOB udostępniają najczęściej typów w ramach infrastruktury biurowej. Praktycznie tyle samo wskazań dotyczy infrastruktury badawczej. Tylko dwa typy IOB oferują ją do usług: CTT oraz klaster.

Wykres 18. Liczba ofert poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej do świadczonych usług proinnowacyjnych i rozwojowych, oferowanych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według rodzajów IOB

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=21 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka rodzajów

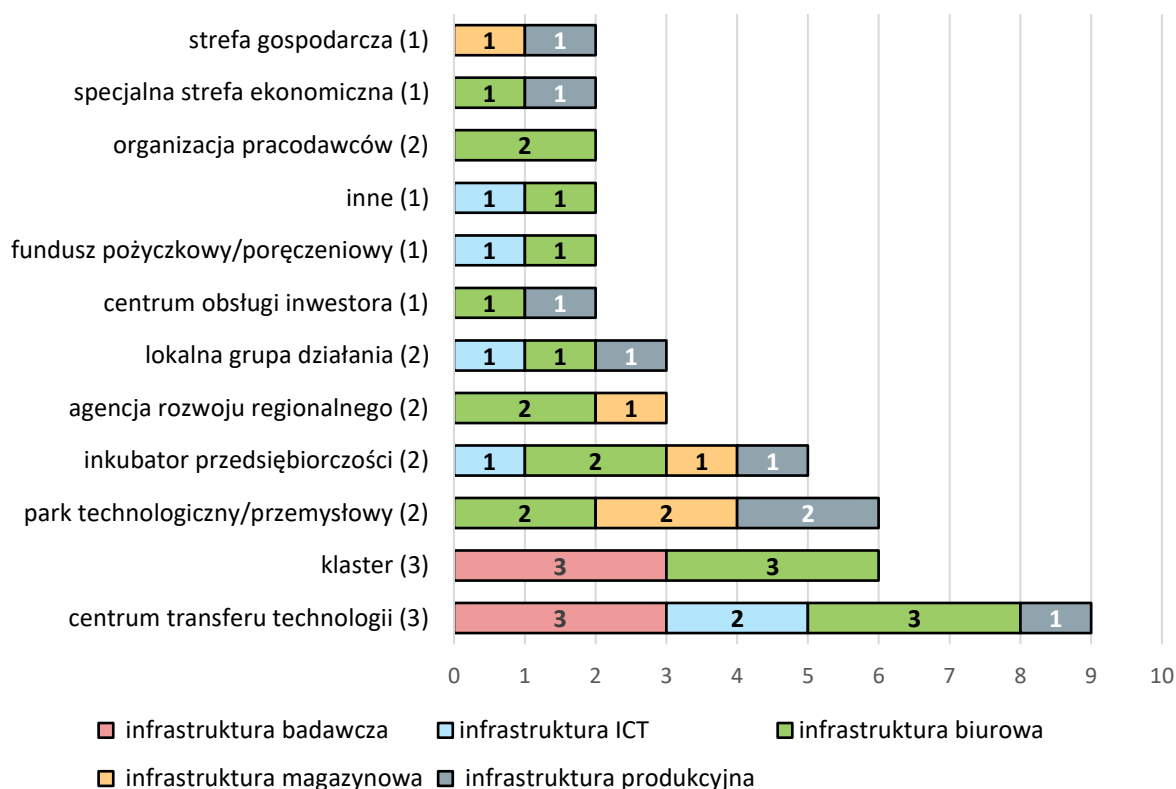
Wszystkie trzy centra transferu technologii, które wzięły udział w badaniu, wskazały, że udostępniały infrastrukturę badawczą do usług proinnowacyjnych i rozwojowych, w tym dwa dodatkowo wynajmowały infrastrukturę badawczą komercyjnie.

Dwie z czterech agencji rozwoju regionalnego, świadczących usługi proinnowacyjne i rozwojowe, udostępniały do nich infrastrukturę biurową i magazynową. Oznacza to, że jedna agencja w ogóle nie oferowała infrastruktury biznesowej do swoich usług ani dla MŚP.

Trzy z czterech klastrów świadczących usługi proinnowacyjne i rozwojowe udostępniały do nich infrastrukturę biurową i badawczą. Jeden z ankietowanych klastrów w ogóle nie świadczył usług infrastrukturalnych, a także nie świadczył usług proinnowacyjnych i rozwojowych.

Z uwagi na istotną pod względem infrastrukturalnym rolę, jaką pełnić mają parki technologiczne założono, że również one będą do swoich usług proinnowacyjnych i rozwojowych udostępniać infrastrukturę. Badanie wykazało, że rzeczywiście każdy z nich udostępnia infrastrukturę biznesową, jednak nie jest to ani infrastruktura badawcza ani ICT.

Wykres 19. Liczba ofert infrastruktury biznesowej do świadczonych usług proinnowacyjnych i rozwojowych oferowanych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaje tej infrastruktury

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=21 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka rodzajów

IOB biorące udział w badaniu, tak jak zdiagnozowano to już w pierwszej fazie badania, ze względu na różnorodność działań, nie zawsze wpisują się w jedną z trzech podstawowych grup lub też nie identyfikują się z działalnością IOB. 12 z nich wskazało, iż w ogóle nie świadczyło usług

proinnowacyjnych i rozwojowych na rzecz MŚP. Co ciekawe 10 z nich w ogóle nie planuje świadczyć takich usług. Oznacza to, że albo w ogóle przedsiębiorstwa nie należą do ich grupy klientów, albo też ich działania jedynie pośrednio mogą mieć wpływ na rozwój ogólnie pojętej przedsiębiorczości.

Tabela 3. Liczba IOB biorących udział w badaniu, które świadczyły usługi proinnowacyjne i/lub rozwojowe, bądź nie świadczyły tych usług w latach 2016-2022 według rodzaju tych instytucji

Rodzaj instytucji	Liczba danego rodzaju instytucji	Ile instytucji danego rodzaju świadczyło usługi proinnowacyjne i/lub rozwojowe	Ile instytucji świadczyło usługi proinnowacyjne	Ile instytucji świadczyło usługi rozwojowe	Ile instytucji nie świadczyło w ogóle usług
agencja rozwoju regionalnego	5	4	3	3	1
centrum obsługi inwestora	1	1	1	0	0
centrum transferu technologii	3	3	2	3	0
fundusz pożyczkowy/poręczeniowy	2	2	1	2	0
inkubator przedsiębiorczości	2	2	1	2	0
izba przemysłowa	1	1	0	1	0
klaster	5	4	4	4	1
lokalna grupa działania	16	11	0	11	5
organizacja pracodawców	4	4	2	4	0
ośrodek szkoleniowo-doradczy	1	1	0	1	0
park technologiczny/przemysłowy	2	2	1	1	0
specjalna strefa ekonomiczna	1	1	1	1	0
strefa gospodarcza	5	2	0	2	3
Inne	3	1	0	1	2
Razem	51	39	16	36	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

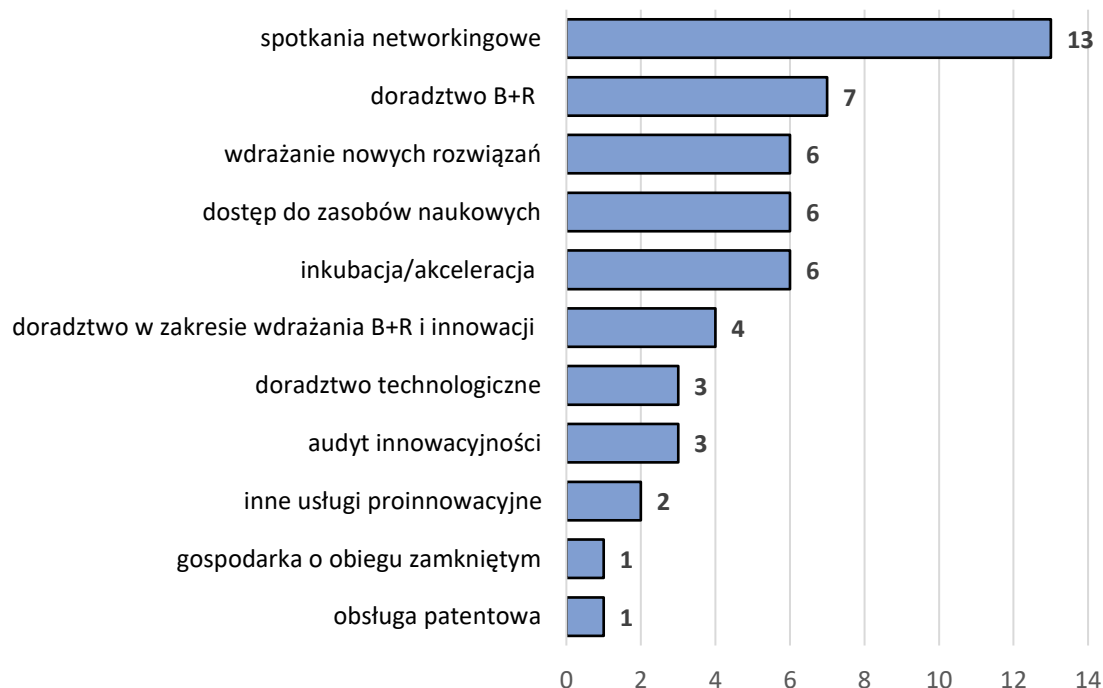
Rozpowszechnionymi usługami, które świadczyły IOB, są usługi rozwojowe (36 podmiotów) w zakresie: doradztwa, spotkań i szkoleń. Większość z nich skupiona jest wokół możliwości wsparcia finansowego, co niewątpliwie jest też głównym obszarem zainteresowania MŚP. Najwięcej, wśród usług rozwojowych, wskazywano w zakresie doradztwa dotyczącego pozyskania środków zewnętrznych na prowadzenie i rozwój działalności (29 wskazań), szkoleń specjalistycznych, np: zarządzanie biznesem, zarządzanie zasobami ludzkimi, dostęp do funduszy europejskich, analiza rynku i marketing, szkolenia z zakresu rozwijania kreatywności, ochrona własności intelektualnej (22 wskazania), szkoleń i doradztwa w zakresie zakładania i prowadzenia firmy (np.: rozwój pomysłu, opracowanie biznesplanu) – odpowiednio 19 i 18 wskazań.

W przypadku usług proinnowacyjnych już tylko 16 IOB zaznaczyło, iż oferowało je w swoich katalogach usług. Najwięcej wskazań padło na spotkania networkingowe, wzmocnienie współpracy nauki z biznesem, brokering B2B (13 wskazań), doradztwo B+R - opracowanie agendy badawczej,

przygotowanie opinii o innowacyjności (7) oraz na doradztwo w zakresie wdrażania B+R i innowacji, zapewnienie dostępu do zasobów naukowych oraz usługę inkubacji/akceleracji działalności gospodarczej start-upów i włączenie w łańcuchy dostaw dużych firm (po 6 wskazań).

Do wcześniej skatalogowanego zakresu usług proinnowacyjnych i rozwojowych obejmującego łącznie 22 usługi, IOB dodały też inne usługi, które pojawiły się w zestawieniu. Dwa IOB wskazały inne usługi proinnowacyjne jako: „Wzmocnienie współpracy nauki z biznesem. Promocja województwa jako regionu wiedzy i innowacji opartego na systemie efektywnego współdziałania pomiędzy władzami regionalnymi, przedsiębiorcami oraz instytucjami naukowymi i szkołami wyższymi działającymi na obszarze województwa”, „poręczenie finansowania proinnowacyjnego”. 4 IOB wskazały inne usługi rozwojowe jako: „konsulting infrastrukturalny związany z oferowanymi terenami inwestycyjnymi”, „doradztwo techniczne związane z korzystaniem z powierzchni inkubatora”, „doradztwo techniczno-infrastrukturalne związane z tworzoną infrastrukturą biznesową o charakterze fab lab/living lab/centrum demonstracyjnego”, „doradztwo personalne dla firm uczestniczących w Giełdzie pracy (usługa doradczo-szkoleniowa)”, „doradztwo w zakresie opracowania strategii rozwoju firmy”, „udzielanie zwolnienia z podatku dochodowego, wsparcie w zakresie pozyskania decyzji o wsparciu, współpraca w zakresie szkolnictwa zawodowego, przygotowanie terenów inwestycyjnych w województwie kujawsko-pomorskim, pozyskiwanie nowych inwestorów, opieka poinwestycyjna”.

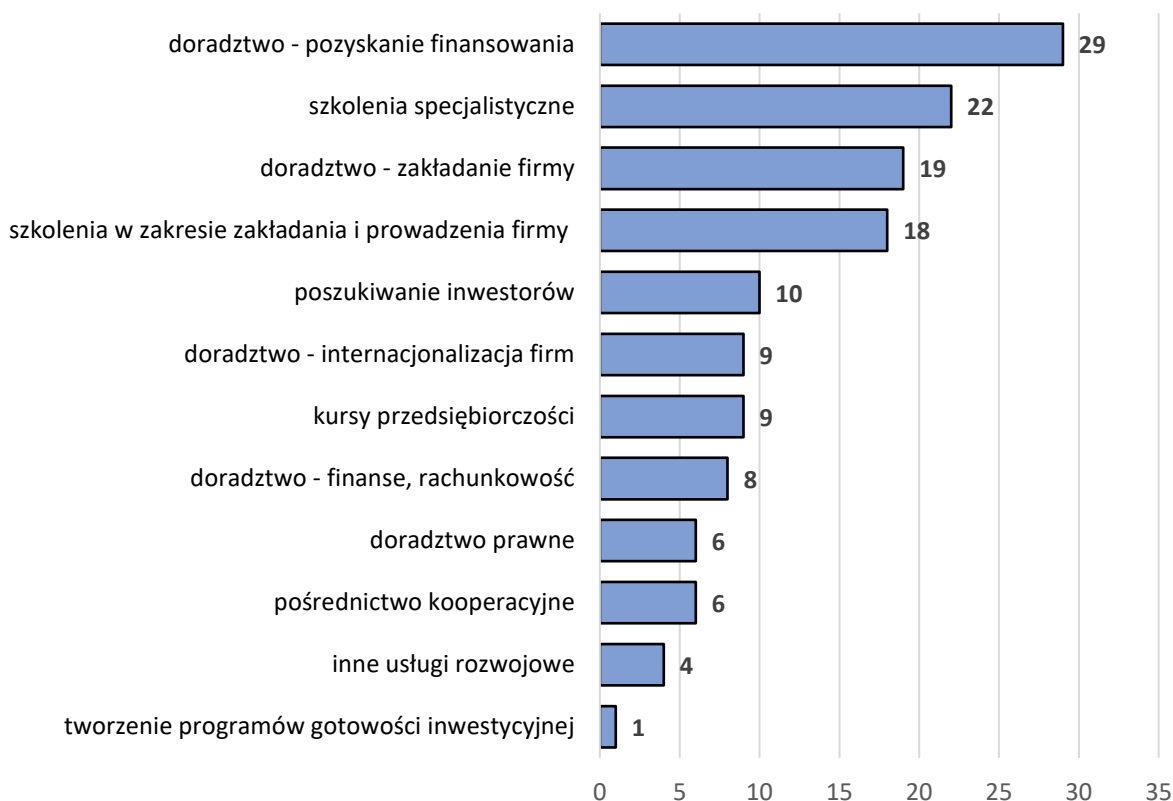
Wykres 20. Liczba usług proinnowacyjnych oferowanych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=39 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Wykres 21. Liczba usług rozwojowych oferowanych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=39 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

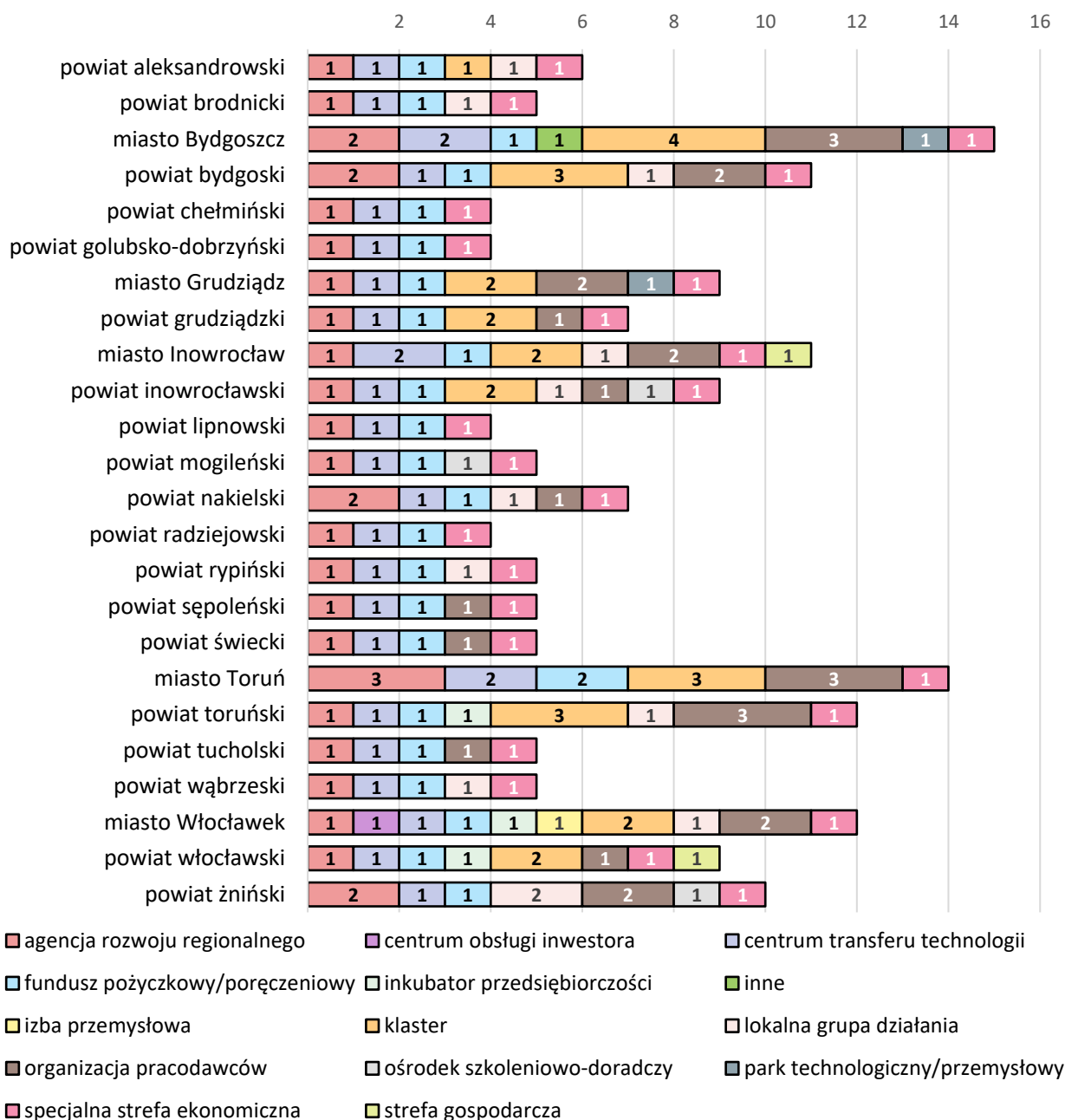
*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Generalnie oferta IOB wykazuje dużą różnorodność świadczonych usług. Jednocześnie dominują usługi informacyjne, doradcze, szkoleniowe. W bardzo małym zakresie pojawiają się usługi o zaawansowanym stopniu innowacyjności i sprecyzowane branżowo.

Największa liczba IOB oferowała usługi w dwóch największych miastach województwa: w Bydgoszczy i w Toruniu. W miastach prezydenckich niekorzystnie wyróżniającą się lokalizacją jest Grudziądz, gdzie IOB oferowało najmniej usług. W mniejszym Inowrocławiu, nie będącym miastem na prawach powiatu, oraz sąsiadującym powiecie inowrocławskim, usługi oferowało więcej IOB, niż w Grudziądzu i powiecie grudziądzkim. "Sąsiedztwo" z miastem na prawach powiatu nie zawsze oznacza proporcjonalnie dużą liczbę IOB oferujących usługi, co widać na przykładzie Bydgoszczy i powiatu bydgoskiego. 4 rodzaje organizacji prowadziły usługi we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu: agencje rozwoju regionalnego, centra transferu technologii, fundusze pożyczkowe/poręczeniowe oraz specjalna strefa ekonomiczna.

Oferowanie usługi w danej lokalizacji nie jest jednoznaczne z tym, że dany rodzaj IOB ma w tej lokalizacji siedzibę – dany rodzaj IOB może mieć siedzibę w tej lokalizacji, ale do oferowania usług może także korzystać z nienależącej do niego lokalnej infrastruktury (np. wynajmowanej komercyjnie).

Wykres 22. Liczba usług proinnowacyjnych i/lub rozwojowych oferowanych w latach 2016-2022 przez biorące udział w badaniu IOB według rodzaju tych instytucji – w podziale na powiaty

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=39 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

** Miasto Inowrocław zostało wyodrębnione ze względu na założenia Polityki Terytorialnej w perspektywie 2021-2027 (Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia)

WYKORZYSTANIE USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ IOB

Ankietowane IOB wypowiedziały się na temat wykorzystania oferowanej infrastruktury biznesowej. Ponieważ IOB sama określała stopień wykorzystania poszczególnej infrastruktury, wskazując dane procentowe, do przedstawienia odpowiedzi zastosowano wykresy pudełkowe. Dzięki wykresom pudełkowym (inaczej skrzynkowym) łatwiejsza jest ocena „trafności” średniej dla każdego badanego rodzaju usług i infrastruktury. Pokazują one też średnią wykorzystania, która jest podatna na obserwacje odstające/skrajne, a w przypadku zróżnicowanych odpowiedzi w zasadzie tylko dzięki wykresowi pudełkowemu można zauważyć odpowiedzi odstające/skrajne, a co za tym idzie rozstęp, czyli różnicę między najniższymi i najwyższymi wskazanymi przez IOB wartościami.

Wykres pudełkowy czyta się w następujący sposób:

1) Wąsy oznaczają wartości skrajne (najniższą i najwyższą wskazaną wartość, wskazane również liczbowo w etykietach). W niektórych przypadkach wartości skrajne są równe wartościami kwartyli, a w tej sytuacji nie występują wąsy wykresu.

2) Symbol \bar{X} oznacza średnią (wskazaną również liczbowo w etykietach jako $\bar{X} = n$).

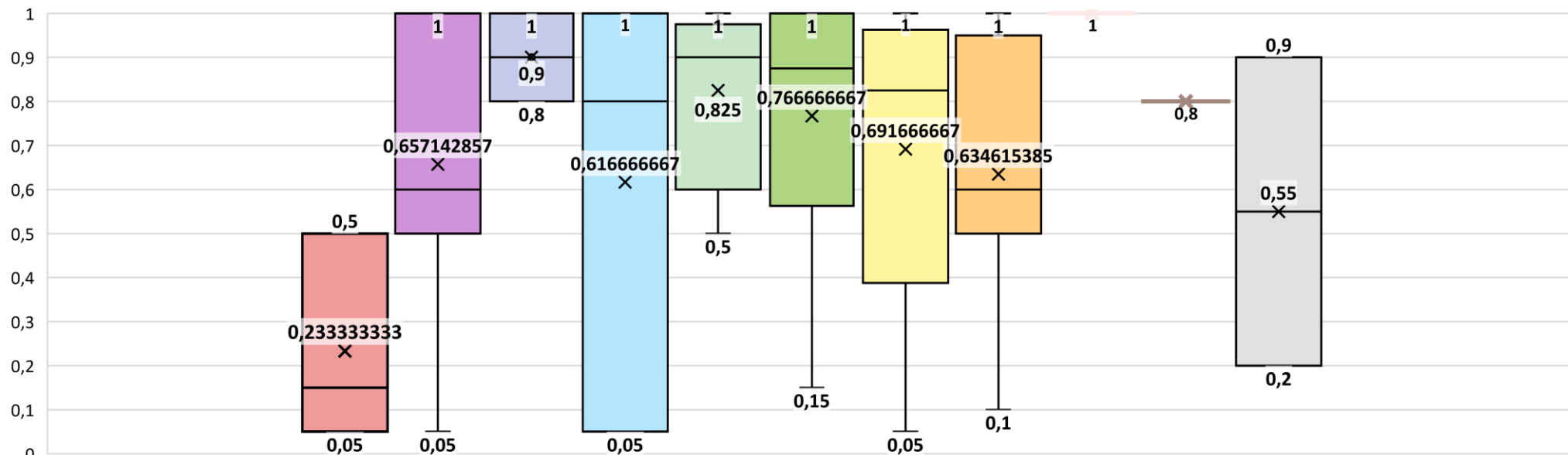
3) Linia w pudełku oznacza medianę – wartość środkową lub średnią dwóch wartości środkowych w przypadku parzystej liczby odpowiedzi. Mediana i średnia w niektórych wypadkach są równe (na przykład w sytuacji, gdy tylko jedna instytucja zaznaczyła wykorzystanie usługi).

4) Wielkość pudełka oznacza zróżnicowanie odpowiedzi, to znaczy jak bardzo odpowiedzi są „rozstrzelone” względem siebie – im większe pudełko, tym większe zróżnicowanie.

Wszystkie wartości obliczone zostały przez program Excel. Kwartyli obliczono bez uwzględnienia mediany. Należy zauważyć, że metoda obliczania kwartyli przez Excel może różnić się od metod obliczania kwartyli w innym oprogramowaniu statystycznym. Nie ma jednej, przyjętej za słuszną metody obliczania kwartyli, więc nie jest to błąd. Trzeba jednak pamiętać o konsekwentnym stosowaniu jednej metody, co zostało zrobione w niniejszym opracowaniu. Sytuacja wygląda analogicznie w przypadku generowania wąsów wykresu.

Jak pokazuje badanie pt. *Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej*, przeprowadzone przez Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy, **korzystanie przez przedsiębiorców z usług proinnowacyjnych** jest na bardzo niskim poziomie (wykres 32). Usługi inkubacji/akceleracji działalności gospodarczej start-upów i włączenia w łańcuchy dostaw dużych firm proponowane przez 6 instytucji, wykorzystane były w najmniejszym stopniu. Żadna z instytucji oferujących tego rodzaju usługę nie przekroczyła 50% wykorzystania. Oznacza to, że była to jedna z tych usług, które nie cieszyły się wśród MŚP zainteresowaniem lub też były niewystarczająco wypromowane, by zachęcić nowo powstające firmy do współpracy. Audyt innowacyjności oraz usługi w zakresie Gospodarki o Obiegu Zamkniętym, efektywności energetycznej w działalności gospodarczej - świadczone przez nieliczną grupę IOB zostały praktycznie w całości wykorzystane przez MŚP (wskazania na poziomie 80-100%). Obsługa patentowa świadczona przez jedną instytucję została wykorzystana przez MŚP w 100%. Oznaczać to może, że te IOB świadczące w zasadzie niepowszechnie usługi najlepiej wykorzystwały dostępne zasoby i możliwości, by je zrealizować i jednocześnie były to usługi, których przedsiębiorcy potrzebowali.

Wykres 23. Wykorzystanie poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych świadczonych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskaźń IOB (%)

- inkubacja/akceleracja działalności gospodarczej start-upów i włączenie w łańcuchy dostaw dużych firm - liczba odpowiedzi: 6
- doradztwo B+R (opracowanie agendy badawczej, przygotowanie opinii o innowacyjności - liczba odpowiedzi: 7
- audyt innowacyjności - liczba odpowiedzi: 3
- doradztwo technologiczne: audyt technologiczny, audyt cyfrowy - liczba odpowiedzi: 3
- doradztwo w zakresie wdrażania B+R i innowacji (analizy finansowe, prawne i merytoryczne) - liczba odpowiedzi: 4
- zapewnienie dostępu do zasobów naukowych - liczba odpowiedzi: 6
- pomoc we wdrażaniu nowych rozwiązań, wdrażanie na rynek nowych usług i produktów (pomoc merytoryczna i prawna) - liczba odpowiedzi: 6
- spotkania networkingowe, wzmocnienie współpracy nauki z biznesem, brokering B&B - liczba odpowiedzi: 13
- obsługa patentowa - liczba odpowiedzi: 1
- usługi w zakresie Gospodarki o Obiegu Zamkniętym, efektywności energetycznej w działalności gospodarczej - liczba odpowiedzi: 1
- inne usługi proinnowacyjne - liczba odpowiedzi: 2

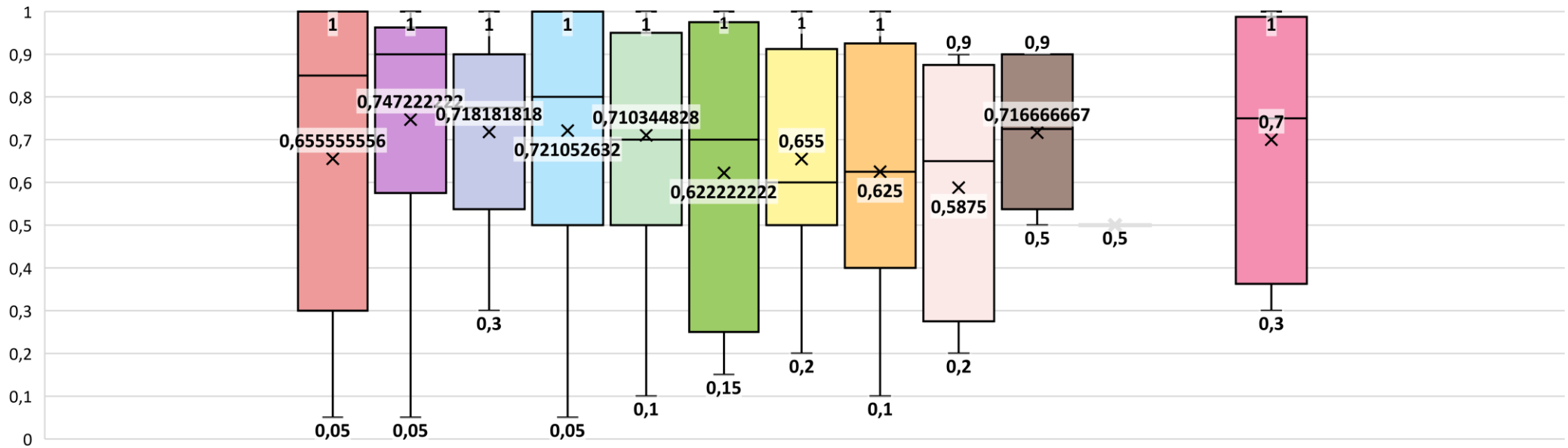
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=16

Dane na temat średniego wykorzystania nie do końca definiują precyzyjność oferowanych usług. IOB określały bowiem swoje możliwości i zasoby w stosunku do spożytkowania. Funkcjonują IOB, które miały prawie w 100% wykorzystywane oferowane usługi. Są też takie, które w znikomym zakresie realizowały wykorzystanie swoich usług (najniższe wykorzystanie usług proinnowacyjnych na poziomie 5% wykazała jedna instytucja (ARR)). Oznaczać to może, że usługi przez nie oferowane, są nieadekwatne do potrzeb rynkowych – nie ma na nie aż tak dużego popytu.

W przypadku usług rozwojowych również występowały duże zróżnicowania stopnia wykorzystania. Mimo, iż było ich znacznie więcej niż usług proinnowacyjnych i wykorzystywane były przez MŚP na wysokim poziomie, pojawiały się wskazania o niskim stopniu wykorzystania. Najmniejsze wykorzystanie dotyczyło doradztwa w zakresie internacjonalizacji firmy i współpracy międzynarodowej oraz pomocy w poszukiwaniu inwestorów. W przypadku tych dwóch usług połowa wskazań mieściła się na poziomie wykorzystania równym lub niższym 50%.

Najwyższym zainteresowaniem i jednocześnie największym stopniem wykorzystania cieszyły się szkolenia w zakresie zakładania i prowadzenia firmy (14 IOB wskazywało wykorzystanie na poziomie powyżej 50%, w tym 12 IOB wskazywało wykorzystanie powyżej 80% - na 18 IOB oferujących usługę), szkolenia specjalistyczne (17 IOB wskazywało wykorzystanie na poziomie powyżej 50%, w tym 11 IOB wskazywało wykorzystanie powyżej 80% - na 22 IOB oferujących usługę), doradztwo w zakresie zakładania i prowadzenia firmy (13 IOB deklarowało wykorzystanie na poziomie powyżej 50%, w tym 11 IOB wskazywało wykorzystanie powyżej 80% - na 19 IOB oferujących usługę) oraz doradztwo w zakresie pozyskania środków zewnętrznych na prowadzenie i rozwój działalności (21 IOB deklarowało wykorzystanie na poziomie powyżej 50%, w tym 14 IOB wskazywało wykorzystanie powyżej 80% - na 29 IOB oferujących usługę).

Wykres 24. Wykorzystanie poszczególnych rodzajów usług rozwojowych świadczonych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskazań IOB (%)

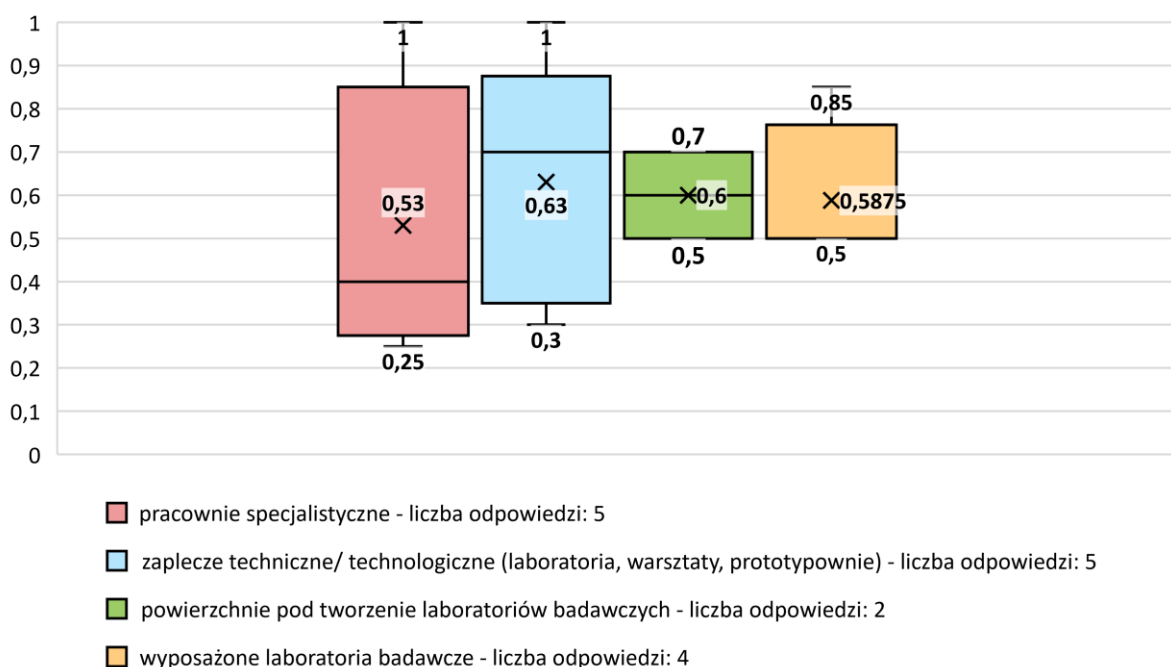
- kursy przedsiębiorczości - liczba odpowiedzi: 9
- szkolenia w zakresie zakładania i prowadzenia firmy - liczba odpowiedzi: 18
- szkolenia specjalistyczne - liczba odpowiedzi: 22
- doradztwo w zakresie zakładania i prowadzenia firmy - liczba odpowiedzi: 19
- doradztwo w zakresie pozyskania środków zewnętrznych na prowadzenie i rozwój działalności - liczba odpowiedzi: 29
- doradztwo w zakresie internacjonalizacji firmy i współpracy międzynarodowej - liczba odpowiedzi: 9
- poszukiwanie inwestorów - liczba odpowiedzi: 10
- pośrednictwo kooperacyjne - liczba odpowiedzi: 6
- doradztwo finansowe, podatkowe, księgowo, rachunkowe - liczba odpowiedzi: 8
- doradztwo prawne - liczba odpowiedzi: 6
- tworzenie programów gotowości inwestycyjnej - liczba odpowiedzi: 1
- demonstracja/learning factories - liczba odpowiedzi: 0
- inne usługi rozwojowe - liczba odpowiedzi: 4

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=36

Więszą precyzyjnością i trafnością oferty mogą się cechować usługi z wykorzystaniem infrastruktury biznesowej. W tym przypadku stopień wykorzystania danej powierzchni jest bardziej identyfikowalny i łatwiejszy do oszacowania przez IOB.

Infrastruktura badawcza była wykorzystana przez MŚP w najmniejszym stopniu. IOB, które deklarowały, że udostępniają tego rodzaju infrastrukturę wskazały, że jej wykorzystanie oscyluje w granicach 50%. Zdecydowana mniejszość tego rodzaju infrastruktury koresponduje w jej przypadku z niskim wykorzystaniem przez MŚP. Może to oznaczać, iż zapotrzebowanie jest na tyle niskie, że nie ma potrzeby rozszerzania tego rodzaju oferty.

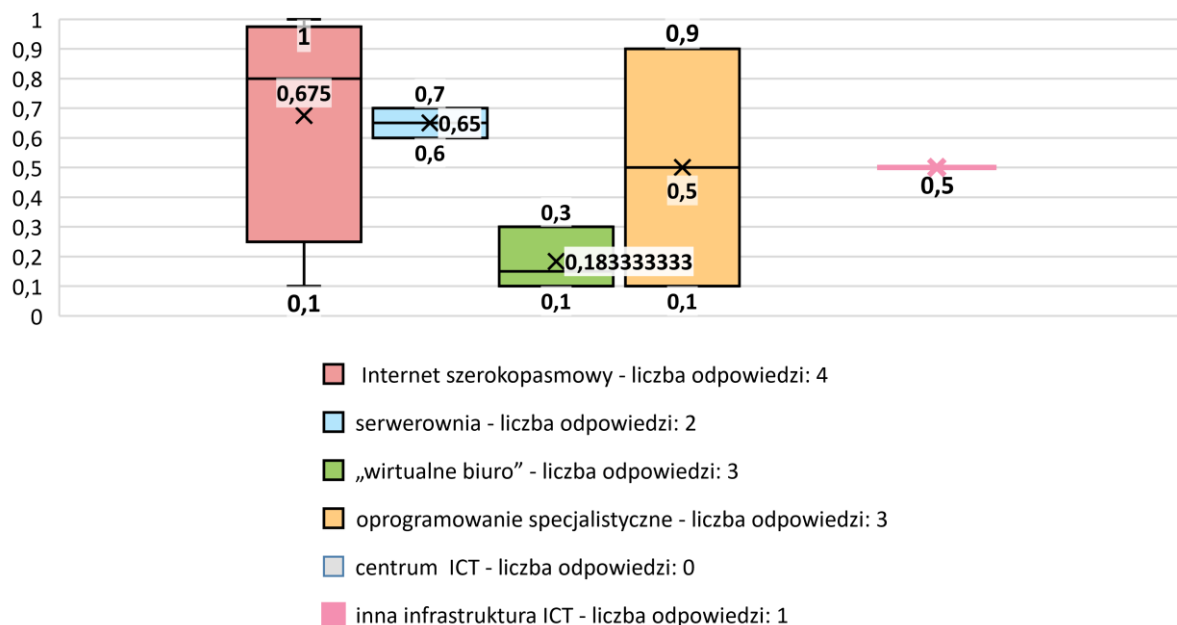
Wykres 25. Wykorzystanie infrastruktury badawczej oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskaźnik IOB (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, N=6

Podobnie było w przypadku infrastruktury ICT. Wykorzystanie przez MŚP mieściło się w granicach 50%. Najmniejszy i jednocześnie najbardziej odstający wynik wykorzystania infrastruktury ICT dotyczył usługi „wirtualnego biura”. Trzy oferujące usługę IOB wskazały, że MŚP skorzystały z niej na poziomie niższym niż 30%.

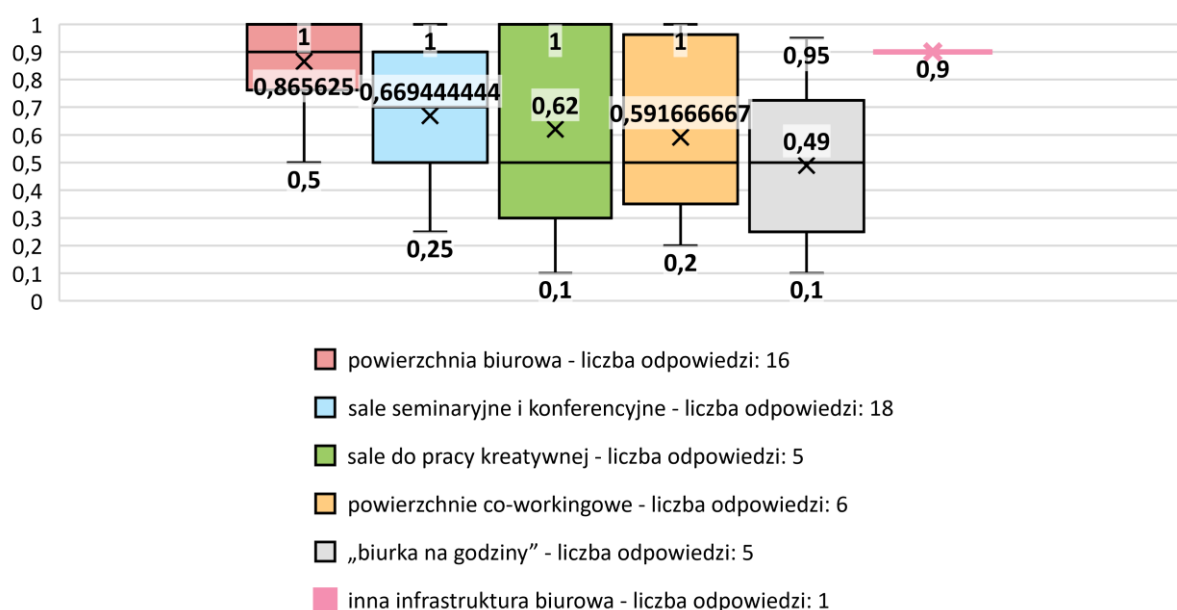
Wykres 26. Wykorzystanie infrastruktury ICT oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskazań IOB (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, N=6

W przypadku infrastruktury biurowej większość IOB, która udostępniała powierzchnie biurowe i sale konferencyjne wskazała, iż jej wykorzystanie przez MŚP przekracza 50%. W przypadku powierzchni biurowych 16 IOB wskazywało wykorzystanie na poziomie równym i wyższym niż 50%, w tym 14 IOB wskazywało wykorzystanie powyżej 80% - na 16 IOB oferujących usługę.

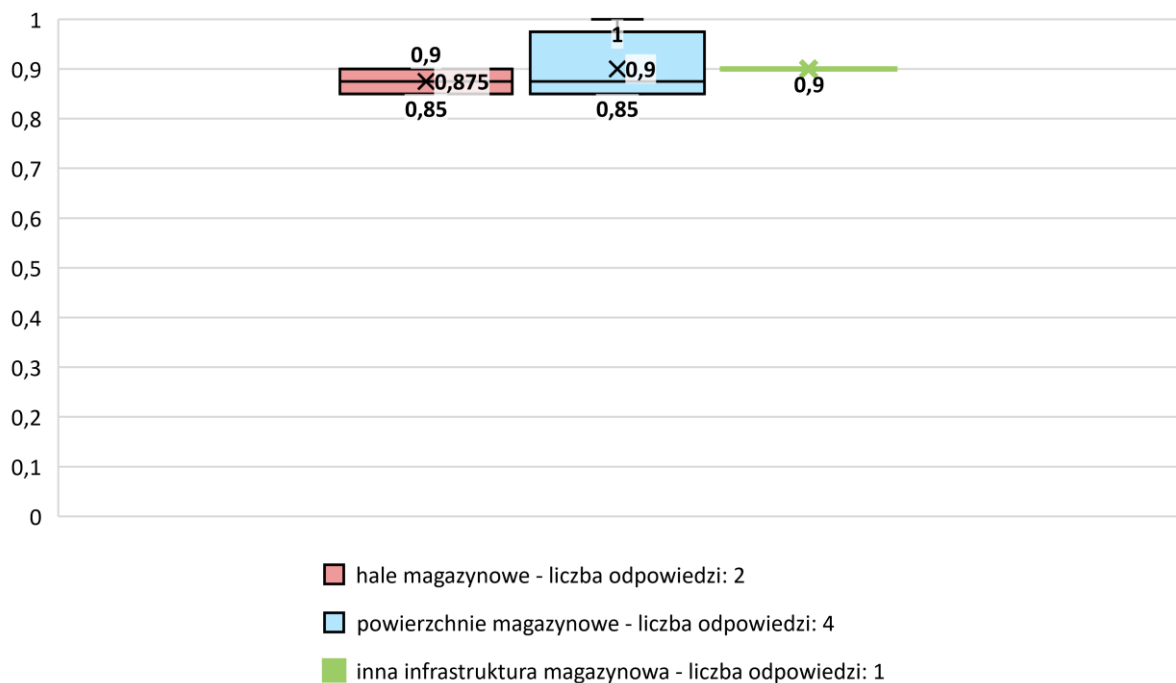
Wykres 27. Wykorzystanie infrastruktury biurowej oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskazań IOB (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, N=19

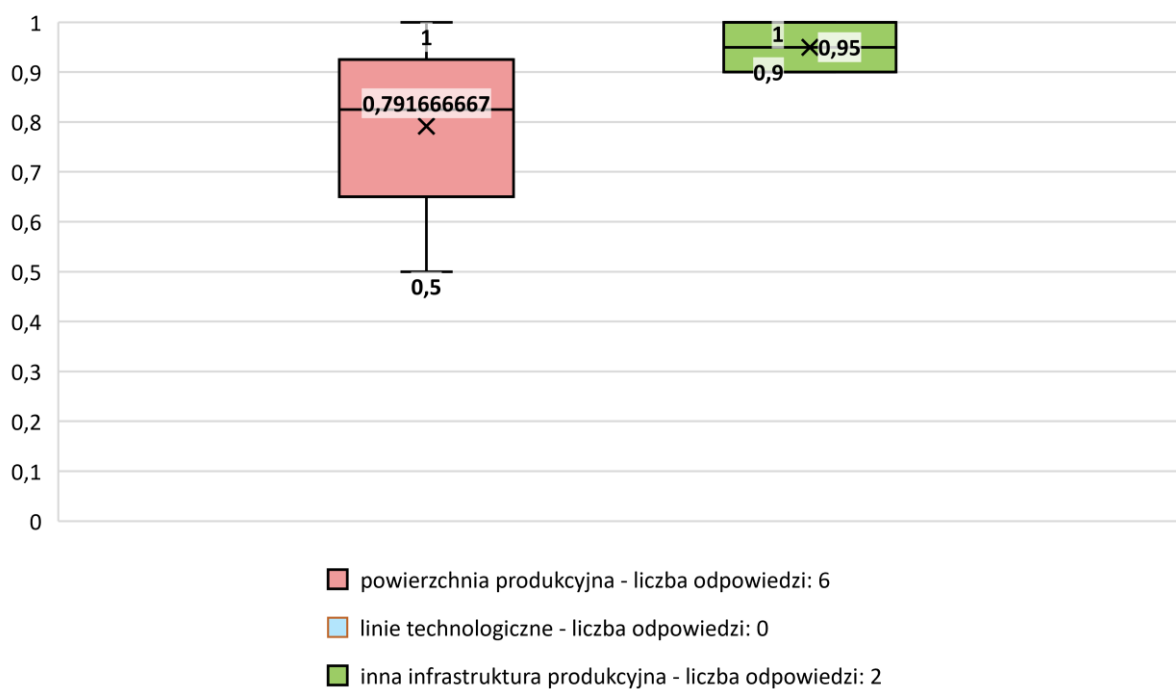
Infrastruktura magazynowa i produkcyjna, której było stosunkowo niewiele wśród oferowanych usług, została praktycznie w całości wykorzystana przez MŚP.

Wykres 28. Wykorzystanie infrastruktury magazynowej oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskazań IOB (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, N=5

Wykres 29. Wykorzystanie infrastruktury produkcyjnej oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskazań IOB (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, N=8

Analizując dane na temat stopnia wykorzystania poszczególnych usług przez MŚP, jednoznacznie można ocenić, iż największym zainteresowaniem i jednocześnie na najwyższym poziomie wykorzystania, znajdują się usługi rozwojowe. Tylko wybrane i jednocześnie niepowszechne usługi proinnowacyjne były wykorzystywane praktycznie w pełni przez MŚP. Oznacza to, że efektywność wykorzystania szerokiego katalogu usług, które świadczą praktycznie wszystkie IOB, jest znacznie niższa. IOB powinny skupiać się na konkretnych usługach, nie powtarzać tych, które oferują inne podmioty. Powinna następować specjalizacja prowadzącą do osiągnięcia profesjonalizacji poszczególnych IOB.

W przypadku usług infrastrukturalnych – wynajmu powierzchni będących w dyspozycji IOB – powinien być zastosowany podobny schemat działania. Wykorzystanie usług oferowanych przez IOB oraz trafność doboru usług do potrzeb rynkowych, powinny być tematem audytu wewnętrznego lub zewnętrznego, albo też bieżącej ewaluacji, aby uniknąć niezgodności w produkcji lub usługach. Zalecane jest by weryfikować czy organizacja/instytucja rozumie wymagania odnośnie świadczonej przez nią usługi oraz by gruntownie analizować potrzeby klienta, co z pewnością będzie miało w przyszłości wpływ na zwiększanie efektywności realizowanych usług.

OFERTA INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU, A DOŚWIADCZENIA PRZEDSIĘBIORSTW

Analiza struktury usług oferowanych w zakresie poszczególnych rodzajów wskazuje kluczowe obszary działalności IOB:

- usługi rozwojowe
- usługi proinnowacyjne
- usługi infrastrukturalne

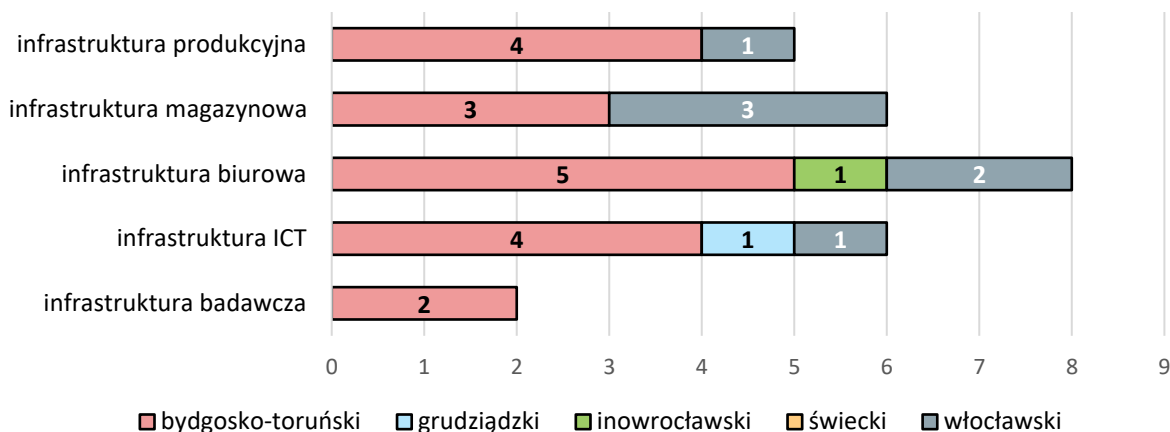
W przypadku usług infrastrukturalnych, świadczonych zarówno z usługami, jak i przy udostępnianiu komercyjnym, można zauważyć, że w województwie kujawsko-pomorskim najmniej jest infrastruktury badawczej, a jej dostępność skupiona jest wokół 2 największych miast.

Wśród usług najmu w zakresie wsparcia przedsiębiorczości dominują usługi udostępniania infrastruktury biurowej oraz ICT, gdzie w zasadzie obie funkcjonują równolegle, tzn. do powierzchni biurowej zazwyczaj oferowana jest również usługa ICT (Internet, serwery). Jednak w oderwaniu od usług rozwojowych czy proinnowacyjnych dostępność tego rodzaju powierzchni jest ograniczona. Praktycznie rzecz biorąc ta infrastruktura oferowana jest w 5 największych miastach województwa. W powiatach w zasadzie nie znajdziemy tego rodzaju usług. Wyjątkiem są powiaty: toruński, świecki i sępoleński, gdzie powstały inkubatory przedsiębiorczości. W przypadku tych IOB w zasadzie możemy stwierdzić, że świadczą głównie usługi wynajmu powierzchni biurowej. Powierzchnia magazynowa to oferta miast: Bydgoszczy, Torunia, Włocławka, i Grudziądz, gdzie zlokalizowane są parki przemysłowo-technologiczne, produkcyjna natomiast dodatkowo oprócz tych miast oferowana jest w powiecie sępoleńskim. Z tej przyczyny mimo, iż ten rodzaj usług jest najczęściej wskazywany zarówno jako wynajem powierzchni, jak i świadczenia usług rozwojowych, w pierwszym przypadku infrastruktura tego typu jest mało popularna.

Rodzaj usług świadczonych przez IOB jest w zasadzie kompatybilny z rodzajem oferowanej infrastruktury. Żaden IOB nie świadczy usług oderwanych od możliwości infrastrukturalnych. Wręcz przeciwnie, przy braku takiego zaplecza rezygnuje z określonych usług, nie mogąc zapewnić odpowiedniego wyposażenia, wiedzy merytorycznej, czy też samej infrastruktury biznesowej odpowiadającej tym usługom. Choć są to pojedyncze wskazania IOB, to świadczą o tym, że dostępność poszczególnych IOB i oferowanej przez nich infrastruktury uzależniona jest w dużej mierze od potrzeb przedsiębiorców. Jak pokazuje badanie pt. *Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej*, przeprowadzona przez Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy, w praktycznie tym samym czasie do niniejszej analizy, korzystanie przez przedsiębiorców z infrastruktury biznesowej jest stosunkowo niewielkie, nawet w przypadku infrastruktury biurowej. Na 410 ankietowanych 103 przedsiębiorców skorzystało z usług IOB, w tym 82 wskazało z jakich usług korzystało. Usługi infrastrukturalne były najrzadziej wykorzystywane przez MŚP. Praktycznie, wśród ankietowanych, odsetek MŚP **korzystających** z tych usług nie przekraczał 2%.

Równoległe te rodzaje infrastruktury są udostępniane MŚP wraz z różnego rodzaju usługami. Wiąże się to głównie z tym, że katalog usług, jakie oferują IOB w zasadzie skupia się na przekazywaniu tzw. know-how, a więc doradztwa technicznego, jak i merytorycznego w określonej dziedzinie na podstawie zdobytego doświadczenia, a także na działaniach informacyjnych.

Wykres 30. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej oferowanej przez IOB, z których korzystały przedsiębiorstwa w ostatnich 5 latach – w podziale na podregiony

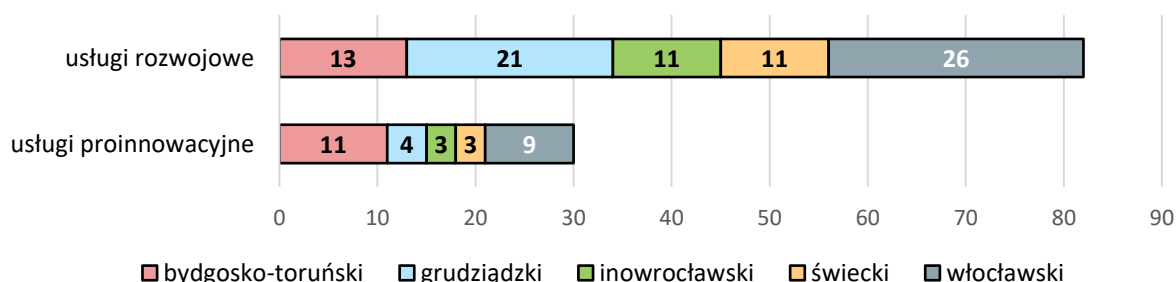

Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej”, N=82

*dane nie sumują się (ankietowani mogli wybrać różne rodzaje usług)

Największą popularnością cieszyły się usługi rozwojowe. Może to oznaczać, że przedsiębiorcy poszukują głównie specjalistycznych usług i nie uzależniają swoich wyborów od posiadanej infrastruktury IOB. Jednak wynik powyższej analizy świadczy o tym, że oferta IOB jest niedostosowana do potrzeb MŚP. Aż 307 przedsiębiorców nie skorzystało z oferty IOB. Dodatkowo ponad połowa z nich (186) wskazała, że nie potrzebowała takiego wsparcia. Ponadto przedsiębiorcy wskazywali, iż nie korzystali z usług IOB, gdyż nie posiadali wiedzy o możliwościach jakie te podmioty stwarzają.¹³

Wykres 31. Liczba wskazań usług proinnowacyjnych i rozwojowych oferowanych przez IOB, z których korzystały przedsiębiorstwa w ostatnich 5 latach – w podziale na podregiony

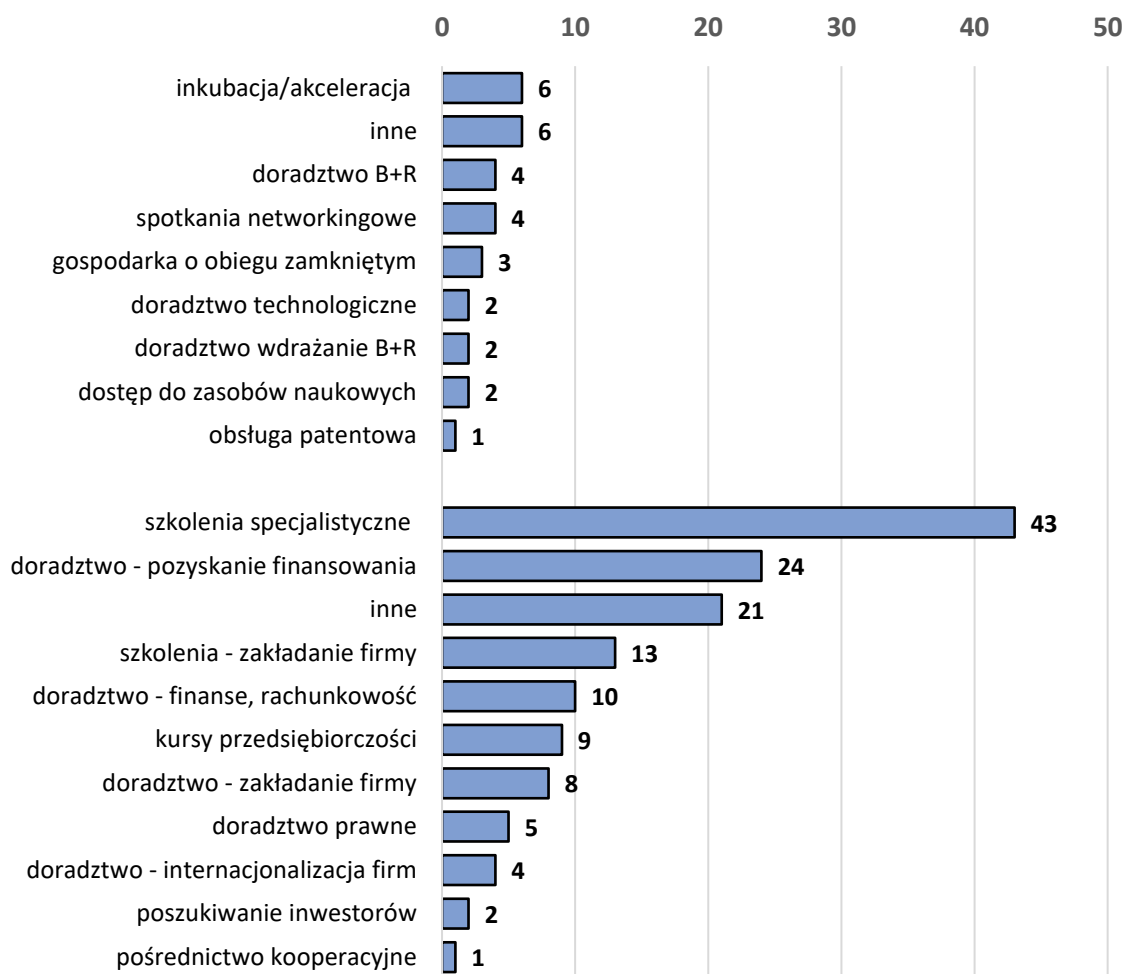
Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej”, N=82

*dane nie sumują się (ankietowani mogli wybrać różne rodzaje usług)

¹³ Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej, KPFP, Toruń 2022 r.

Wśród usług rozwojowych najczęściej wskazywano, takie usługi jak: szkolenia specjalistyczne (43 wskazania) i doradztwo w pozyskiwaniu środków zewnętrznych (24 wskazania). Co stanowi odpowiednio 10,5% oraz 5,9% wszystkich ankietowanych. Wśród usług proinnowacyjnych 9 wskazań padło na pomoc we wdrażaniu nowych usług i produktów oraz usługi inkubacji/akceleracji działalności gospodarczej¹⁴. Jest to bardzo niski odsetek wśród wszystkich ankietowanych – odpowiednio 2,2% i 1,5%. Pozostałe wskazania nie przekraczały 1%.

Wykres 32 Liczba wskazań poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych i rozwojowych, z których korzystały przedsiębiorstwa w ostatnich 5 latach

Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej”, N=82

*dane nie sumują się (ankietowani mogli wybrać różne rodzaje usług)

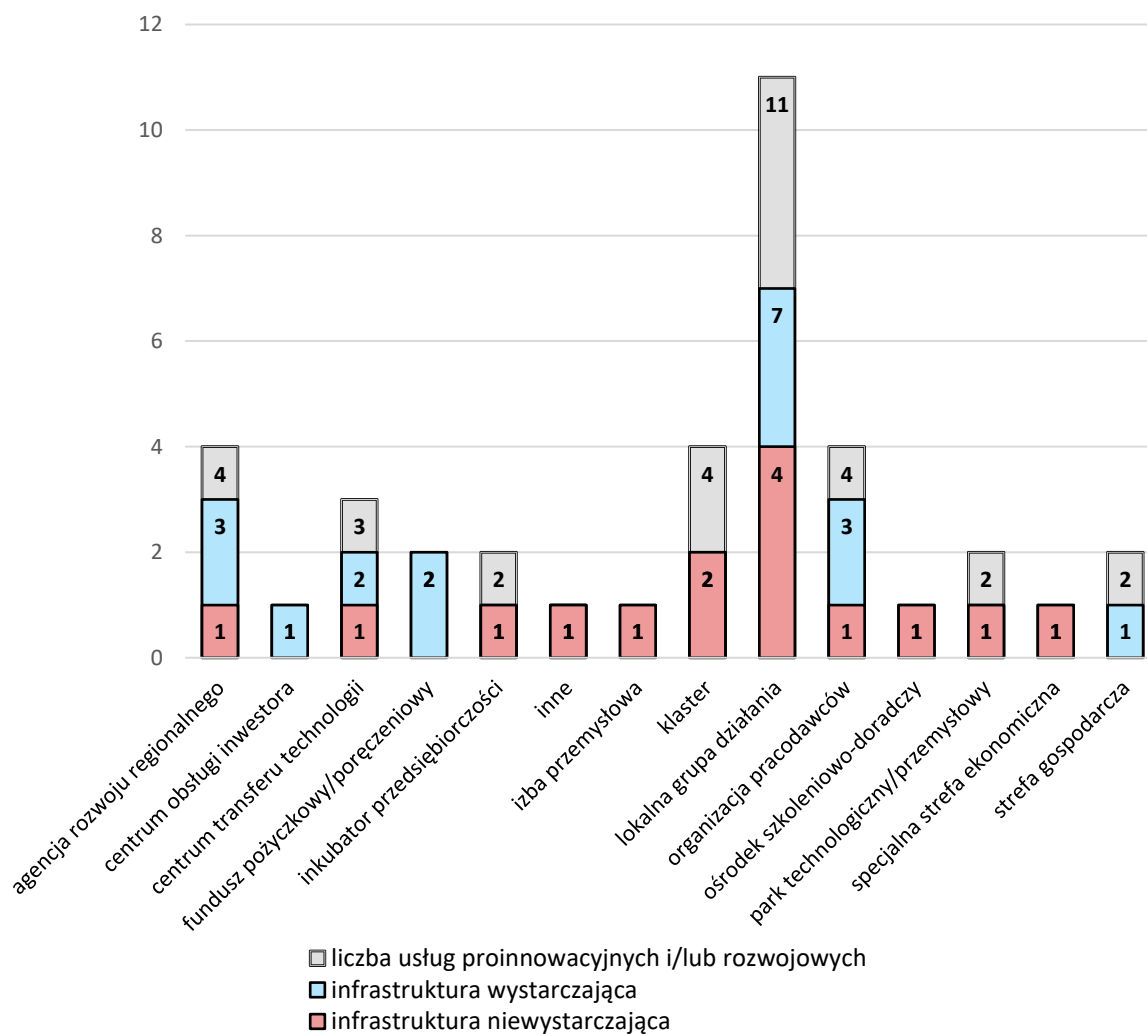
¹⁴ Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej, KPFP, Toruń 2022 r.

GOTOWOŚĆ INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU DO ŚWIADCZENIA USŁUG I ROZWIJANIA OFERTY

W kontekście niniejszej analizy badano głównie bariery w dostępności infrastruktury biznesowej dla MŚP. IOB dokonywały oceny nie tylko stopnia wykorzystania poszczególnych usług i infrastruktury, ale posiadanego zaplecza infrastrukturalnego w stosunku do usług jakie świadczą, tzn. oceniały, czy posiadane zasoby wystarczają im do świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych. Oceniały również adekwatność swoich usług w stosunku do potrzeb MŚP.

Analizując odpowiedzi ankietowanych na temat tego, czy posiadane zaplecze infrastrukturalne było wystarczające w stosunku do usług, jakie IOB świadczyły, zauważono, że większość z IOB (24 z 39), które świadczyły usługi proinnowacyjne i rozwojowe uważała, że posiadane przez nie zaplecze infrastrukturalne jest wystarczające w stosunku do usług jakie do tej pory świadczyły. Tylko 15 IOB wskazało, że infrastruktura jest niewystarczająca.

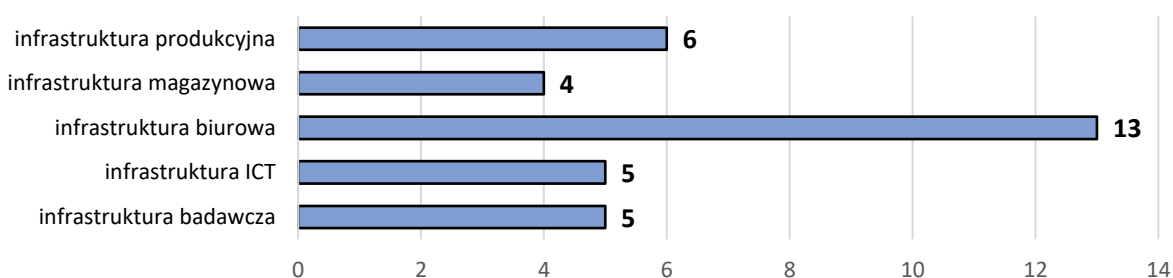
Wykres 33. Ocena wystarczalności infrastruktury biznesowej dla świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych przez IOB biorące udział w badaniu – w podziale na rodzaje

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=39 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

Według ankietowanych najbardziej brakowało infrastruktury biurowej, co w zasadzie jest odzwierciedleniem liczby oraz rodzaju usług, jakie świadczą IOB - większość ze zidentyfikowanych usług świadczona może być w ramach infrastruktury biurowej. Niepotrzebne jest do ich świadczenia specjalistyczne zaplecze. Tylko pojedyncze podmioty wskazywały, że potrzebna jest infrastruktura badawcza, czy też produkcyjna. Zdaniem poszczególnych rodzajów IOB, najbardziej brakowało infrastruktury biurowej. 6 wskazało, że brakuje infrastruktury produkcyjnej, 4 wskazały, że brakuje infrastruktury ICT. Po 3 IOB wskazały, że niewystarczająca jest infrastruktura badawcza i magazynowa do usług jakie świadczyły w latach 2016-2022.

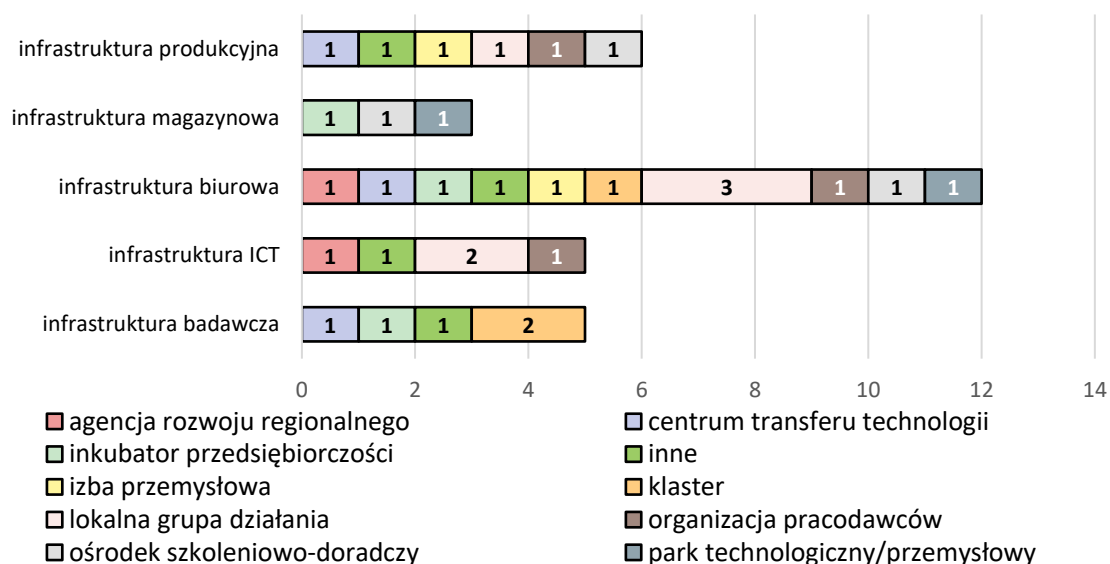
Wykres 34. Liczba wskazań infrastruktury biznesowej niewystarczającej do świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych przez IOB biorące udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=15 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Wykres 35. Liczba wskazań infrastruktury biznesowej niewystarczającej do świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji

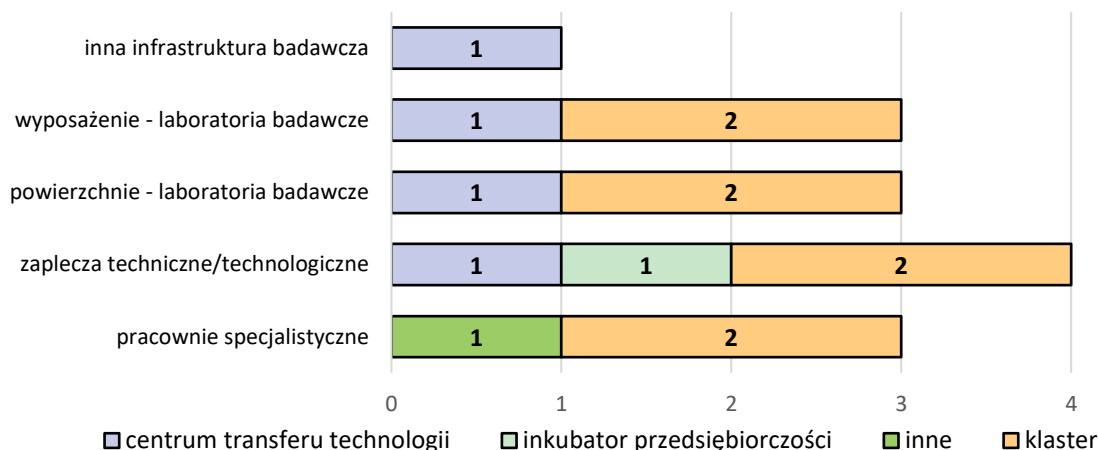

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=15 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Inkubator, 2 klastry, CTT oraz izba rzemiosła sklasyfikowana w rodzaju IOB jako „inne” wskazały, że niewystarczająca jest infrastruktura badawcza.

Wykres 36. Liczba wskazań deficytów infrastruktury badawczej oferowanej do usług proinnowacyjnych i rozwojowych świadczonych przez IOB biorące udział w badaniu ze względu rodzaj tych instytucji

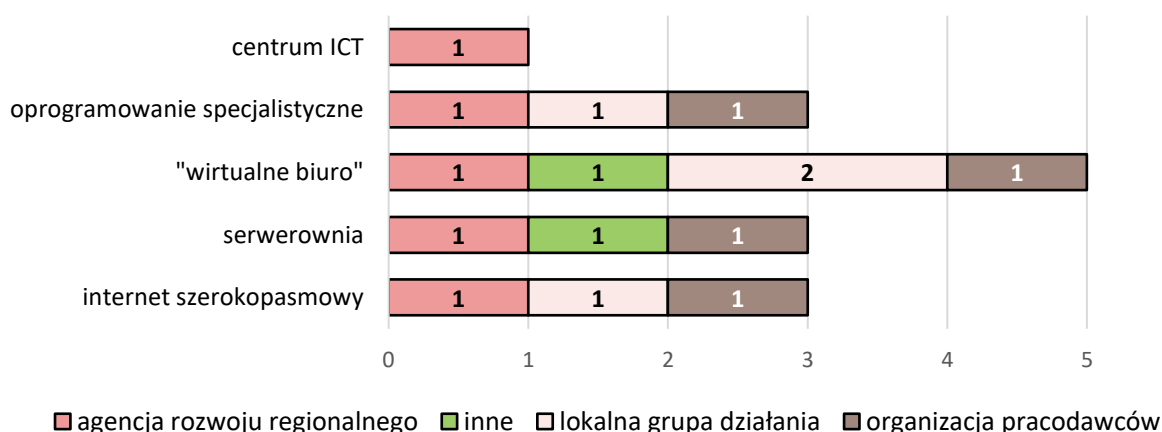

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=5 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

W przypadku infrastruktury ICT 5 instytucji: agencja rozwoju regionalnego, 2 LGD, organizacja pracodawców oraz izba rzemiosła wskazały na deficyt tego rodzaju zaplecza. Najwięcej wskazań odnosiło się do usługi „wirtualnego biura”, co jednocześnie oznacza, że cała infrastruktura może być niedostosowana do świadczenia tego rodzaju usługi.

Wykres 37. Liczba wskazań deficytów infrastruktury ICT oferowanej do usług proinnowacyjnych i rozwojowych świadczonych przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji

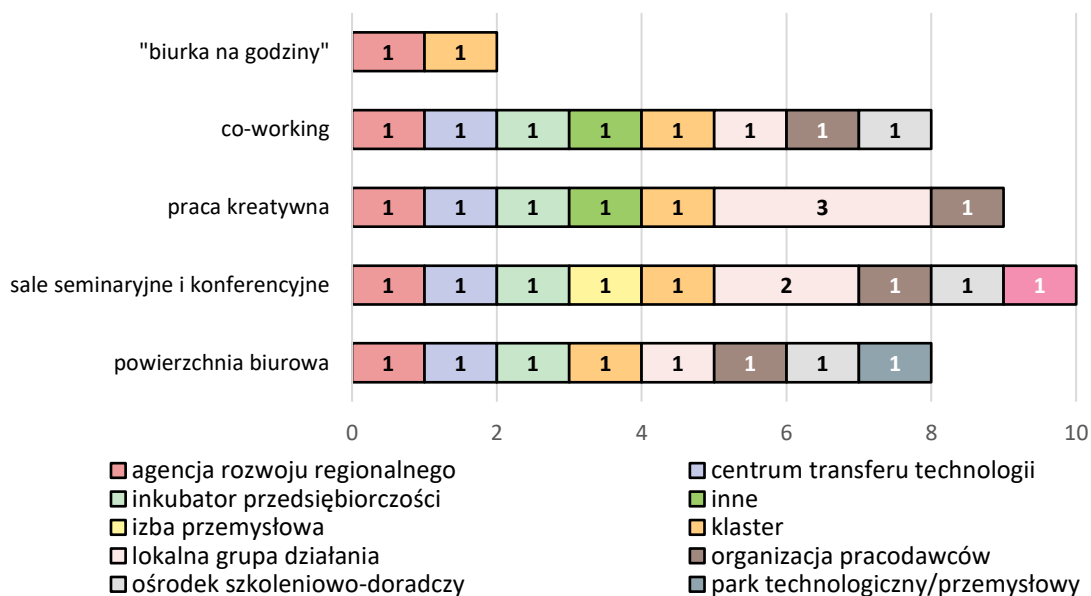

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=5 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

W przypadku infrastruktury biurowej 13 z 15 IOB wskazało, że jest ona niewystarczająca - po jednej instytucji praktycznie z każdego rodzaju IOB oraz 3 lokalne grupy działania. Praktycznie wszystkie z tych instytucji wskazywały na braki w każdym typie infrastruktury biurowej. Tylko dwie wskazały, że nie ma wystarczającej infrastruktury do usługi „biurka na godziny”.

Wykres 38. Liczba wskazań deficytów infrastruktury biurowej oferowanej do usług proinnowacyjnych i rozwojowych świadczonych przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji

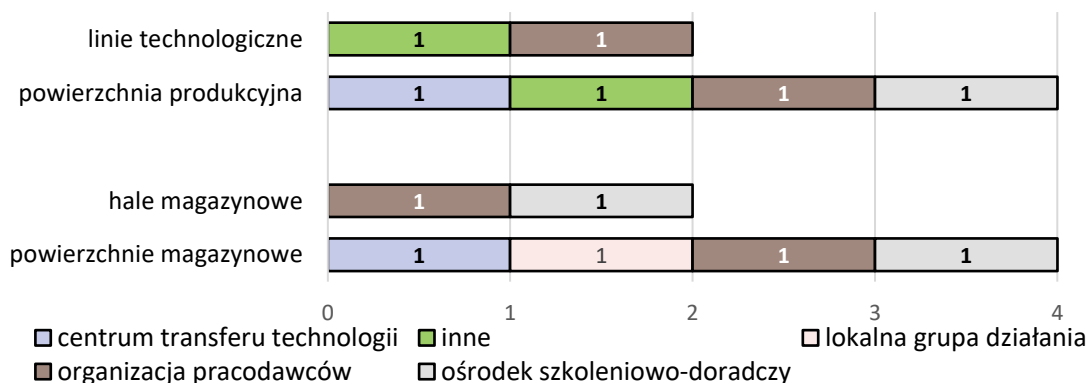

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=13 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Pojedyncze instytucje wskazywały, że niewystarczająca jest w stosunku, do usług jakie świadczyły, infrastruktura magazynowa (4 IOB) i produkcyjna (6 IOB).

Wykres 39. Liczba wskazań deficytów infrastruktury magazynowej i produkcyjnej oferowanej do usług proinnowacyjnych i rozwojowych świadczonych przez IOB, biorące udział w badaniu, ze względu na rodzaj tych instytucji

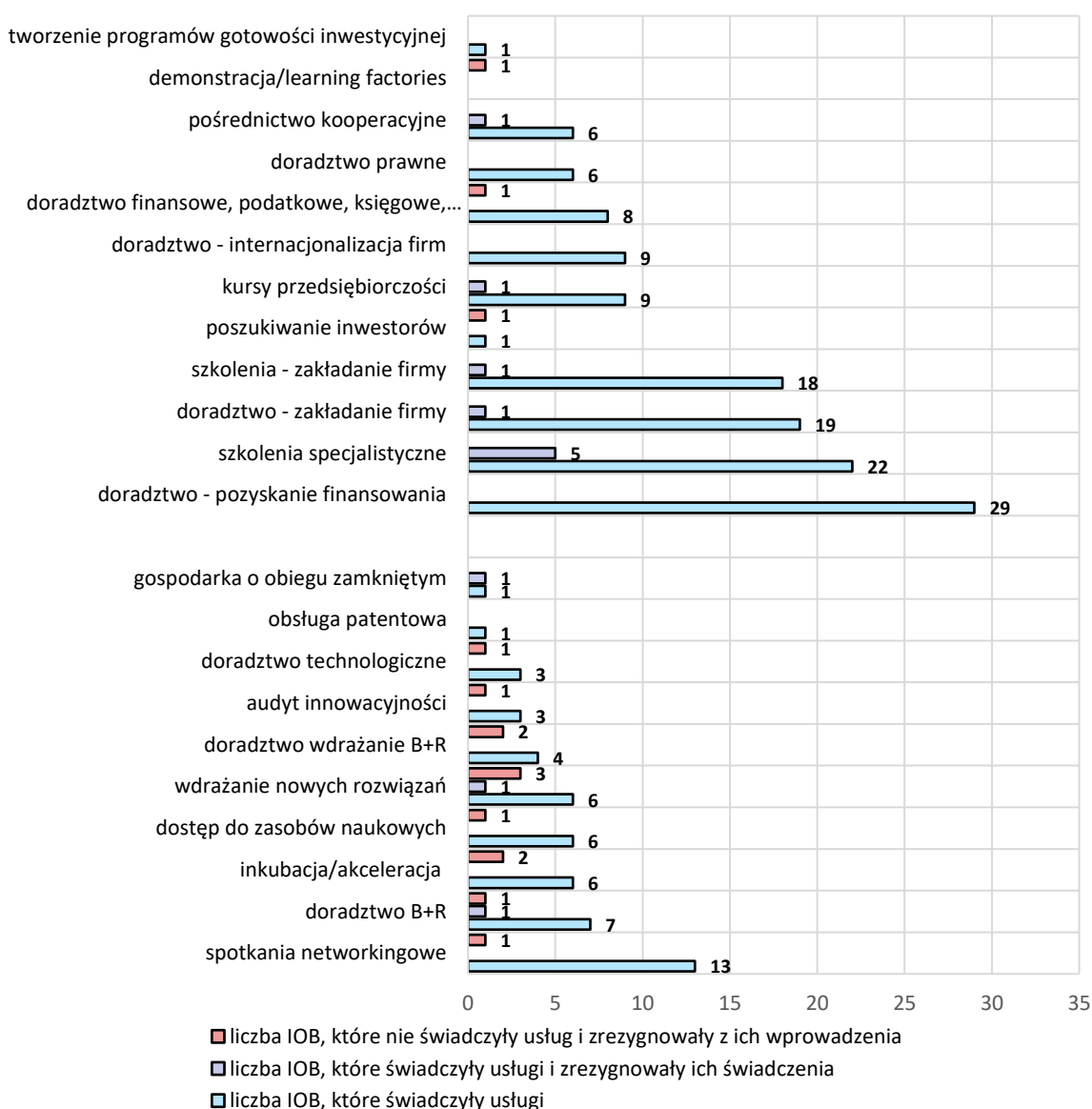

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=4 dla magazynowej N=6 dla produkcyjnej (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Na pytanie ze świadczenia i/lub wprowadzenia jakich usług dla MŚP zrezygnowano w latach 2016-2022 ze względu na brak infrastruktury biznesowej na terenie miejscowości/gminy, w której siedzibę ma IOB lub w jej bliskim sąsiedztwie (na terenie powiatu) w przypadku usług proinnowacyjnych, ankietowani wskazywali najczęściej usługę dotyczącą świadczenia pomocy we wdrażaniu nowych rozwiązań, wdrażanie na rynek nowych usług i produktów (pomoc merytoryczna i prawna) – 4 podmioty zrezygnowały ze świadczenia tej usługi ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury, w tym jeden z nich wcześniej świadczył taką usługę. W dalszej kolejności (po dwa wskazania) zaznaczano usługi w zakresie: doradztwa B+R (opracowanie agendy badawczej, przygotowanie opinii o innowacyjności), inkubację/akcelerację działalności gospodarczej start-upów i włączenie w łańcuchy dostaw dużych firm, zapewnienia dostępu do zasobów naukowych oraz doradztwa w zakresie wdrażania B+R i innowacji (analizy finansowe, prawne i merytoryczne).

Wykres 40. Deklaracja świadczenia oraz rezygnacji ze świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych oferowanych w latach 2016-2022 przez biorące udział w badaniu IOB

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=39 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

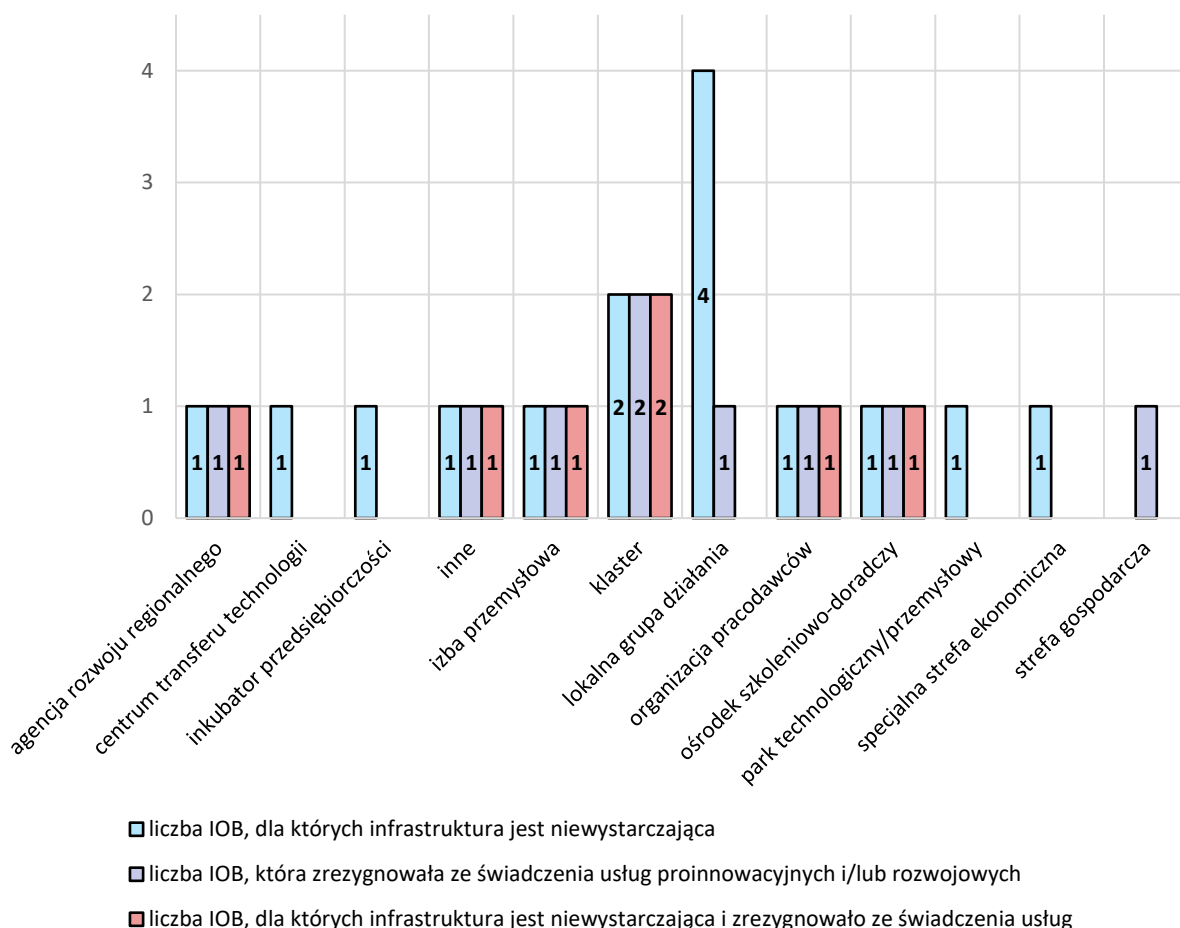
*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Założono w badaniu, że bez odpowiedniej infrastruktury, IOB nie będzie świadczyć danej usługi albo zrezygnuje z jej świadczenia, czy też wprowadzenia innej – nowej do katalogu usług. Zweryfikowano, ile jest IOB, które uważają, że infrastruktura jest niewystarczająca i dodatkowo, ile z nich zrezygnowało ze świadczenia, bądź wprowadzenia usług ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury.

Jak pokazały wyniki badania, tylko 9 z 39 IOB stwierdziło, że zrezygnowało ze świadczenia usług proinnowacyjnych i/lub rozwojowych dla MŚP na terenie miejscowości/gminy, w której siedzibę ma IOB lub w jej bliskim sąsiedztwie (na terenie powiatu) ze względu na brak infrastruktury biznesowej. Były to IOB z Bydgoszczy (5), Inowrocławia (1), powiatu inowrocławskiego (1), powiatu włocławskiego (1) i Włocławka (1). Wśród nich znalazło się 7 instytucji, które wcześniej wskazywały również, że infrastruktura jest niewystarczająca do usług jakie świadczą. Były to IOB z Bydgoszczy (5), Inowrocławia (1) i Włocławka (1).

Jest to stosunkowo niewielka liczba podmiotów. Oznacza to, że dla większości świadczonych do tej pory usług infrastruktura biznesowa była wystarczająca i nie rezygnowano z dalszego ich świadczenia. Należy przy tym pamiętać, że pytanie dotyczyło wszystkich usług, jakie do tej pory IOB świadczyły oraz że większość ankietowanych świadczyła te usługi nie tylko dla MŚP, ale też dla innych grup klientów.

Wykres 41. Niewystarczalność infrastruktury biznesowej do świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych oferowanych w latach 2016-2022, a rezygnacja ze świadczenia tych usług przez biorące udział w badaniu IOB ze względu na rodzaj tych instytucji

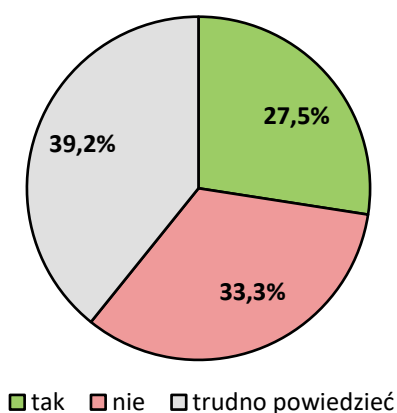

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=15 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

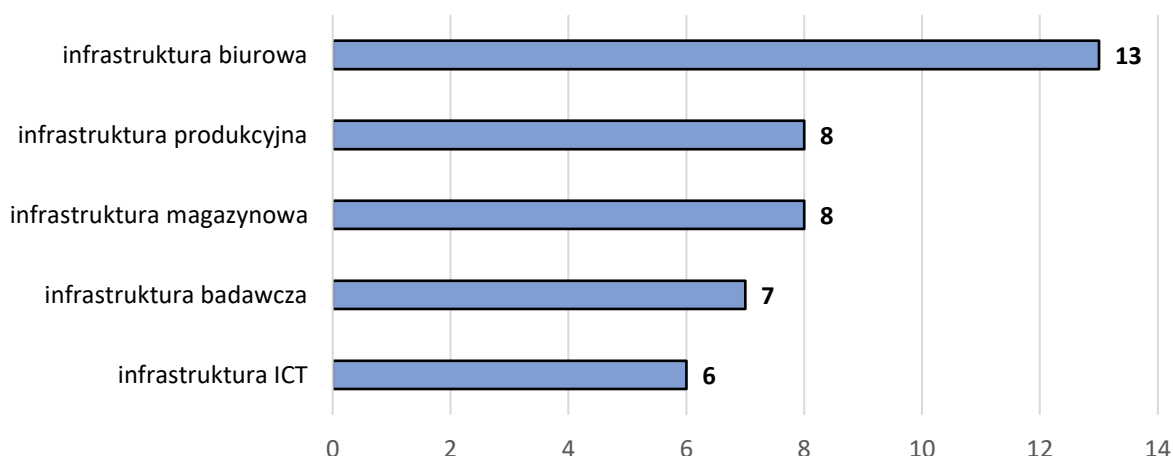
Badania ankietowe realizowane wśród IOB poruszało także kwestię posiadanej infrastruktury biznesowej w odniesieniu do potrzeb MŚP. W tym kontekście rozkład odpowiedzi jest już odmienny niż w przypadku posiadanej infrastruktury biznesowej do wszystkich usług świadczonych dla wszystkich grup klientów. Na pytanie, czy posiadana infrastruktura w latach 2016-2022 była wystarczająca, 27% (14 podmiotów) ankietowanych IOB odpowiedziało twierdząco, 33% (17 instytucji) wskazało, że posiadana infrastruktura nie była wystarczająca w stosunku do potrzeb MŚP. 39% (20 podmiotów) spośród ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Najczęściej wskazywano na brak infrastruktury biurowej (13 wskazań), następnie infrastruktury produkcyjnej oraz magazynowej (8 wskazań w przypadku obu typów infrastruktury), mniej wskazań dotyczyło infrastruktury badawczej (7) i infrastruktury ICT (6).

Wykres 42. Ocena wystarczalności infrastruktury biznesowej posiadanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu dla potrzeb przedsiębiorców (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51

Wykres 43. Liczba wskazań rodzajów infrastruktury biznesowej, której brakowało w latach 2016-2022 dla potrzeb przedsiębiorców przez IOB biorące udział w badaniu

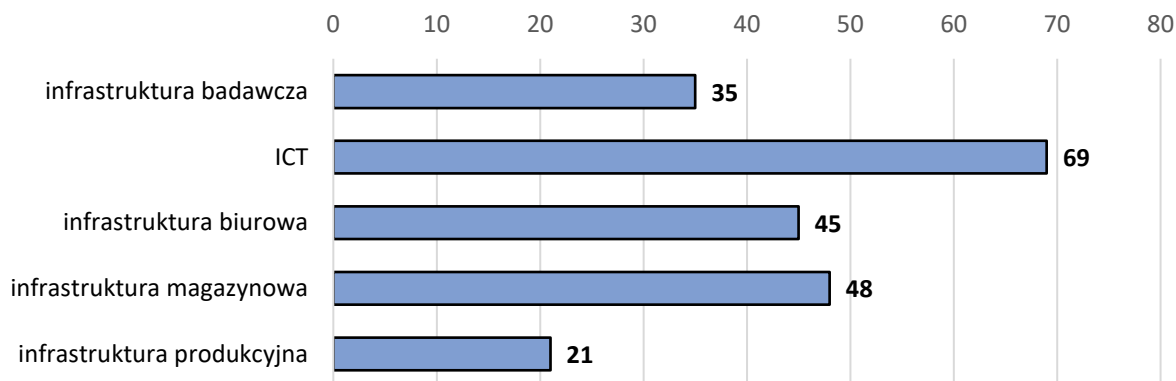

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=17

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

MŚP sygnalizowały zupełnie inne potrzeby w zakresie infrastruktury biznesowej niż zakładały IOB. Wśród ankietowanych przedsiębiorców najwięcej wskazań dotyczyło infrastruktury ICT.

Wykres 44. Liczba wskazań rodzajów infrastruktury biznesowej oferowanej przez IOB, z której skorzystałyby przedsiębiorstwa w przypadku dostępności na terenie lub bliskim sąsiedztwie miejscowości prowadzenia przez nich działalności

Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej”, N=289

Nasuwa się w związku z tym jeszcze jeden ważny wniosek: IOB nie monitorują potrzeb MŚP i nie dostosowują swojej oferty do zapotrzebowania. Świadczyć o tym mogą wskazania na temat ich zapotrzebowania i gotowości do świadczenia usług, gdyż zwracali głównie uwagę na to, że najbardziej potrzebna jest infrastruktura biurowa. Może to również sugerować, że IOB skupiały się na swoich potrzebach, a nie potrzebach klientów.

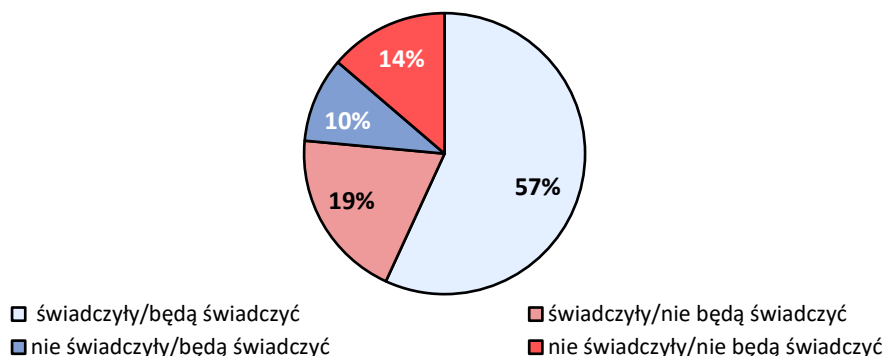
Jak pokazały dane dotyczące poziomu wykorzystania udostępnianej infrastruktury, niektóre IOB wykorzystują ją w niewielkim stopniu. Ponadto z analizy wynika, że IOB w niewielkim stopniu monitorują potrzeb przedsiębiorców, gdyż na pytanie czy posiadana infrastruktura była wystarczająca w odniesieniu do potrzeby MŚP, aż 39% ankietowanych odpowiedziało „trudno powiedzieć”. Można więc wnioskować, że posiadana oferta infrastruktury biznesowej nie jest dostosowana do potrzeb MŚP albo też niedostatecznie wypromowana.

IOB, aby sprawdzać się na rynku jako znaczące podmioty działające na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i biznesu, muszą ściśle odpowiadać na potrzeby grupy do której kierują swoją ofertę. Jak wskazywały badania, MŚP często nie wiedzą o ich istnieniu, a tym bardziej o działaniach jakie prowadzą IOB. Dlatego konieczne jest zapewnienie dostępności usług informacyjnych i doradczych, o które MŚP również najczęściej upominały się.

Założono, że IOB bez odpowiedniej infrastruktury nie będą rozszerzać swojej działalności. Ankietowanych zapytano, czy byliby skłonni rozwijać ofertę dotychczas świadczonych usług (wprowadzić nową usługę lub udoskonalić obecnie oferowaną) dla MŚP na terenie miejscowości/gminy, w której siedzibę ma IOB lub w jej bliskim sąsiedztwie (w tym samym powiecie) w przypadku, gdy infrastruktura biznesowa byłaby dostępna na tym terenie? Spośród tych IOB, które wcześniej świadczyły usługi proinnowacyjne i rozwojowe (29 podmiotów), 57% zadeklarowało, że gdyby na terenie gminy, gdzie prowadzą działalność istniała/była dostępna infrastruktura biznesowa, byliby skłonni nadal świadczyć lub wprowadzać nowe usługi. Oznaczałoby to, że dla tych IOB, które realizują takie usługi, istniejąca infrastruktura biznesowa jest niewystraszająca. 19% zadeklarowało, że nawet gdyby taka infrastruktura powstała nie poprawialiby swoich usług. 14% ankietowanych (7 podmiotów), którzy wcześniej nie prowadzili usług proinnowacyjnych i rozwojowych wskazało, że nawet gdyby taka infrastruktura była dostępna nie wprowadziliby do swojej oferty takich usług. Były to głównie LGD i klastry (Radziejów,

Brodnica, Brześć Kujawski, Mogilno, Toruń (3)). 10% (5 podmiotów) wcześniej nie świadczyło usług, jednak przy odpowiedniej infrastrukturze chętnie wprowadziłyby je do oferty.

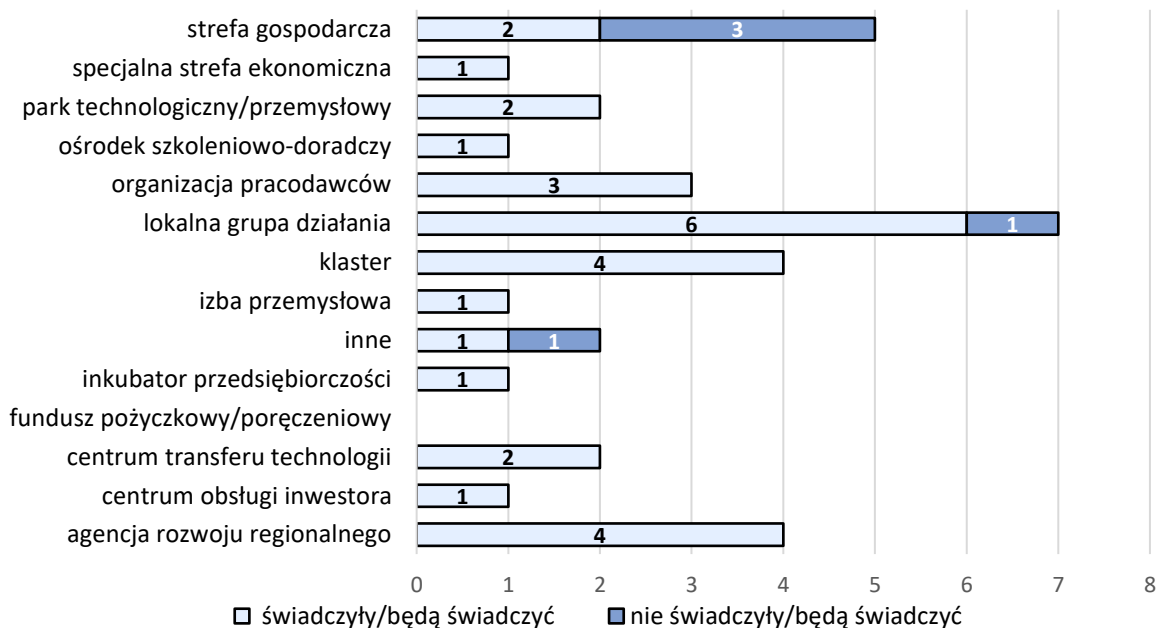
Wykres 45. Deklaracja IOB biorących udział w badaniu co do rozwijania oferty usług proinnowacyjnych i/lub rozwojowych dla MŚP na terenie miejscowości/gminy, w której mają siedzibę lub w jej bliskim sąsiedztwie, gdyby infrastruktura biznesowa była dostępna na tym terenie (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=39 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

Wśród tych IOB, które **świadczyłyby** usługi proinnowacyjne i rozwojowe (34 podmioty = 29, które wcześniej świadczyły usługi + 5, które nie świadczyły usług), wszystkie ankietowane parki technologiczno-przemysłowe, strefy gospodarcze, specjalna strefa ekonomiczna, ośrodek szkoleniowo-doradczy, centrum obsługi inwestora, izba przemysłowa oraz prawie wszystkie klastry, CTT, organizacje pracodawców i jeden inkubator zadeklarowały, że przy odpowiedniej infrastrukturze rozwijałyby lub wprowadzałyby nowe usługi.

Wykres 46. Liczba deklaracji świadczenia usług proinnowacyjnych i/lub rozwojowych w przyszłości przez poszczególne rodzaje IOB biorące udział w badaniu, gdyby infrastruktura biznesowa była dostępna na terenie miejscowości/gminy, w której mają siedzibę lub w jej bliskim sąsiedztwie

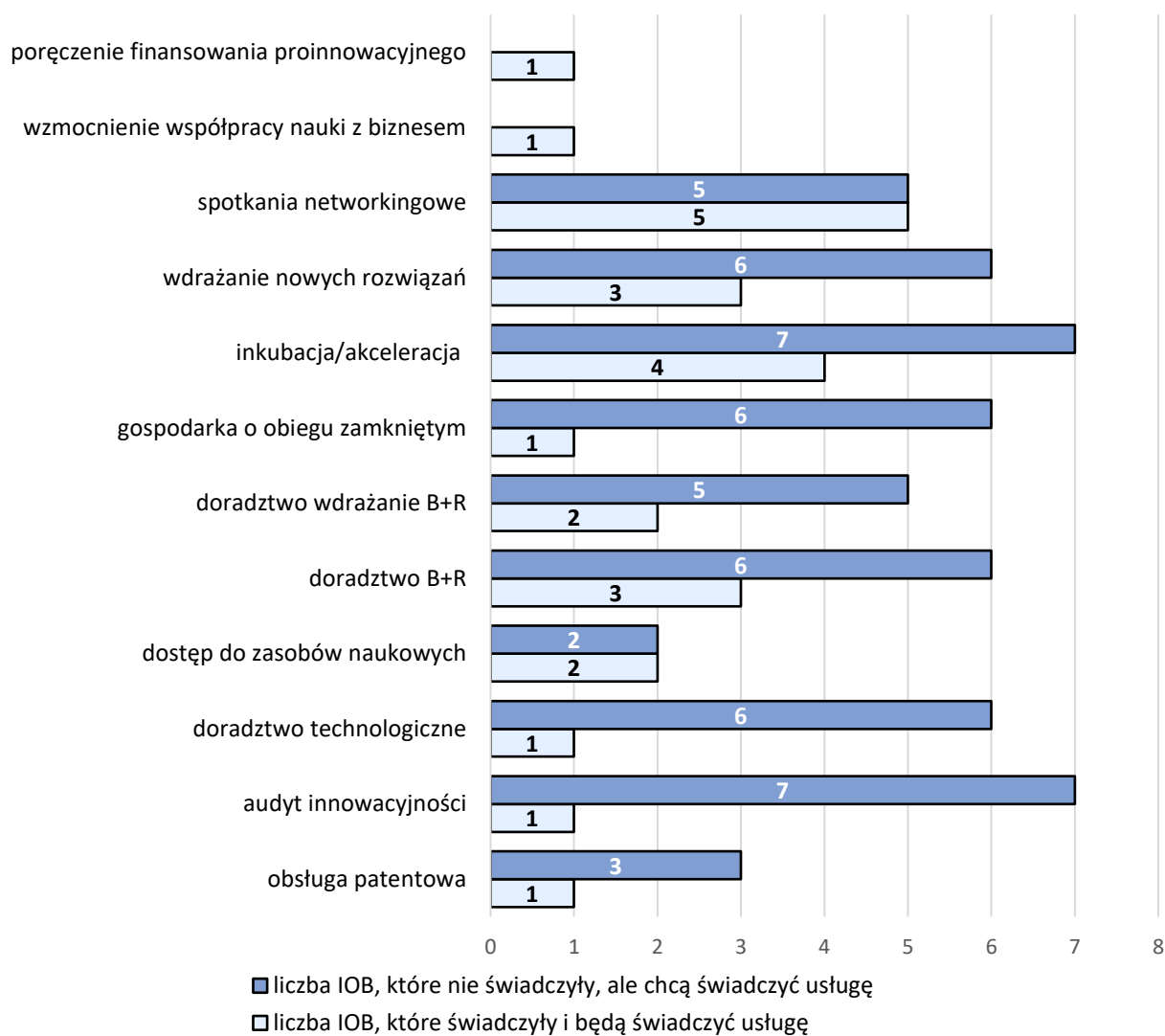
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=34 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

Wśród 39 IOB, które świadczyły usługi proinnowacyjne i rozwojowe, 16 świadczyło usługi proinnowacyjne, 13 z nich zadeklarowało, że gdyby była odpowiednia infrastruktura biznesowa na terenie gminy/powiatu, gdzie mają lokalizację, byłyby skłonne do świadczenia nowych i doskonalenia już oferowanych usług, **w tym 12 świadczyłyby usługi proinnowacyjne**. Wśród 12 IOB, które w ogóle nie świadczyły usług proinnowacyjnych i rozwojowych, 5 zadeklarowało, że gdyby była odpowiednia infrastruktura biznesowa na terenie gminy/powiatu, gdzie mają lokalizację, byłyby skłonne do świadczenia nowych i doskonalenia już oferowanych usług, **w tym 2 świadczyłyby usługi proinnowacyjne**. Natomiast spośród 39 IOB, które świadczyły usługi proinnowacyjne i rozwojowe, 36 świadczyło usługi rozwojowe, 26 z nich zadeklarowało, że gdyby była odpowiednia infrastruktura biznesowa na terenie gminy/powiatu, gdzie mają lokalizację, byłyby skłonne do świadczenia nowych i doskonalenia już oferowanych usług, **w tym 24 świadczyłyby usługi rozwojowe**. Wśród 12 IOB, które w ogóle nie świadczyły usług proinnowacyjnych i rozwojowych, 5 zadeklarowało, że gdyby była odpowiednia infrastruktura biznesowa na terenie gminy/powiatu, gdzie mają lokalizację byłyby skłonne do świadczenia nowych i doskonalenia już oferowanych usług, **w tym 4 świadczyłyby usługi rozwojowe**.

Wśród podmiotów, które wcześniej nie świadczyły usług proinnowacyjnych, przy odpowiedniej infrastrukturze wprowadzono by takie usługi jak: inkubację i akcelerację, audyt innowacyjności, wdrażanie nowych rozwiązań, czy też doradztwo B+R (wykres 47). Dla usług rozwojowych najczęściej wskazywano szkolenia z zakresu zakładania firmy, kursy przedsiębiorczości, czy pośrednictwo kooperacyjne (wykres nr 48).

Te IOB, które wcześniej już świadczyły podobne lub nawet te same usługi, zadeklarowały, że gdyby była odpowiednia infrastruktura biznesowa na terenie gminy/powiatu, gdzie mają lokalizację byłyby skłonne do świadczenia takich usług proinnowacyjnych jak spotkania networkingowe, inkubację i akcelerację, doradztwo B+R oraz rozwojowych dotyczących szkoleń specjalistycznych, doradztwo na pozyskanie finansowania i zakładania firmy.

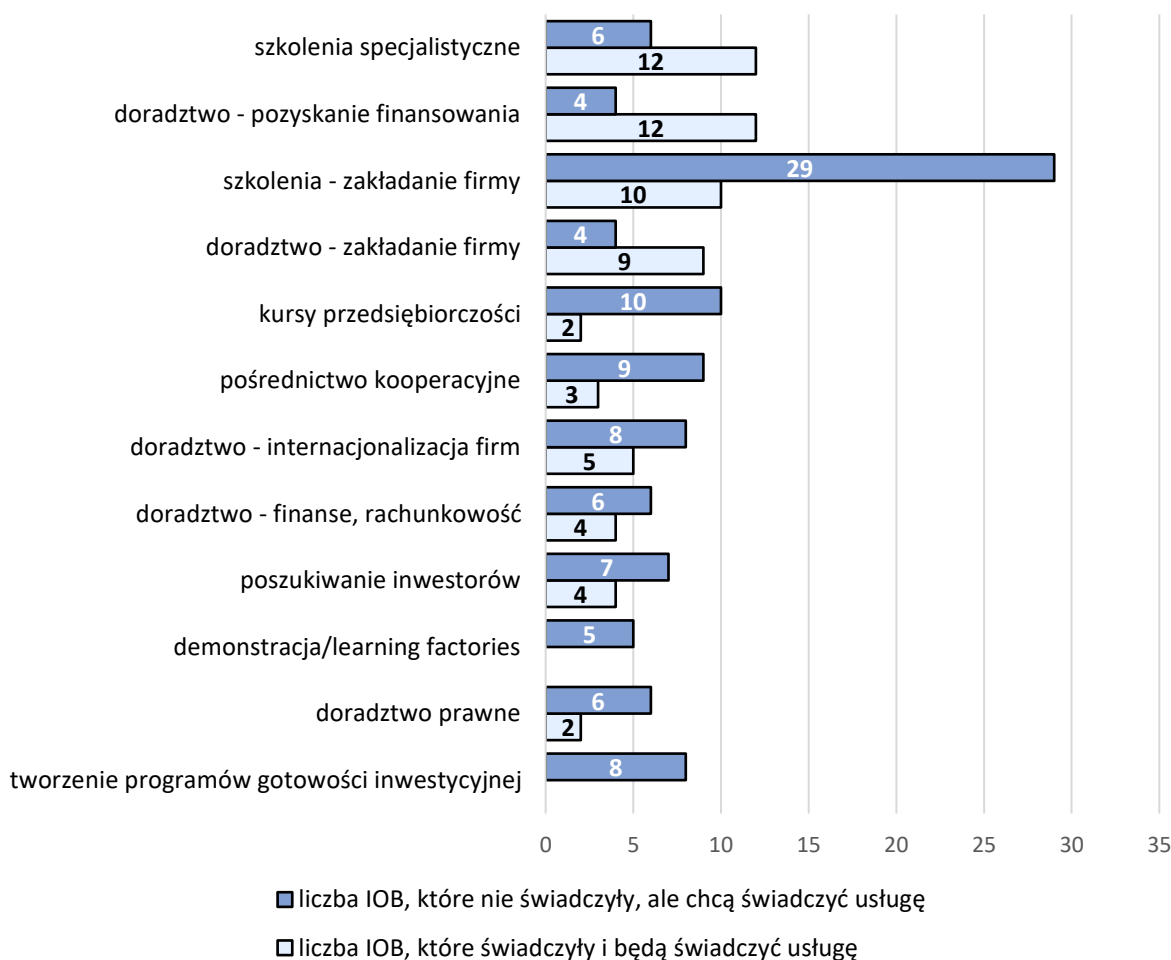
Wykres 47. Liczba deklaracji świadczenia usług proinnowacyjnych poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=18 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Wykres 48. Liczba deklaracji świadczenia usług rozwojowych poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu

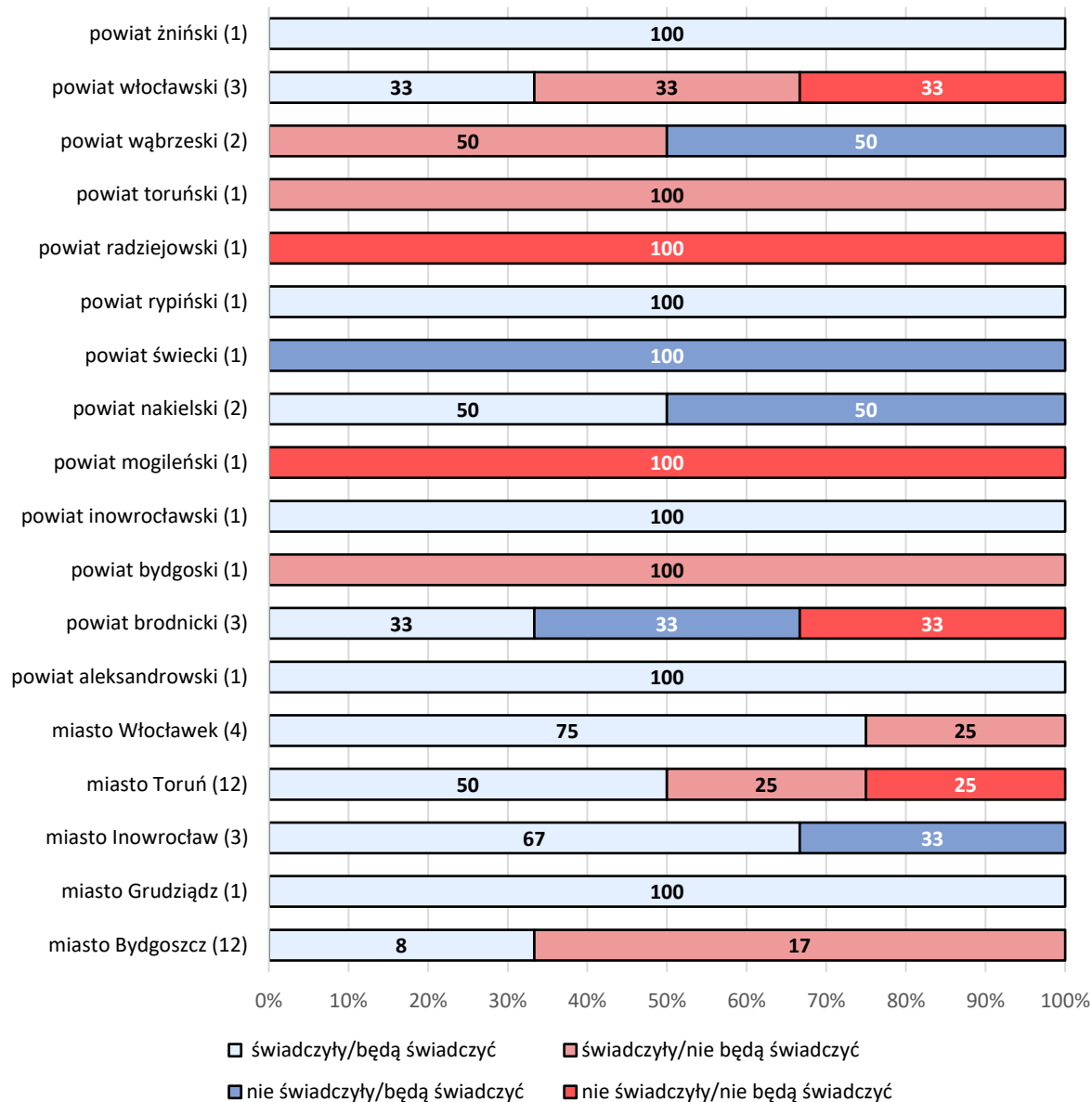
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=28 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Najwięcej podmiotów, które świadczyły usługi proinnowacyjne i rozwojowe znajduje się w Bydgoszczy i w Toruniu (po 12 podmiotów w każdym mieście). W Bydgoszczy prawie wszystkie IOB (83%), które świadczyły usługi proinnowacyjne i rozwojowe, są skłonne dalej rozwijać lub świadczyć nowe usługi, gdyby dostępna była infrastruktura biznesowa. Podobnie jest we Włocławku (75%). W Toruniu ta proporcja jest już odmienna: 50% ankietowanych udoskonalałoby usługi, gdyby dostępna była infrastruktura, natomiast 25% IOB, które wcześniej nie świadczyło usług proinnowacyjnych i rozwojowych stwierdziło, że nawet jeśli byłaby dostępna, to i tak nie wprowadziłoby tych usług. W powiatach aleksandrowskim, bydgoskim, inowrocławskim, rypińskim, żnińskim oraz mieście Grudziądz, gdzie po jednej IOB świadczyło usługi proinnowacyjne i rozwojowe, praktycznie każda rozwijałoby lub wprowadzało nowe usługi, gdyby infrastruktura była dostępna. Z kolei IOB na terenie powiatów mogileńskiego, świeckiego i radziejowskiego, gdzie też w każdej z tych lokalizacji siedzibę

miała jedna IOB, w ogóle nie realizowały takich usług i tylko IOB z powiatu świeckiego wskazała, że skłonna byłaby wprowadzić usługi proinnowacyjne i rozwojowe. Natomiast IOB z powiatów bydgoskiego i toruńskiego mimo, iż świadczyły usługi nie deklarowały, że przy wsparciu infrastrukturalnym udoskonaliłyby je.

Wykres 49. Deklaracja IOB biorących udział w badaniu co do rozwijania oferty usług rozwojowych dla MŚP na terenie miejscowości/gminy, w której mają siedzibę lub w jej bliskim sąsiedztwie, gdyby infrastruktura biznesowa była dostępna na tym terenie – w podziale na powiaty (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*Miasto Inowrocław zostało wyodrębnione ze względu na założenia Polityki Terytorialnej w perspektywie 2021-2027 (Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia)

Ankietowani, którzy zadeklarowali, iż w przypadku, gdyby infrastruktura biznesowa była dostępna na terenie miejscowości/gminy, w której siedzibę ma IOB lub w jej bliskim sąsiedztwie, wskazywali również, jaka infrastruktura jest niezbędna, aby wprowadzić usługi proinnowacyjne i rozwojowe. Informacje pokrywają się z wcześniej sygnalizowanymi potrzebami infrastrukturalnymi w stosunku do nowych usług. Największe zainteresowanie IOB skupia się wokół infrastruktury biurowej oraz ICT, a w dalszej kolejności na infrastrukturze badawczej, produkcyjnej i magazynowej. Należy zauważyć, że większość tych wskazań wynika z odpowiedzi IOB zlokalizowanych w największych miastach oraz tylko w części powiatów (nie wszystkie IOB zlokalizowane w powiatach wskazywały, że świadczyłyby lub rozwijałyby usługi gdyby infrastruktura była dostępna).

Tabela 4. Liczba wskazań przez IOB biorące udział w badaniu poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej niezbędnej do wprowadzenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych na terenie miejscowości/gminy, w której mają siedzibę lub w jej bliskim sąsiedztwie - w podziale na powiaty

	Infrastruktura badawcza	Infrastruktura ICT	Infrastruktura biurowa	Infrastruktura magazynowa	Infrastruktura produkcyjna	Liczba IOB, które są skłonne świadczyć usługi, gdy dostępna będzie infrastruktura
miasto Bydgoszcz	6	4	8	1	3	10
miasto Grudziądz	0	0	1	1	1	1
miasto Inowrocław*	0	0	3	1	0	3
miasto Toruń	1	1	4	1	2	6
miasto Włocławek	1	1	3	2	2	3
łącznie w największych miastach	8	6	19	6	8	23
powiat aleksandrowski	0	0	1	0	0	1
powiat brodnicki	1	1	1	0	1	2
powiat inowrocławski	0	1	1	0	0	1
powiat nakielski	0	2	2	1	1	2
powiat świecki	0	0	0	1	0	1
powiat rypiński	1	1	1	0	0	1
powiat wąbrzeski	0	1	1	1	1	1
powiat włocławski	1	0	1	0	0	1
powiat żniński	0	0	1	0	0	1
łącznie w powiatach	3	6	9	3	3	11
łącznie liczba wskazań	11	12	28	9	11	34

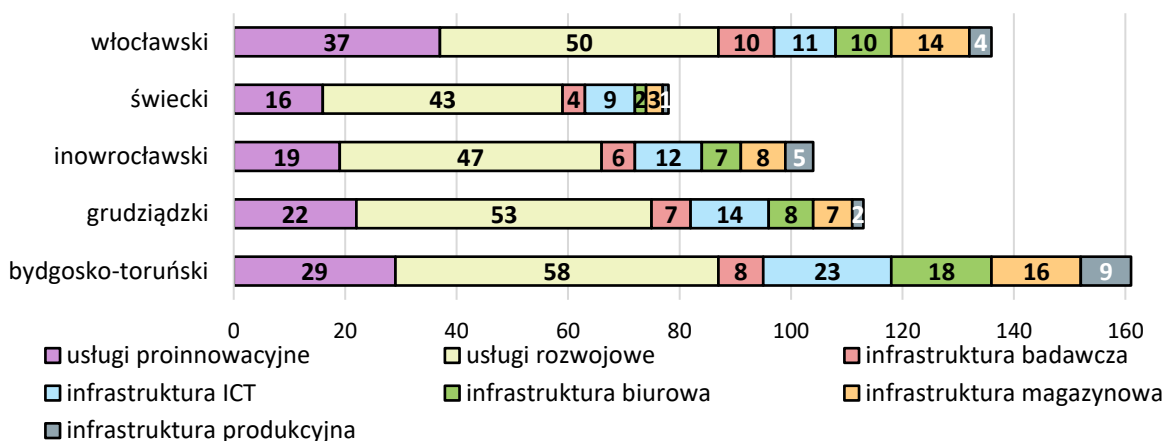
*W badaniu Miasto Inowrocław zostało wyodrębnione ze względu na założenia Polityki Terytorialnej w perspektywie 2021-2027 (Miejski Obszar Funkcjonalny Inowrocławia)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=47 (podmioty, które mają infrastrukturę w kilku lokalizacjach są wskazane jako 1)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Przedsiębiorców również pytano o gotowość skorzystania z usług IOB w przypadku, gdyby infrastruktura była dostępna na terenie lub w bliskim sąsiedztwie miejscowości prowadzenia przez nich działalności. Ponad 70% ankietowanych (289 wskazań) deklarowało gotowość do skorzystania z usług IOB. Najwięcej odpowiedzi uzyskano z podregionu bydgosko-toruńskiego i włocławskiego. Jednak to w regionach inowrocławskim i świeckim 5-6 razy więcej MŚP niż tych, którzy wcześniej skorzystali z usług IOB deklarowało, że chętnie skorzysta z ich usług, jeśli będą dostępne w ich regionie¹⁵.

Wykres 50. Liczba wskazań usług proinnowacyjnych, rozwojowych oraz rodzajów infrastruktury biznesowej, z których skorzystaliby przedsiębiorcy w przypadku ich dostępności – w podziale na podregiony

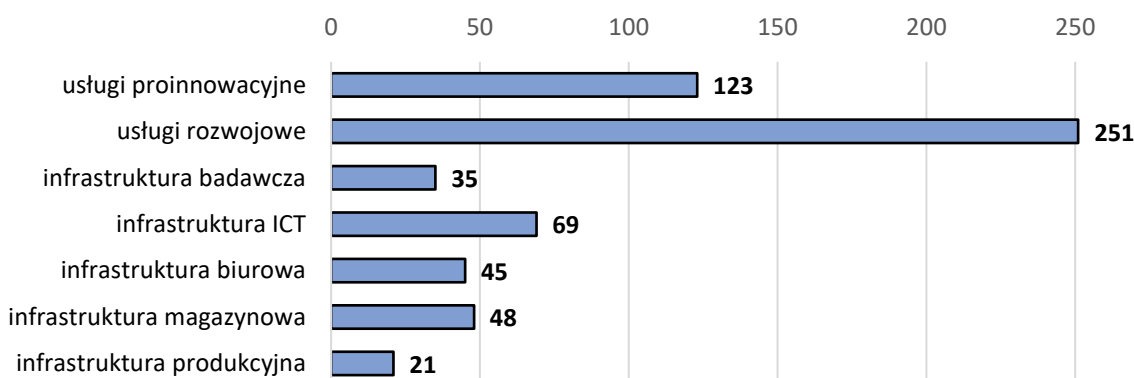

Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej”, N=289

*dane nie sumują się (ankietowani mogli wybrać różne rodzaje usług)

Najczęściej wskazywano usługi rozwojowe jako te, które wykorzystaliby do swojej działalności. O połowę mniej MŚP skorzystałoby z usług proinnowacyjnych. Miejscami wskazywane były usługi związane z infrastrukturą biznesową.

Wykres 51. Liczba wskazań usług proinnowacyjnych, rozwojowych oraz rodzajów infrastruktury biznesowej, z których skorzystaliby przedsiębiorcy w przypadku ich dostępności

Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej”, N=289

*dane nie sumują się (ankietowani mogli wybrać różne rodzaje usług)

¹⁵ Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej, KPFP, Toruń 2022 r.

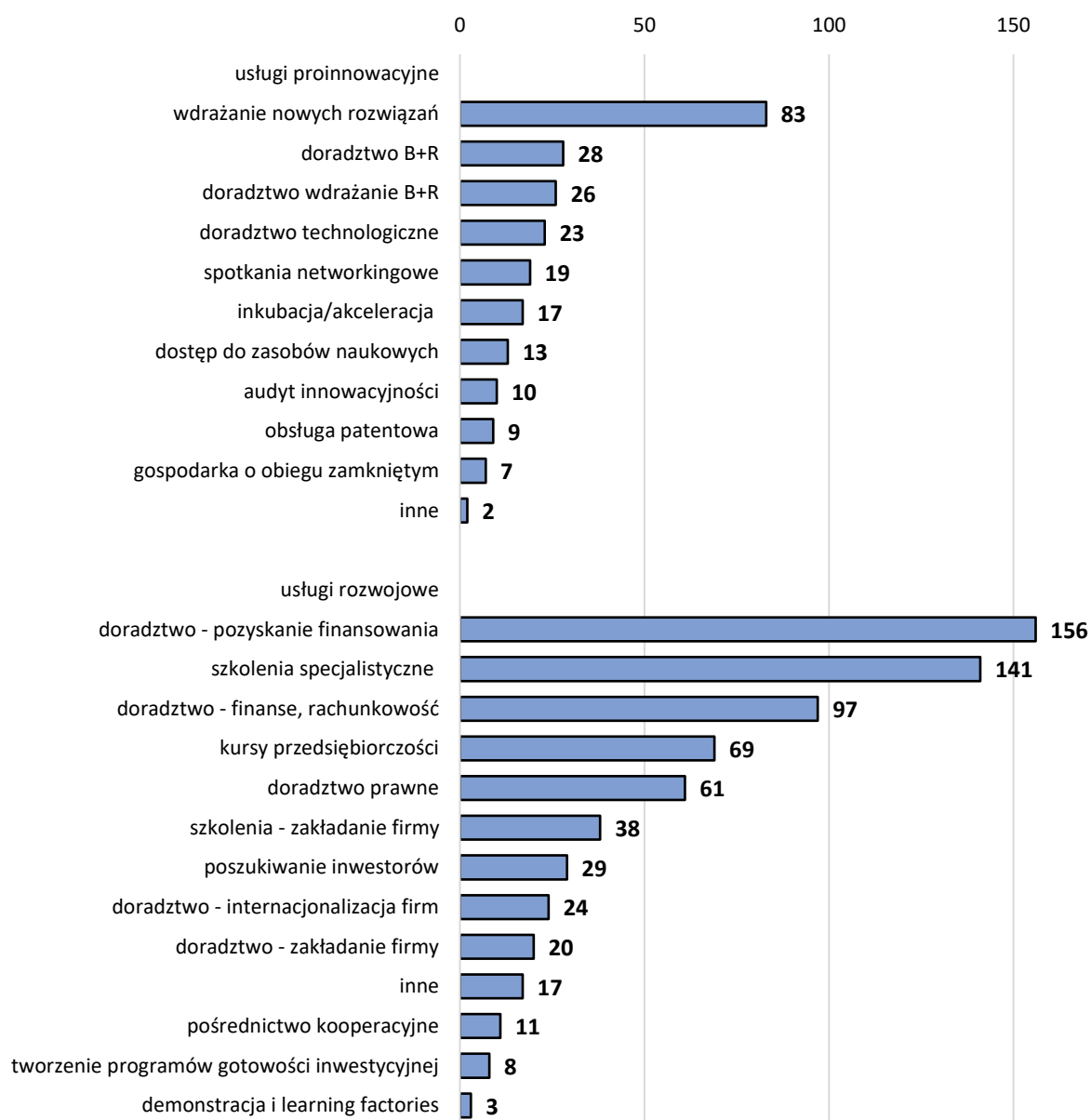
Wśród usług rozwojowych, z których gotowe są skorzystać MŚP, w zasadzie struktura odpowiedzi nie zmienia się. Praktycznie najwięcej wskazań dotyczyło usług, z których wcześniej MŚP korzystały. W pierwszej kolejności wymieniano doradztwo w zakresie pozyskania finansowania (156 wskazań), następnie szkolenia specjalistyczne (141 wskazań) oraz doradztwo w zakresie finansów, rachunkowości, księgowości (97 wskazań)¹⁶. Były więc to usługi, z których przedsiębiorcy w zasadzie często korzystają i niekoniecznie z udziałem IOB. Oznacza to, że gdyby instytucje wspierające biznes oferowały takie usługi na terenie gdzie prowadzą działalność i zapewne gdyby te usługi były bezpłatne lub przynajmniej częściowo finansowane, ale przede wszystkim mocno promowane, to z pewnością przedsiębiorcy trafialiby do tych instytucji częściej. Co ciekawe wśród usług rozwojowych 3 wskazania dotyczyły usługi „demonstracja i learning factories”, z których wcześniej przedsiębiorcy nie korzystali.

Znacząca zmiana pojawia się jednak w przypadku usług proinnowacyjnych. Mimo, iż nadal najmniej przedsiębiorców wskazuje na te usługi, to w przypadku, gdyby realizowane były na terenie lub w bliskim sąsiedztwie miejscowości prowadzenia przez nich działalności, średnio 8 razy częściej deklarowali gotowość do skorzystania z nich. 123 przedsiębiorstwa deklarowały, że gdyby istniała taka możliwość, skorzystałyby najchętniej z pomocy we wdrażaniu nowych rozwiązań, usług lub produktów (83 wskazania), w dalszej kolejności niemal identyczna liczba wskazań (od 23 do 28) dotyczyła doradztwa B+R, doradztwa z wdrażania B+R oraz doradztwa technologicznego. Na potrzebę tego typu zmian wskazuje też duże zainteresowanie doradztwem w zakresie badań rozwojowych i wdrażania innowacji¹⁷.

¹⁶ Na podstawie: Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej, KPFP, Toruń 2022 r.

¹⁷ Tamże.

Wykres 52. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych i rozwojowych oferowanych przez IOB, z której skorzystałyby przedsiębiorstwa w przypadku ich dostępności na terenie lub w bliskim sąsiedztwie miejscowości prowadzenia przez nie działalności

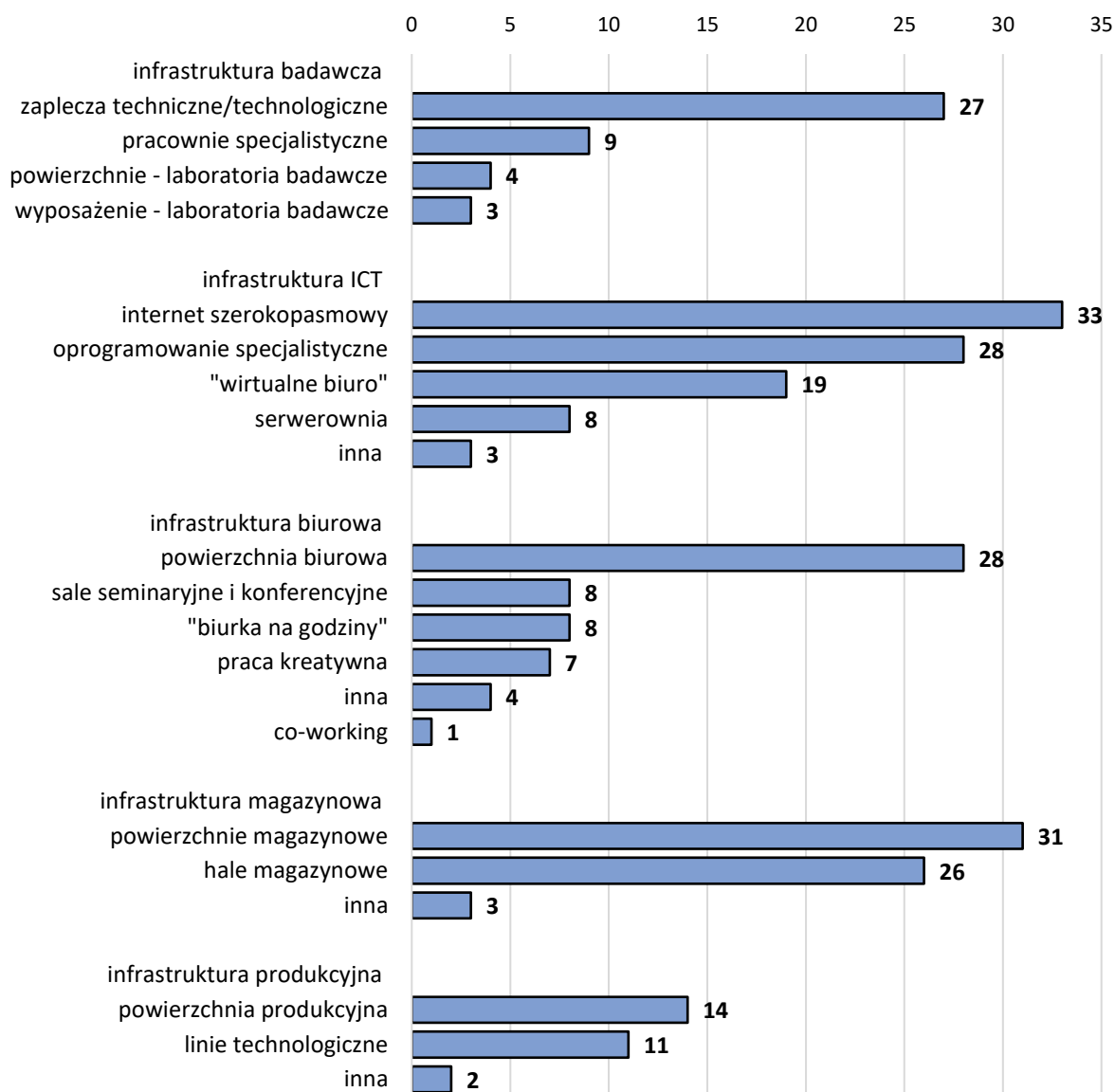
Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej”, N=123 dla usług proinnowacyjnych, N=251 dla usług rozwojowych

*dane nie sumują się (ankietowani mogli wybrać różne rodzaje usług)

Skorzystaniem z infrastruktury biznesowej zainteresowanych było niewielu przedsiębiorców. Choć procentowo gotowych do skorzystania z niej jest znacznie więcej przedsiębiorców niż tych, którzy wcześniej korzystali, procentowo w stosunku do wszystkich ankietowanych wskazania były na poziomie 2-8%.

Struktura odpowiedzi rozkłada się jednak inaczej niż w przypadku MŚP, które wcześniej skorzystały z tego rodzaju usług. Najczęściej wskazywano gotowość do skorzystania z infrastruktury ICT (69 wskazań, z czego najchętniej skorzystanoby ze specjalistycznego oprogramowania - 28 wskazań); infrastruktura magazynowa (48 wskazań, z czego najchętniej skorzystanoby z powierzchni produkcyjnych - 31 wskazań) i biurowa (45 wskazań, z czego najchętniej skorzystanoby z powierzchni biurowych - 28 wskazań). Co ciekawe znaczna liczba ankietowanych wskazywała również na gotowość skorzystania z zaplecza technicznego/technologicznego (laboratoria, warsztaty, prototypownie) – 27 wskazań w porównaniu do 2 wskazań dotyczących przedsiębiorców, którzy korzystali wcześniej z tych usług.

Wykres 53. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej oferowanej przez IOB, z której skorzystałyby przedsiębiorstwa w przypadku ich dostępności na terenie lub w bliskim sąsiedztwie miejscowości prowadzenia przez nie działalności

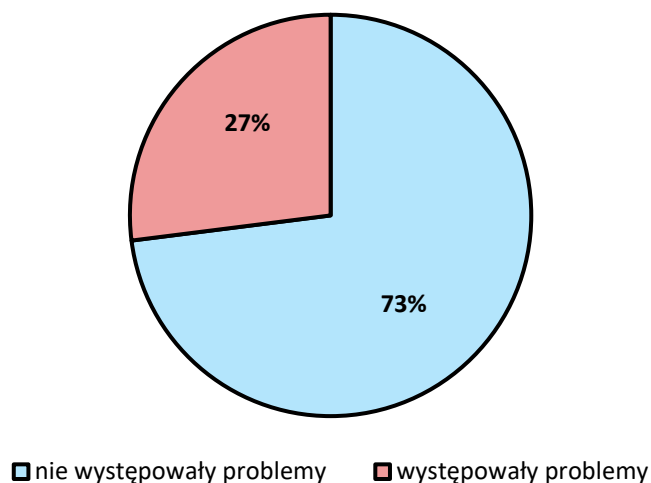
Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej”, infrastruktura badawcza (n=35), infrastruktura ICT (n=69), infrastruktura biurowa (n=45), infrastruktura magazynowa (n=48), infrastruktura produkcyjna (n=21)
*dane nie sumują się (ankietowani mogli wybrać różne rodzaje usług)

PROBLEMY ZWIĄZANE Z DOSTĘPNOŚCIĄ INFRASTRUKTURY BIZNESOWEJ IDENTYFIKOWANE PRZEZ IOB

Niniejsza analiza porusza także temat problemów, na jakie napotkały IOB w trakcie realizacji usług powiązanych z dostępnością infrastruktury biznesowej.

Spośród 51 ankietowanych tylko 14 instytucji (co stanowi 27% ankietowanych) zidentyfikowało problemy związane z dostępnością do infrastruktury biznesowej¹⁸, z czego 9 z nich sygnalizowało, że posiadane zaplecze infrastrukturalne nie było wystarczające do świadczenia usług.

Wykres 54. Identyfikacja problemów z dostępnością infrastruktury biznesowej podczas realizacji usług przez IOB

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51

Wśród problemów wskazywanych przez ankietowanych jest m.in. „**brak własnej infrastruktury biznesowej**”, co utrudnia realizację działalności IOB zwłaszcza w ekstremalnej sytuacji z jaką mieliśmy do czynienia choćby po wybuchu pandemii COVID-19. Ponadto odpowiedzi na otwarte pytanie, dotyczące problemów z dostępem do infrastruktury biznesowej, odnoszą się do różnych rodzajów infrastruktury - przedstawiciele IOB wymieniali tu sale konferencyjne, powierzchnie biurowe, magazynowe, produkcyjne, tereny inwestycyjne. Jednym z problemów wskazywanych przez IOB były również „**wysokie koszty wynajmu infrastruktury**” lub brak środków na utworzenie i pokrycie kosztów utrzymania zaplecza infrastrukturalnego. Ankietowani zwrócili także uwagę na „**brak odpowiedniej infrastruktury w mniejszych ośrodkach miejskich i powiatach**”, która mogłaby zostać wykorzystana na potrzeby świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych.

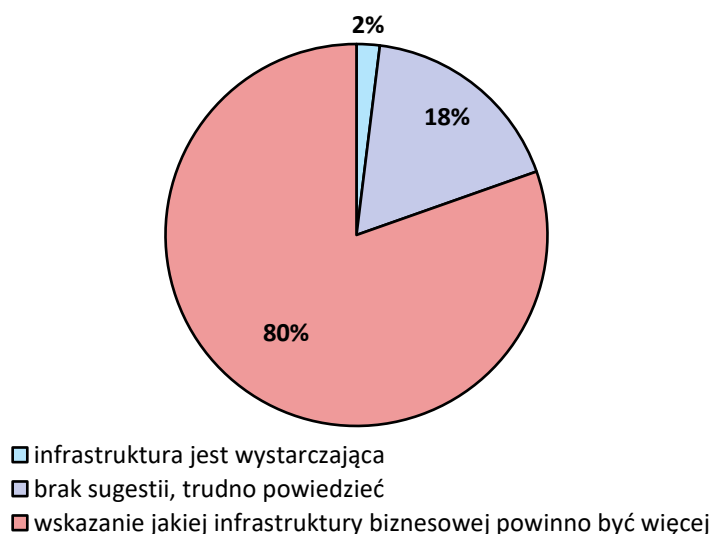
Z analizy wynika, że potrzeby IOB w województwie kujawsko-pomorskim przede wszystkim dotyczą zaplecza, które umożliwi kompleksowe świadczenie usług proinnowacyjnych i rozwojowych. Wykres

¹⁸ Podstawą tej części analizy są odpowiedzi ankietowanych IOB na pytanie otwarte, które dotyczyło problemów związanych z dostępnością infrastruktury biznesowej napotkanych w trakcie realizacji usług.

nr 55, wskazuje na największe deficyty w obszarze infrastruktury biurowej w kontekście świadczenia usług przez IOB.

Ankietowanych zapytano również, jakiej infrastruktury biznesowej powinno być ich zdaniem więcej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego¹⁹. W tym przypadku ankietowani chętniej wypowiadali swoje opinie. Tylko jedna instytucja odpowiedziała, że infrastruktura jest wystarczająca, 9 z ankietowanych nie miało konkretnych sugestii lub trudno było im wskazać rodzaj potrzebnej infrastruktury. Mimo, iż wcześniej tylko 14 instytucji zidentyfikowało problemy związane z dostępnością do infrastruktury biznesowej, aż 41 przedstawicieli IOB wskazało, jakiej infrastruktury ich zdaniem powinno być więcej w regionie.

Wykres 55. Opinie IOB na temat deficytów infrastruktury biznesowej w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51

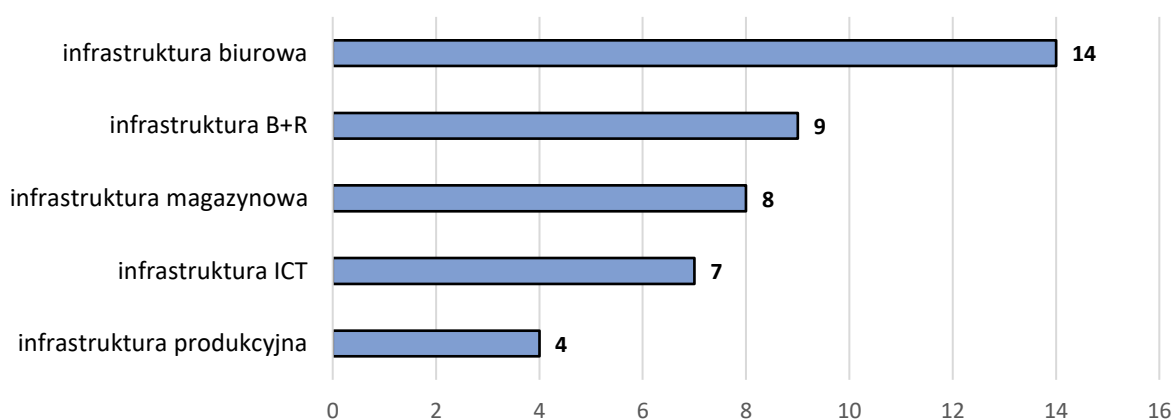
- Odpowiedzi na pytanie otwarte w przeważającej większości wskazywały na **brak infrastruktury biurowej**, dotyczyły takich pomieszczeń jak nowoczesne powierzchnie biurowe i sale dydaktyczne, centra konferencyjno-biznesowe, strefy co-workingowe, ale także przestrzenie kreatywne. Udzielano także odpowiedzi, że powinno być więcej inkubatorów przedsiębiorczości w regionie. Ankietowani udzielali odpowiedzi, iż na terenie województwa kujawsko-pomorskiego powinno być więcej „nowoczesnych powierzchni biurowych i konferencyjnych w preferencyjnych cenach”. **Ponadto jako problem w opinii ankietowanych postrzega się „rozproszenie usług okołobiznesowych”**, jeden z respondentów reprezentujący obszar funkcjonalny poza Bydgoszczą i Toruniem odpowiedział, że „brakuje centrum konferencyjno-biznesowego i biur na wynajem oraz stref co-workingowych skupiających usługi rozwojowe i innowacyjne w jednym miejscu.” Ankietowani zwracają także uwagę na potrzeby odbiorców w niewielkich miejscowościach. Jako przykład jeden z ankietowanych wskazuje brak „biur na godziny”. Brakuje także „przestrzeni kreatywnych pozwalających nawiązać współpracę biznesową, wspierającą opracowanie nowych przedsięwzięć, w transformacji cyfrowej i energetycznej”. Ankietowane

¹⁹ Podstawą tej części analizy są odpowiedzi ankietowanych IOB na pytanie otwarte o rodzaj infrastruktury, której powinno być więcej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

IOB wskazywały także na **konieczność zwiększenia infrastruktury badawczej**, w odpowiedziach przedstawiono potrzebę zwiększenia liczby akredytowanych laboratoriów, pracowni specjalistycznych, fabLab-ów, space-labów, prototypowni dla MŚP, centrów demonstracyjnych oraz centrów B+R. Zdaniem ankietowanych koniecznym jest „zwiększenie infrastruktury badawczej, w szczególności pracowni specjalistycznych”.

- Odpowiedzi na pytanie, jakiego rodzaju infrastruktury brakuje w regionie także dotyczyły infrastruktury ICT oraz infrastruktury magazynowej, w tym wielkopowierzchniowych hal magazynowych, oraz w mniejszym stopniu infrastruktury produkcyjnej.

Wykres 56. Wskazania IOB dotyczące zwiększenia ilości infrastruktury biznesowej w podziale na rodzaje

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51

Z „Analizy zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” wynika, że przedsiębiorcy oczekują przede wszystkim **informacji o możliwościach rozwoju, dostępnego wsparcia, dostępnego finansowania** (17,6% ankietowanych). Dla badanych przydatne byłoby rozszerzenie oferty o dodatkowe instytucje udzielające **doradztwa dotyczącego bieżącej działalności firmy** (doradztwo podatkowe, prawne, księgowość, marketingowe - tak odpowiedziało 7,3% ankietowanych). **Rządziej wskazywano na braki w dostępie do infrastruktury biznesowej** oraz innych typów usług. W przypadku opinii przedstawicieli MŚP wskazujących na brak infrastruktury, odpowiedzi dotyczyły przede wszystkim infrastruktury magazynowej (4,4% ankietowanych), następnie biurowej (4,1% ankietowanych) i ICT (3,9% ankietowanych). Według 3,2% badanych MŚP istniejąca infrastruktura zaspokaja potrzeby przedsiębiorców z regionu. Jednakże aż 39% ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Zapotrzebowanie na usługi i infrastrukturę IOB wśród przedsiębiorców z regionu jest powiązane także z rodzajem działalności. Wprawdzie wszystkie typy firm najczęściej wskazują na usługi rozwojowe i proinnowacyjne jako te, z których skorzystałyby, gdyby były dostępne. Jednak firmy prowadzące działalność usługową chętnie skorzystałyby także z infrastruktury biurowej, ICT oraz infrastruktury

badawczej. Firmy handlowe natomiast potrzebują dostępu do infrastruktury magazynowej, a działalność produkcyjna generuje potrzebę dostępu do infrastruktury produkcyjnej²⁰.

41 przedstawicieli IOB wypowiedziało się również na temat tego, jakie kroki należy podjąć, aby poprawić dostępność infrastruktury biznesowej²¹. Najwięcej wskazań dotyczyło wsparcia finansowego: „**należy zapewnić źródło finansowania**” (15 wskazań). Niezależnie czy dostrzega się trudności związane z infrastrukturą, zapleczem niezbędnym do świadczenia usług dla sektora MŚP, czy też potrzebę wsparcia merytorycznego np. w formie współpracy z ekspertami, rozwiązanie problemów łączy się z dostępnością środków finansowych. 3 IOB wskazują na **konieczność przeprowadzenia kompleksowej analizy potrzeb oraz opracowania koncepcji i wsparcia MŚP**. W odpowiedziach poruszono także kwestię wprowadzenia „*ułatwień w pozyskiwaniu środków przez instytucje otoczenia biznesu na tworzenie centrów innowacji i rozwoju niezależnie od samorządów*”. Podkreśla się także **konieczność dostrzeżenia różnej specyfiki IOB w dużych miejscowościach**, takich jak Bydgoszcz czy Toruń, które mają inne możliwości i potrzeby niż IOB w mniejszych miejscowościach jak np.: Inowrocław lub Grudziądz. Dlatego istotne jest „**wspieranie także IOB z mniejszych miejscowości w budowaniu odpowiedniej infrastruktury**” na potrzeby MŚP. Zdaniem jednego z przedstawicieli IOB „*brak odpowiedniego wsparcia dla przedsiębiorców z mniejszych miejscowości przekłada się na migracje wykształconej młodzieży do większych miast, co z kolei ogranicza rozwój przedsiębiorstw z powodu braku kompetentnych pracowników*”. Także w opiniach ankietowanych pojawił się głos o „*konieczności uruchomienia wsparcia dla branżowych IOB, tak aby mogły tworzyć własne specjalistyczne branżowe zaplecza laboratoryjne i B+R, które będą działać na zasadach komercyjnych*”. Chodzi przede wszystkim o wsparcie MŚP, które nie mają środków i potrzeby na tworzenie własnych centrów B+R oraz laboratoriów.

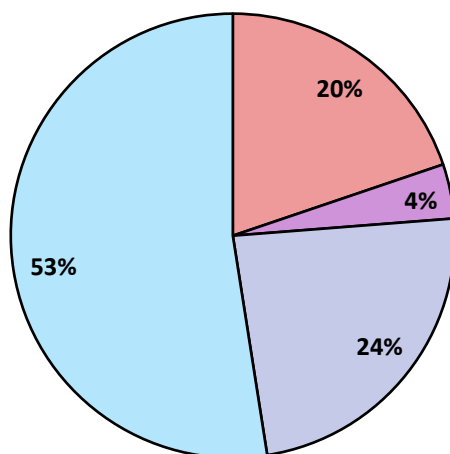
²⁰ Źródło: „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej”.

²¹ Podstawą tej części analizy są odpowiedzi ankietowanych IOB na pytanie otwarte dot. kroków jakie należy podjąć, aby poprawić dostępność infrastruktury biznesowej.

PLANY ROZWOJOWE INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU

Spośród ankietowanych instytucji 29 wskazało, iż planuje wprowadzić lub udoskonalić obecnie oferowane usługi. Są to przede wszystkim podmioty, które już posiadają w swojej ofercie usługi rozwojowe lub proinnowacyjne (27 z nich zadeklarowało takie plany). Dwie instytucje, które do tej pory nie oferowały zarówno usług proinnowacyjnych jak i rozwojowych, planują takie usługi wprowadzić do swojej oferty. Spośród ankietowanych IOB 22 odpowiedziały, iż nie planują swoich usług udoskonalić lub wprowadzić nowych usług proinnowacyjnych i/lub rozwojowych. Wśród nich 12 w latach 2016-2022 posiadało w swojej ofercie usługi rozwojowe lub proinnowacyjne, 10 z nich nie prowadziło takich usług. Obrazuje to poniższy wykres.

Wykres 57. Deklaracja IOB biorących udział w badaniu co do udoskonalenia lub wprowadzenia nowych usług rozwojowych i/lub proinnowacyjnych (%)

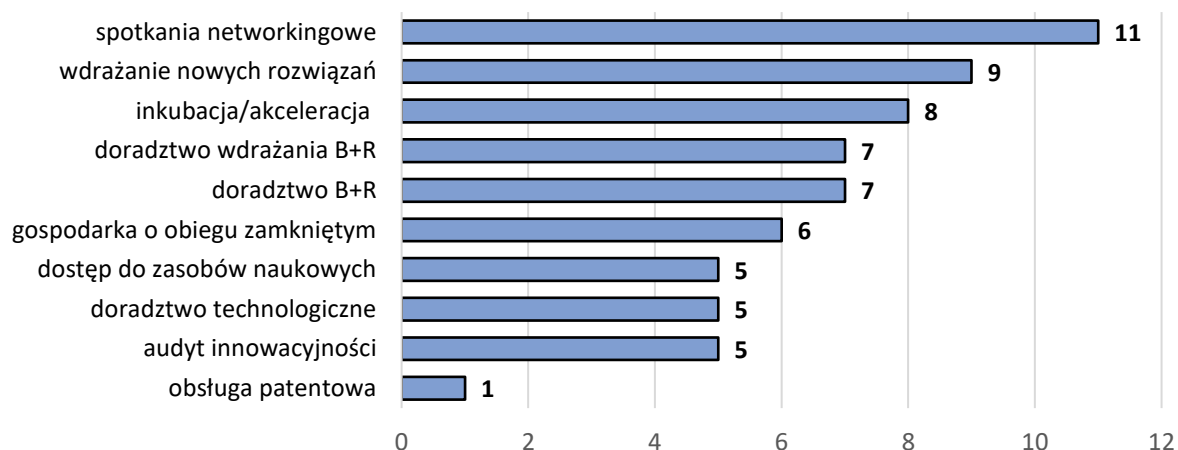

- nie świadczy usług rozwojowych/proinnowacyjnych i nie planuje wprowadzić takich usług
- nie świadczy usług rozwojowych/proinnowacyjnych, ale planuje wprowadzić takie usługi
- świadczy usługi rozwojowe/proinnowacyjne, ale nie planuje udoskonalić/wprowadzić nowych usług
- świadczy usługi rozwojowe/proinnowacyjne i planuje udoskonalić/wprowadzić nowe usługi

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=51

Kujawsko-pomorskie IOB w ramach usług proinnowacyjnych planują udoskonalić lub wprowadzić do swojej oferty przede wszystkim spotkania networkingowe, wzmocnienie współpracy nauki z biznesem, brokering B2B - taką odpowiedź ankietowani wybierali najczęściej (11 wskazań). Ponadto w planach IOB mają wprowadzenie/udoskonalenie usługi polegającej na świadczeniu pomocy we wdrażaniu nowych rozwiązań, wprowadzaniu na rynek nowych usług i produktów (pomoc merytoryczna i prawna) – 9 odpowiedzi. Natomiast zaledwie jedna z badanych instytucji planuje wprowadzenie usługi polegającej na obsłudze patentowej.

Wykres 58. Liczba wskazań przez IOB biorące udział w badaniu poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych, które chciałyby wprowadzić lub udoskonalić

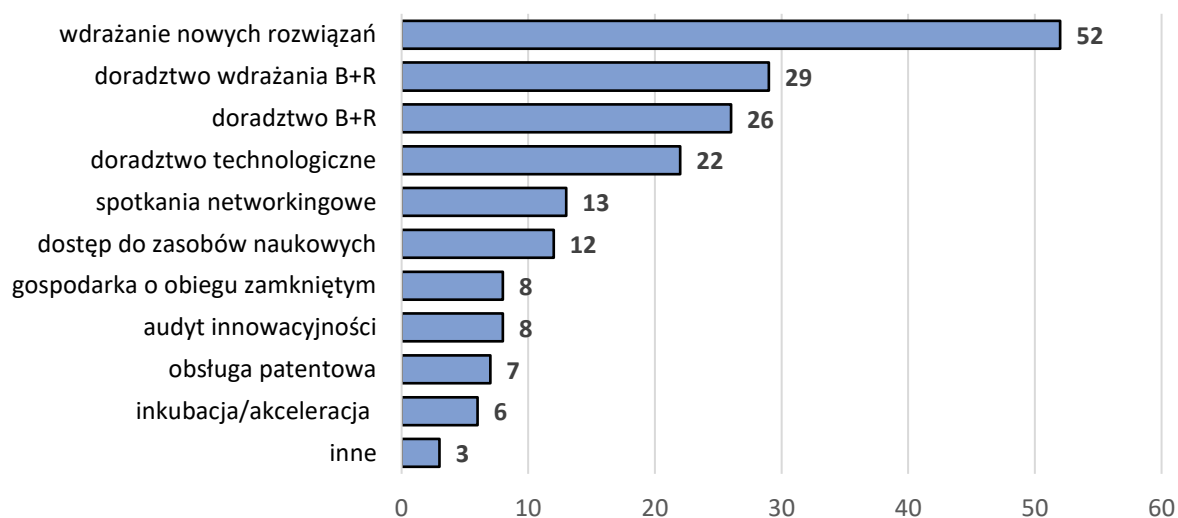

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=29

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

W ramach usług proinnowacyjnych przedsiębiorcy w badaniu ankietowym wyrazili chęć skorzystania ze wsparcia głównie w zakresie wdrażania nowych rozwiązań, wdrażania na rynek nowych usług i produktów (pomoc merytoryczna i prawna), doradztwa B+R, zarówno opracowanie agendy badawczej i przygotowanie opinii innowacyjności jak i wdrażanie B+R i innowacji (analizy finansowe, prawne i merytoryczne).

Wykres 59. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych, z których chciałyby skorzystać MŚP

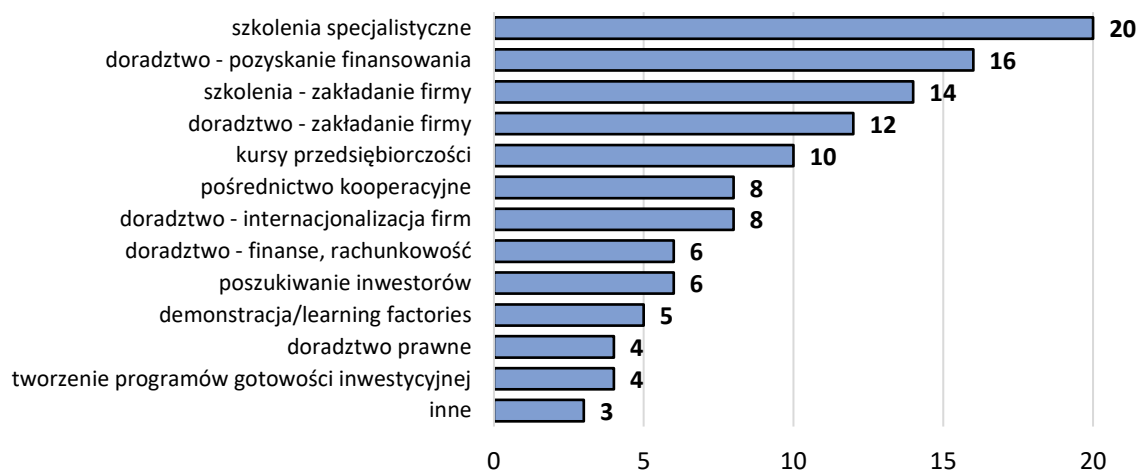

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w raporcie „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” z 2022 r. (N=194)

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Ankietowane IOB w ramach usług rozwojowych planują udoskonalić lub wprowadzić do swojej oferty przede wszystkim szkolenia specjalistyczne (np. zarządzanie biznesem, zarządzanie zasobami ludzkimi, dostęp do funduszy europejskich, analiza rynku i marketing, szkolenia z zakresu rozwijania kreatywności, ochrona własności intelektualnej) – 20 wskazań. Ponadto plany IOB dotyczą wprowadzenia/udoskonalenia usługi polegającej na doradztwie w zakresie pozyskania środków zewnętrznych na prowadzenie i rozwój działalności (16 odpowiedzi). Kategoria z najmniejszą liczbą odpowiedzi, stanowiła odpowiedź „inne” (3 odpowiedzi), w której ankietowani wskazywali m.in. szkolenia w zakresie robotyki oraz doradztwo dotyczące transformacji cyfrowej i energetycznej.

Wykres 60. Liczba wskazań IOB biorących udział w badaniu w zakresie udoskonalenia/wprowadzenia usług rozwojowych poszczególnych rodzajów

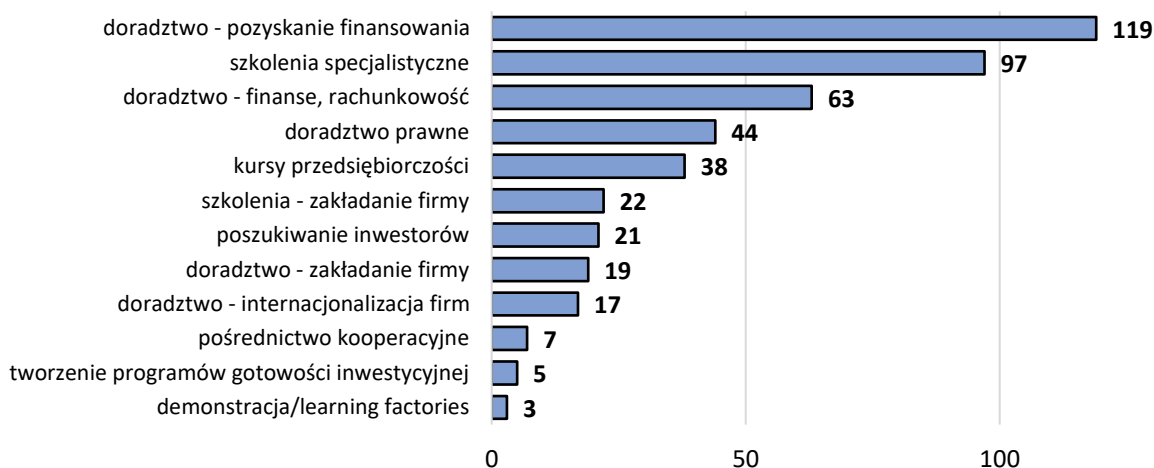

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=29

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka usług

Przedsiębiorcy najczęściej wskazywali, że byliby zainteresowani przede wszystkim doradztwem w zakresie pozyskania środków. Ponadto chcieliby skorzystać ze szkoleń specjalistycznych oraz doradztwa finansowego, podatkowego, księgowego i rachunkowego.

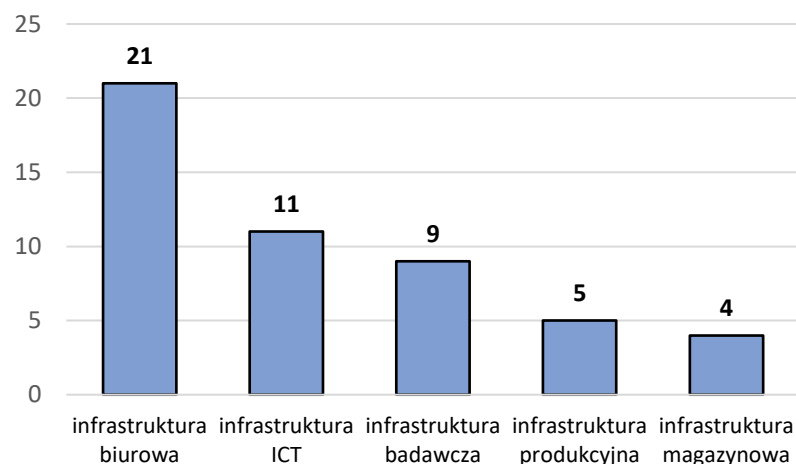
Wykres 61. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów usług rozwojowych, z których chciałyby skorzystać MŚP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w raporcie „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” z 2022 r. (N=218).

Udoskonalenie oferty lub wprowadzenie nowych usług generuje potrzeby dotyczące infrastruktury biznesowej. 24 spośród ankietowanych IOB zadeklarowały, że do wprowadzenia nowych usług proinnowacyjnych lub rozwojowych będą potrzebowały infrastruktury biznesowej. Najwięcej wskazań dotyczy infrastruktury biurowej (21 odpowiedzi), na podstawie wyników badań „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” z 2022 r. widzimy, że nie jest to natomiast najważniejsza kategoria dla przedsiębiorców z regionu. Mniejsze zainteresowanie dotyczy infrastruktury ICT (11 odpowiedzi wśród ankietowanych IOB), natomiast MŚP z regionu w sytuacji, gdyby była dostępna infrastruktura biznesowa na terenie lub w bliskim sąsiedztwie miejscowości prowadzenia działalności, byłoby zainteresowani przede wszystkim korzystaniem z infrastruktury ICT właśnie. Analiza potrzeb wśród MŚP nie plasuje wysoko zapotrzebowania na infrastrukturę badawczą, a wśród IOB wręcz przeciwnie (9 wskazań w grupie IOB). Wyniki ankiet wskazują, że najmniejsze zapotrzebowanie IOB w kontekście udoskonalenia/wprowadzenia nowych usług dotyczy infrastruktury produkcyjnej (5 odpowiedzi) i infrastruktury magazynowej (4 odpowiedzi). Wśród przedsiębiorców natomiast deklaracja korzystania z infrastruktury magazynowej została wskazana dość licznie.

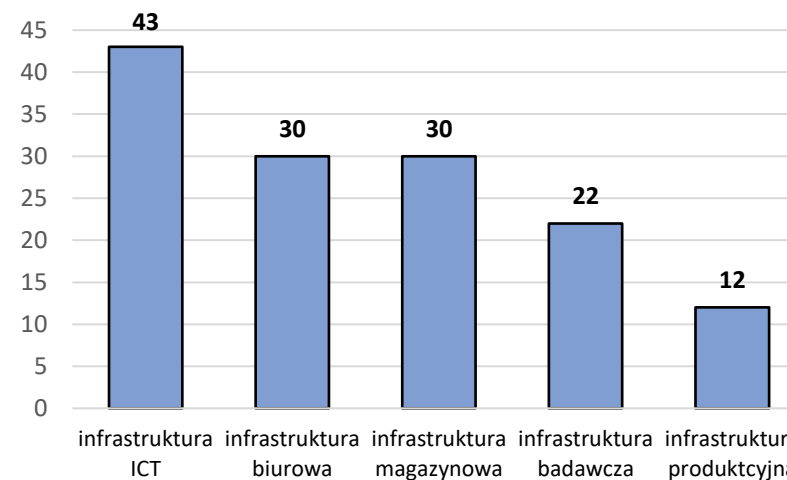
Wykres 62. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę biznesową poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=24

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka odpowiedzi

Wykres 63. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej, z których chciałyby skorzystać MŚP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w raporcie „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” z 2022 r. (N=218).

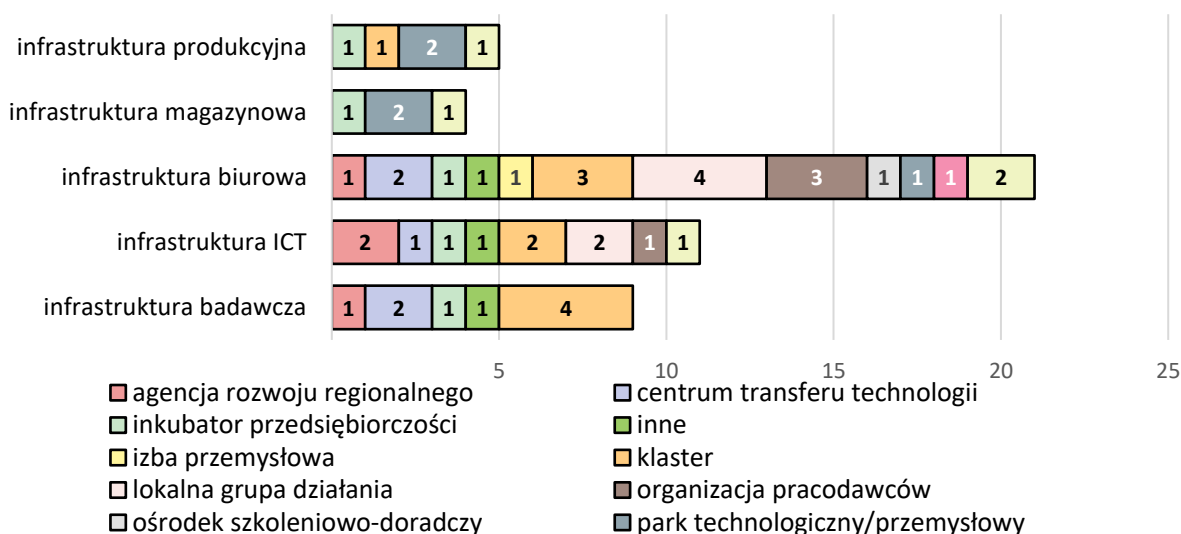
Dostępem do infrastruktury biurowej są zainteresowane wszystkie rodzaje IOB, którym infrastruktura biznesowa jest potrzebna w celu udoskonalenia lub wprowadzenia nowych usług do swojej oferty (24 instytucje).

Potrzebę posiadania dostępu do infrastruktury ICT zgłosiły lokalne grupy działania, klastry i agencje rozwoju regionalnego, ale także strefa gospodarcza, organizacja pracodawców, inkubator przedsiębiorczości i centrum transferu technologii. Co prawda nie jest to kategoria, którą IOB najbardziej chcą wzmocnić w kontekście udoskonalenia lub wprowadzenia nowych usług proinnowacyjnych lub rozwojowych, ale potrzeby takie identyfikują. Co w zestawieniu z oczekiwaniami przedsiębiorców z województwa kujawsko-pomorskiego jest właściwym kierunkiem.

Potrzebę dostępu do infrastruktury badawczej zgłosiły przede wszystkim klastry, centra transferu technologii, agencja rozwoju regionalnego i inkubator przedsiębiorczości.

Infrastruktura produkcyjna jest potrzebna parkom technologicznym/przemysłowym, ale także strefa gospodarcza, klaster i inkubator przedsiębiorczości zgłosiły taką potrzebę w kontekście rozwoju swojej oferty. Potrzeba dostępu do infrastruktury magazynowej była wskazywana przez parki technologiczne/przemysłowe, strefę gospodarczą i inkubator przedsiębiorczości.

Wykres 64. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę biznesową poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji

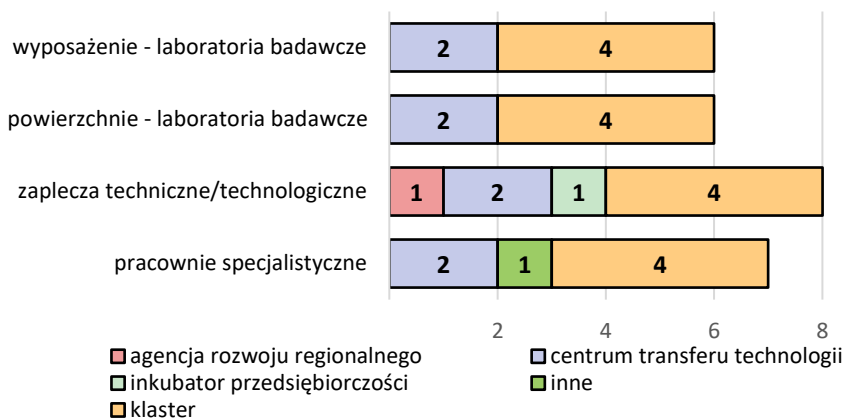

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=24

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka odpowiedzi

Zapotrzebowanie na infrastrukturę badawczą dotyczy przede wszystkim zaplecza technicznego/technologicznego, czyli m.in. laboratoria, warsztaty, prototypownie (8 odpowiedzi), najczęściej wskazań dotyczyło właśnie tej kategorii. Jako potrzebną infrastrukturę wskazywano także pracownie specjalistyczne (7 wskazań). Nieco rzadziej wymieniano laboratoria badawcze, zarówno powierzchownie pod tworzenie laboratoriów, jak i ich wyposażenie (po 6 wskazań na każdy z tych rodzajów).

Wykres 65. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę badawczą poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji

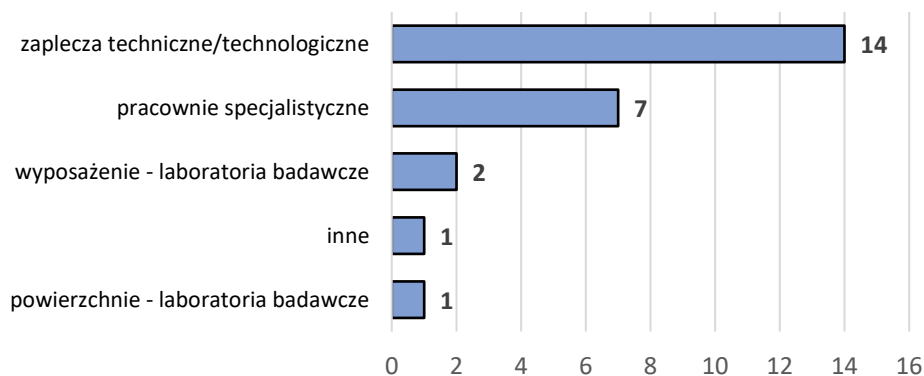

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=9

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka odpowiedzi

Podobną hierarchię potrzeb w odniesieniu do zapotrzebowania na infrastrukturę badawczą można zauważyć także w odpowiedziach przedsiębiorców. Przede wszystkim wskazują oni jako potrzebę zaplecze techniczne/technologiczne oraz pracownie specjalistyczne jako potrzebne do realizacji planów rozwojowych.

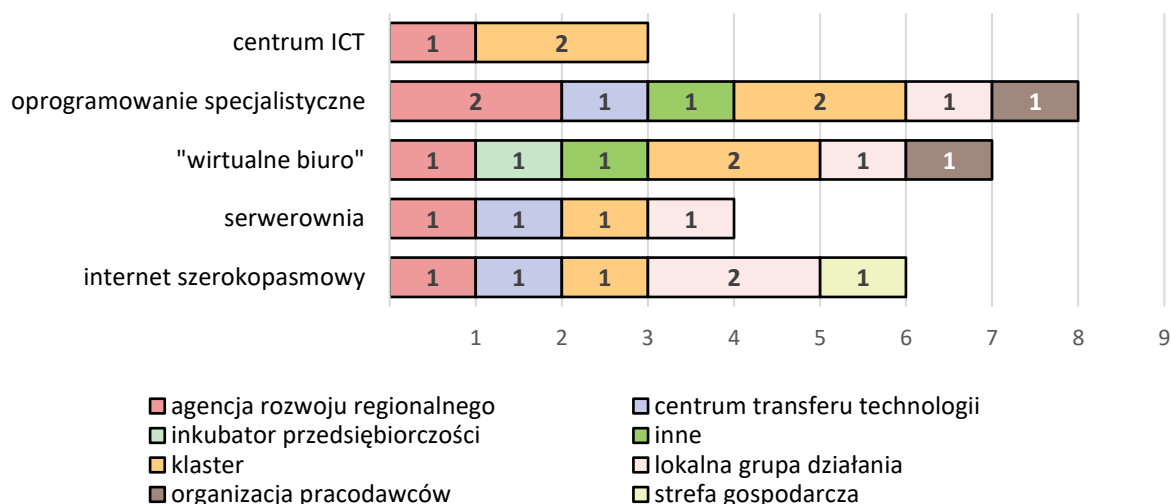
Wykres 66. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę badawczą poszczególnych rodzajów przez MŚP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w raporcie „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” z 2022 r. (N=22)

Zapotrzebowanie na infrastrukturę ICT, którą zgłaszały IOB, dotyczy przede wszystkim oprogramowania specjalistycznego, taką potrzebę zgłosiło 8 ankietowanych, „wirtualne biuro” (7 odpowiedzi). Wskazywano także potrzebę dostępu do Internetu szerokopasmowego (6 wskazań).

Wykres 67. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę ICT poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji

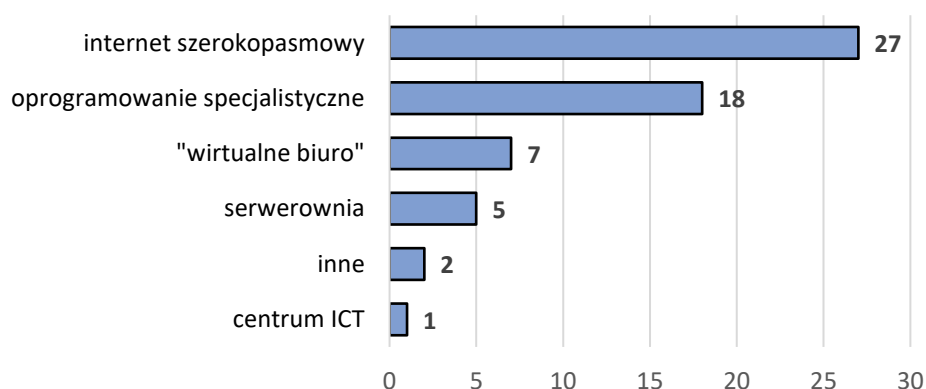

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=11

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka odpowiedzi

Dla przedsiębiorców dostęp do Internetu szerokopasmowego oraz oprogramowanie specjalistyczne są potrzebami, które wskazywali najczęściej. Zdecydowanie mniejsze zainteresowanie wykazują przedsiębiorcy dostępem do „wirtualnego biura”, serwerowni czy też do centrum ICT.

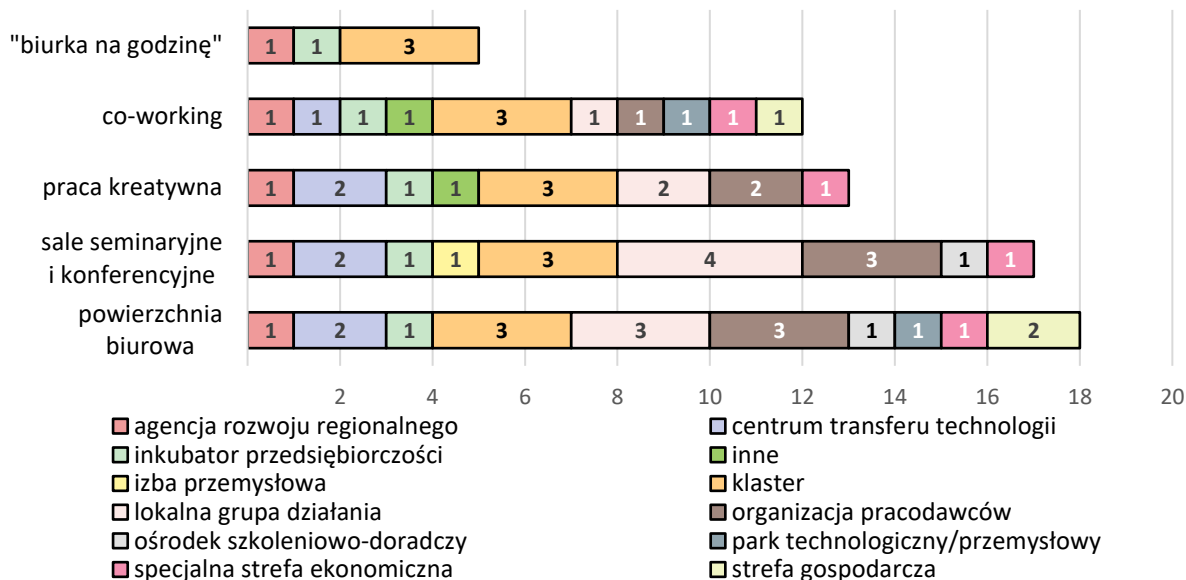
Wykres 68. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę ICT poszczególnych rodzajów przez MŚP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w raporcie „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” z 2022 r. (N=43)

Odpowiedzi przedstawicieli IOB dotyczące zapotrzebowania na infrastrukturę biurową dotyczą przede wszystkim dostępu do powierzchni biurowej, sal seminaryjnych i konferencyjnych. Prawie wszystkie rodzaje instytucji deklarują potrzeby w tym zakresie.

Wykres 69. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę biurową poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji

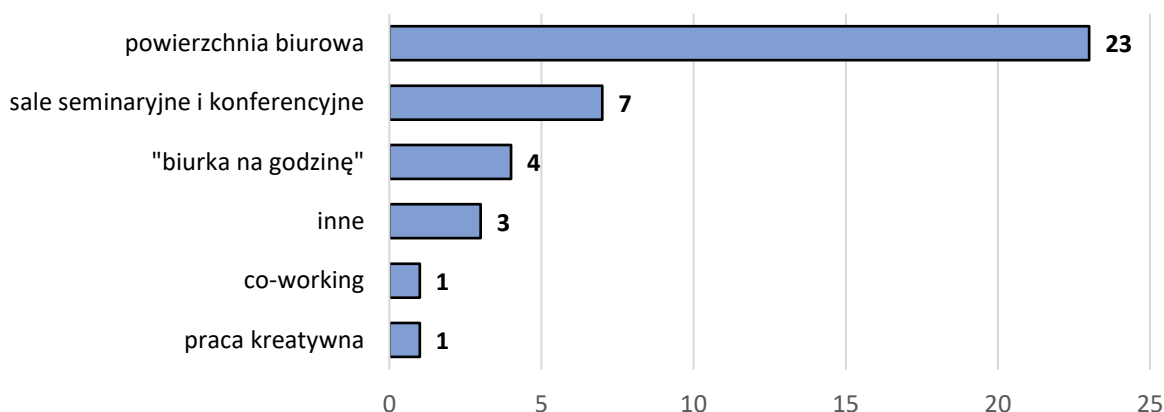

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=21

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka odpowiedzi

Przedsiębiorcy także zgłaszają potrzebę dostępu głównie do powierzchni biurowej oraz sal seminaryjnych i konferencyjnych. Podobnie jak IOB mniejsze potrzeby zgłaszają odnośnie infrastruktury takiej jak „biurka na godzinę”, powierzchnie co-workingowe oraz pomieszczenia do pracy kreatywnej.

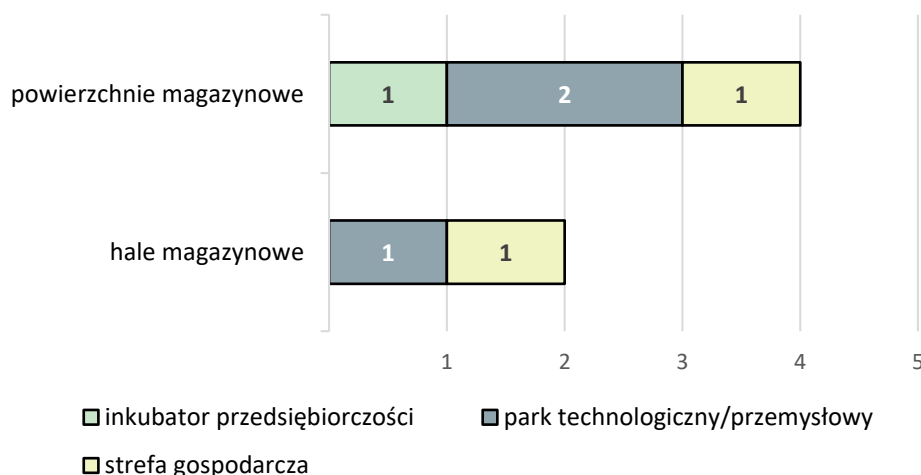
Wykres 70. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę biurową poszczególnych rodzajów przez MŚP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w raporcie „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” z 2022 r. (N=30)

Jeśli chodzi o potrzeby IOB związane z infrastrukturą magazynową dotyczą one głównie powierzchni magazynowej i zostały zgłoszone przez parki technologiczne/przemysłowe. Takie potrzeby deklarują także inkubator przedsiębiorczości oraz strefa gospodarcza, dodatkowo zgłoszono zapotrzebowanie na hale magazynowe.

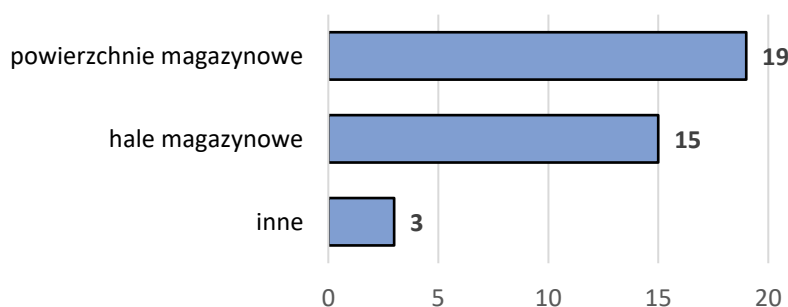
Wykres 71. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę magazynową przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=4
*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka odpowiedzi

Potrzeby MŚP w regionie związane z infrastrukturą magazynową dotyczą zarówno powierzchni magazynowej i dostępności hal magazynowych.

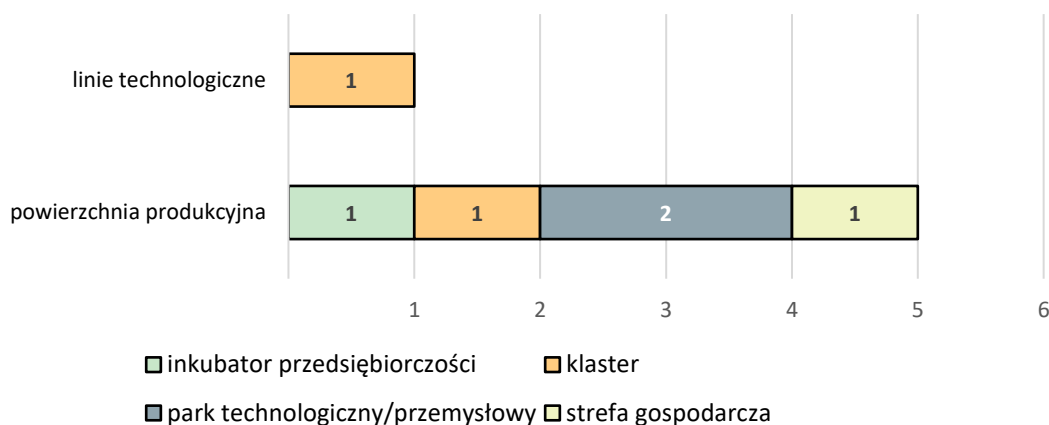
Wykres 72. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę magazynową przez MŚP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w raporcie „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” z 2022 r. (N=30)

Zapotrzebowanie IOB na infrastrukturę produkcyjną dotyczy przede wszystkim powierzchni o takim charakterze. Linie technologiczne zostały wskazane tylko przez jedną instytucję, jeden z klastrów zadeklarował takie potrzeby w kontekście planów dotyczących udoskonalenia/wprowadzenia nowych usług do swojej oferty.

Wykres 73. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę produkcyjną przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji

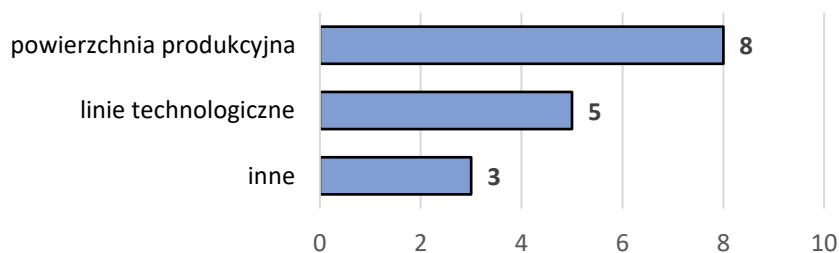

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=5

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka odpowiedzi

Niewielu przedsiębiorców z regionu wskazało potrzebę dostępu do infrastruktury produkcyjnej. Jak pokazują dane na wykresie 74 są to nieliczne wskazania zarówno na powierzchnie produkcyjne jak i na linie technologiczne.

Wykres 74. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę produkcyjną przez MŚP

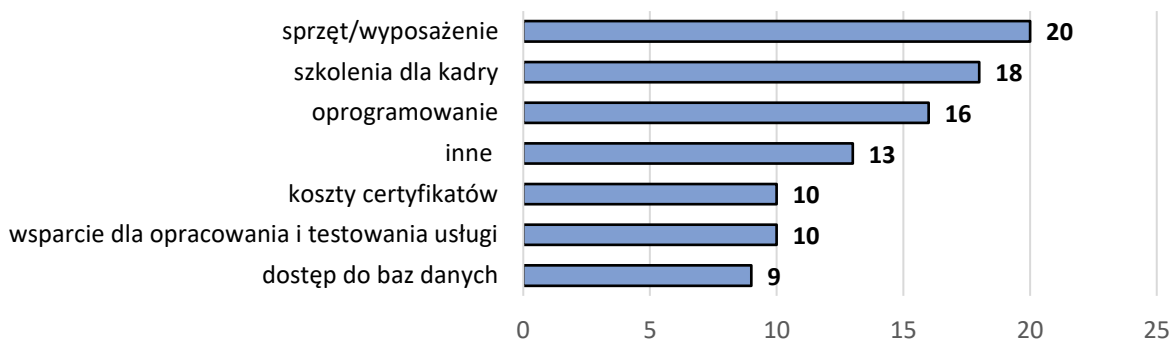

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w raporcie „Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” z 2022 r. (N=12)

Oprócz infrastruktury biznesowej 27 IOB wskazało na potrzebę dodatkowego wsparcia w celu udoskonalenia/wprowadzenia nowych usług. Potrzeby te dotyczą przede wszystkim sprzętu i wyposażenia, ale także szkoleń dla kadry. W ramach kategorii sprzęt i wyposażenie, wskazano na takie elementy jak komputer/laptop, urządzenia wielofunkcyjne, ale także bardziej zaawansowane technologie, takie jak „roboty edukacyjne”. W ramach kategorii szkolenia dla kadry IOB wskazują, iż potrzebne są szkolenia dla trenerów i nauczycieli. Potrzebą często wskazywaną przez ankietowanych jest także oprogramowanie, w tym także oprogramowanie robotów. W kategorii: „inne”, wskazywano

przede wszystkim potrzebę wsparcia finansowego, także kosztów ewentualnego wkładu własnego. W ankietach wskazano, iż wsparcie finansowe jest potrzebne m.in. na zakup i adaptację lokali lub budowę nowej infrastruktury, uzbrojenie terenów, utworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, a także na wsparcie kadry w okresie wdrażania nowej usługi na finansowanie wynagrodzeń.

Wykres 75. Liczba wskazań zapotrzebowania na poszczególnych rodzajów wsparcie do wprowadzenia nowych usług przez IOB biorące udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=27

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka odpowiedzi

Tabela 5. Liczba wskazań zapotrzebowania na różnego rodzaju wsparcie przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji

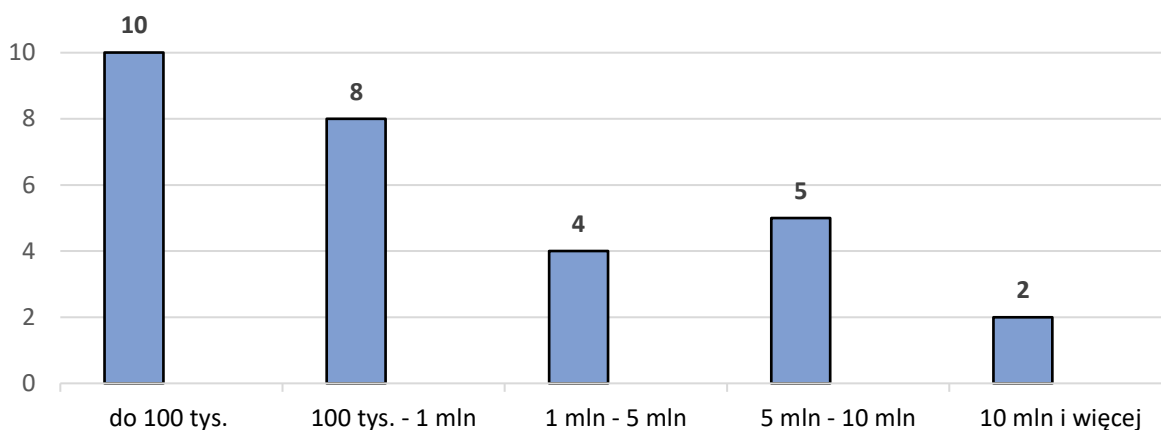
Rodzaj instytucji	sprzęt/ wyposażenie	oprogramowanie	dostęp do baz danych	szkolenia dla kadry	wsparcie dla opracowania i testowania usługi	koszty certyfikatów	inne
agencja rozwoju regionalnego	2	2	1	2	2	1	1
centrum obsługi inwestora	0	0	0	0	0	0	0
centrum transferu technologii	2	2	1	2	2	2	0
fundusz pożyczkowy/poręczeniowy	0	0	1	1	0	0	0
inkubator przedsiębiorczości	2	0	1	2	1	2	1
inne	1	1	1	1	0	1	0
izba przemysłowa	1	1	0	0	0	0	0
klaster	2	1	1	1	1	1	2
lokalna grupa działania	3	3	2	3	2	1	1
organizacja pracodawców	3	2	0	2	1	0	3
ośrodek szkoleniowo-doradczy	1	1	1	1	0	0	1
park technologiczny/przemysłowy	1	1	0	1	1	1	1
specjalna strefa ekonomiczna	1	1	0	1	0	0	1
strefa gospodarcza	1	1	0	1	0	1	2
SUMA	20	16	9	18	10	10	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=27

*dane nie sumują się – każdy podmiot mógł wskazać kilka odpowiedzi

Z przeprowadzonego badania wynika, iż potrzebne środki na wprowadzenie/udoskonalenie usługi rozwojowej lub proinnowacyjnej w większości przypadków nie przekraczają 1 mln zł. Zaledwie dwie instytucje udzieliły odpowiedzi, że wprowadzenie nowych usług lub udoskonalenie już istniejących będzie przedsięwzięciem powyżej 10 mln zł.

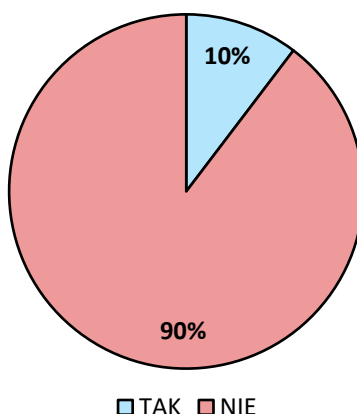
Wykres 76. Liczba wskazań w zakresie wielkości przewidywanych kosztów wprowadzenia nowej usługi bądź udoskonalenia usługi przez IOB biorące udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=29

Spośród instytucji, które planują wprowadzić nową usługę lub udoskonalic obecna ofertę 90% (26 instytucji) odpowiedziało, że niemożliwe jest wdrożenie planów bez uzyskania dofinansowania. W pytaniu otwartym dotyczącym działań, jakie należy podjąć, aby poprawić dostępność infrastruktury biznesowej, ankietowani często wskazywali dostępność środków finansowych, w tym bezzwrotnych.

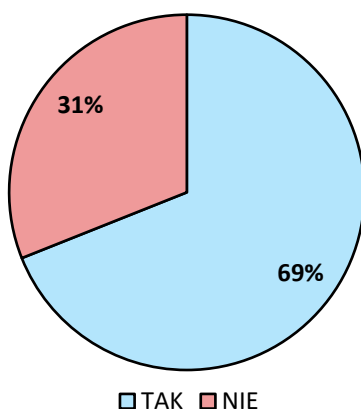
Wykres 77. Deklaracja IOB biorących udział w badaniu co do możliwości wdrożenia usługi bez uzyskania dofinansowania (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=29

Większość badanych instytucji zadeklarowała (69%, czyli 20 instytucji), że ubiegałaby się o dofinansowanie, jeśli warunkiem będzie uzyskanie akredytacji. Jak się okazuje IOB nie obawiają się udziału w procesie akredytacji usług, jakie świadczą. Stanowi to korzyść także dla MŚP, ponieważ system akredytacji pozwoli uporządkować i upowszechnić ofertę kierowaną do przedsiębiorców przez instytucje otoczenia biznesu – będzie to także ułatwieniem dla MŚP w kwestii wyboru właściwej dla swoich potrzeb IOB.

Wykres 78. Deklaracja IOB biorących udział w badaniu co do ubiegania się o dofinansowanie na wdrożenie usługi, jeśli warunkiem byłoby uzyskanie dla niej akredytacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań CAWI, N=29

INFRASTRUKTURA BIZNESOWA W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM – PODSUMOWANIE

Realizacja usług infrastrukturalnych jest jednym z ważniejszych źródeł wpływów dla dysponujących nimi ośrodków. Wśród badanych IOB, 29 dysponuje zapleczem infrastrukturalnym, które oferuje na stronach internetowych. Spośród 51 ankietowanych podmiotów 15 zadeklarowało świadczenie usług infrastrukturalnych na rzecz firm MŚP, co oznacza, że dysponują one powierzchnią przeznaczoną nie tylko na użytkowanie własne, ale również na wynajem.

W ramach usług infrastrukturalnych, świadczonych przez IOB, zidentyfikowano 5 rodzajów infrastruktury biznesowej:

1. infrastruktura biurowa
2. infrastruktura ICT
3. infrastruktura produkcyjna
4. infrastruktura magazynowa
5. infrastruktura badawcza

Raport z badania „Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce” z 2021 r. wskazuje, iż zaplecze infrastrukturalne ma istotny wpływ na dalsze planowane działania i rozwój dotychczasowej działalności IOB. Instytucje te zostały poproszone o wskazanie 3 obszarów, które będą rozwijały w przyszłości. W odpowiedziach instytucji, już posiadających zaplecze infrastrukturalne, dominowały odpowiedzi dot. usług infrastrukturalnych (najem powierzchni), doradztwa/szkoleń specjalistycznych (usług innowacyjnych), a także inkubacji. Dane z tej analizy pokazały, że IOB dysponujące zapleczem w postaci nieruchomości, planują swoją działalność rozwijać w nowych obszarach, takich jak: demonstratory i programy akceleracyjne, a także doradztwo/szkolenia specjalistyczne oraz działalność badawczo-wdrożeniowo-rozwojowa. Natomiast instytucje nie posiadające zaplecza infrastrukturalnego planują rozwój usług doradztwa/szkoleń specjalistycznych (usługi innowacyjne) z utrzymaniem aktywności w doradztwie podstawowym oraz komercjalizację wiedzy i transfer technologii (brokering). Jeśli chodzi o nowe obszary działalności tych instytucji, to plany dotyczą programów akceleracji oraz działalności badawczo-wdrożeniowo-rozwojowej.

Inne badanie „Potrzeby klastrów w Polsce” z 2019 r. wskazuje, że w najbliższych latach potrzeby infrastrukturalne stanowią ważną grupę oczekiwań (jest to przede wszystkim infrastruktura badawcza/demonstracyjna, ale także infrastruktura przemysłowa oraz ICT).

Podobne tendencje możemy odczytać z wyników badania ankietowego IOB z naszego regionu. Ankietowani również dostrzegają potrzebę dostępu do infrastruktury badawczej, przede wszystkim do zaplecza technicznego/technologicznego oraz pracowni specjalistycznych.

Zasoby infrastrukturalne stanowią ważną grupę usług, mających wpływ na rozwój MŚP. Do najważniejszych z nich zaliczamy przede wszystkim infrastrukturę ICT, infrastrukturę badawczą/technologiczną i przemysłową.

Ranking dostępności, wykorzystania i potrzeb IOB oraz MŚP w województwie kujawsko-pomorskim w zakresie infrastruktury biznesowej poszczególnych rodzajów

	IOB	MŚP
Dostępność	<ol style="list-style-type: none"> 1. infrastruktura biurowa 2. infrastruktura ICT/produkcyjna 3. infrastruktura magazynowa 4. infrastruktura badawcza 	
Wykorzystanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. infrastruktura magazynowa 2. infrastruktura produkcyjna 3. infrastruktura biurowa 4. infrastruktura badawcza 5. infrastruktura ICT 	<ol style="list-style-type: none"> 1. infrastruktura biurowa 2. infrastruktura ICT/ magazynowa 3. infrastruktura produkcyjna 4. infrastruktura badawcza
Potrzeby	<ol style="list-style-type: none"> 1. infrastruktura biurowa 2. infrastruktura ICT 3. infrastruktura badawcza 4. infrastruktura magazynowa 5. infrastruktura produkcyjna 	<ol style="list-style-type: none"> 1. infrastruktura ICT 2. infrastruktura magazynowa 3. infrastruktura biurowa 4. infrastruktura badawcza 5. infrastruktura produkcyjna

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research (Kolejność infrastruktury w poszczególnych ramach została utworzona w oparciu o wyniki analizy)

Jak pokazały wyniki badania, wykorzystanie infrastruktury magazynowej jest na najwyższym poziomie. Oznacza to, że w stosunku do potrzeb MŚP jest jej wyraźnie za mało, co sugerowali również ankietowani przedsiębiorcy.

Analiza wykazała, że dostępność infrastruktury ICT jest zapewniona na dość wysokim poziomie (wśród tych usług, które były realizowane), ale mimo tego nie wyczerpuje zasobów oferowanych przez IOB. Przedsiębiorcy deklarują, że do realizacji planów rozwojowych, potrzebują przede wszystkim usług rozwojowych i proinnowacyjnych, a jeśli wskazują konieczność dostępu do infrastruktury biznesowej, to najwyżej w hierarchii potrzeb stawiają infrastrukturę ICT.

Obecnie mamy do czynienia z rewolucjami przede wszystkim cyfrowymi i technologicznymi, co będzie miało wpływ na kształt przyszłej gospodarki, w tym także regionalnej. Właściwe przygotowanie MŚP na wyzwania, związane ze zmianami m.in. technologicznymi, wymaga intensyfikacji działań ukierunkowanych na upowszechnianie technologii we wszystkich sektorach gospodarki. Jednym z ważniejszych trendów globalnych jest przenoszenie procesów do wirtualnej przestrzeni. Szeroko rozumiane technologie informatyczne i komunikacyjne zmieniają sposób, w jaki przedsiębiorstwa funkcjonują, wymuszają zmianę sposobu myślenia i struktury organizacji. Takie procesy wymuszają zmiany funkcjonowania IOB, zarówno jeśli chodzi o sposób działania tych instytucji, np. docieranie do odbiorcy, jak i sposób, w jaki będą świadczyły swoje usługi.

Rozwój trendów związanych z branżą IT i cyfryzacją jest nieunikniony i na pewno perspektywiczny. Ich rozwój nie został spowolniony przez pandemię COVID-19, wręcz przyspieszył. Za sprawą pandemii procesy transformacji cyfrowej w polskich firmach przyspieszyły. Takim tenencjom poddają się zarówno IOB, jak i przedsiębiorcy z regionu, ponieważ zgodnie wskazują na infrastrukturę ICT, jako jedną z najbardziej potrzebnych na terenie naszego województwa. „Ponieważ wiele usług przenosi się do sieci, niezbędne jest objęcie szybkim internetem jak największej powierzchni województwa” - skomentował jeden z przedstawicieli IOB. Zwłaszcza dla MŚP w województwie kujawsko-pomorskim dostęp do infrastruktury ICT jest ważny w kontekście planów rozwojowych działalności. Najczęściej przedsiębiorcy zgłaszali potrzebę dostępu do internetu szerokopasmowego oraz oprogramowania specjalistycznego.

W dobie przenoszenia usług do świata wirtualnego powinno kłaść się nacisk na takie działania, które umożliwią jak najszybsze dotarcie do informacji, bez konieczności opuszczania miejsca działalności. Rozwój IOB, w dużej mierze również będzie uzależniony od potencjału informacyjnego, a ten z kolei możliwy będzie dzięki skutecznym i nowoczesnym rozwiązaniom ICT.

Wyniki „Analizy zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej” potwierdzają niską rozpoznawalność IOB w regionie wśród MŚP. Z usług IOB skorzystało dotąd 25,1% badanych przedsiębiorstw. Pozostali ankietowani nie korzystali z oferty IOB przede wszystkim dlatego, że nie mieli takiej potrzeby (45,4% spośród MŚP, które nie skorzystały z usług IOB). Głównym powodem, dla którego nie korzystano z oferty IOB pomimo potrzeby, był brak wiedzy o istnieniu takich możliwości (86,8%). Oznacza to, że należy zintensyfikować działania mające na celu dotarcie z informacją o działalności IOB oraz budowanie dobrej marki tych instytucji. Tym bardziej, że przedsiębiorcy korzystający z usług IOB dobrze oceniają dotychczasowe doświadczenia z takiej współpracy. Spośród przedsiębiorców, którzy korzystali w ostatnich 5 latach z usług oferowanych przez IOB, przeważają pozytywne oceny realnego wpływu na rozwój firmy (najczęściej udzielano odpowiedzi zdecydowanie tak i raczej tak)²².

Znacznym deficytem cechuje się infrastruktura badawcza. W przypadku tego typu infrastruktury jej dostępność skupiona jest w 2 największych miastach: Bydgoszczy i Toruniu. Nie oznacza to jednak, że jest ona w ogóle niedostępna dla przedsiębiorców poza tymi miastami. Cechą charakterystyczną tego rodzaju infrastruktury jest lokalizacja wokół ośrodków naukowych i parków technologicznych, które z reguły powstają w większych miastach, gdzie jest też większy dostęp do środowiska naukowego pracującego w uczelniach. Strefa badań zawsze będzie identyfikowana z ośrodkami nauki. To przy nich powinna więc być rozwijana i wzmacniana infrastruktura, pozwalająca na czerpanie z najnowocześniejszych metod projektowania oraz testowania produktów czy usług. Tak powstawały pierwsze centra transferu technologii, bazujące na zapleczu, zarówno merytorycznym jak i technicznym, uczelni wyższych. Oczekiwania zapewnienia dostępności tego rodzaju infrastruktury w każdym mieście mogłyby zostać spełnione poprzez tworzenie parków technologicznych, ściśle współpracujących z CTT, które z kolei powinny zwiększyć kooperację z potencjałem badawczym poszczególnych uczelni. Warto zauważyć, że dzięki szerszemu wachlarzowi możliwości pozyskania dotacji z różnych źródeł, tego rodzaju trendy realizowane są stopniowo w województwie kujawsko-pomorskim poprzez tworzenie parków technologicznych czy stref gospodarczych w mniej

²² Na podstawie: Analiza zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego na korzystanie z infrastruktury biznesowej, KPFP, Toruń 2022 r.

zaawansowanych technologicznie regionach (np. Brzeska Strefa Gospodarcza). Jednak śladem najbardziej rozwiniętych pod względem wdrażania innowacji województw w Polsce, winny one zapewniać zaplecze techniczne/technologiczne oraz pracownie specjalistyczne, a także odpowiednią kadre, by spełniać oczekiwania MŚP.

Przedsiębiorcom zależy na ułatwionym dostępie do zakupu gotowych rozwiązań, przetestowania ich w odpowiednim środowisku i w końcu wdrożeniu w swojej działalności. Do tego niezbędna jest wiedza, którą mogą czerpać np. z IOB. Do najczęstszych usług proinnowacyjnych, z których gotowi są korzystać, zaliczali właśnie pomoc we wdrażaniu nowych rozwiązań, pomoc we wdrażaniu na rynek nowych usług i produktów, doradztwo B+R (opracowanie agendy badawczej, przygotowanie opinii o innowacyjności) oraz doradztwo w zakresie wdrażania B+R i innowacji (analizy finansowe, prawne i merytoryczne). Nie interesowali się samym audytem innowacyjności/technologicznym, co należy odczytywać tak, że ocena przedsiębiorstwa pod kątem potencjału innowacyjnego czy technologicznego, w ich opinii, nie jest potrzebna. W połączeniu z najczęściej wskazywanymi usługami rozwojowymi przedsiębiorcy liczą na pomoc w zakresie wdrożenia innowacji oraz pozyskaniu środków na rozwój działalności (wyniki badania MŚP tabele 34 i 35).

W dobie rzeczywistości postcovidowej, wysokiej inflacji oraz drastycznie zmieniającej się sytuacji rynkowej spowodowanej trwającą tuż przy polskiej granicy wojną, nie tylko duże, funkcjonujące na rynkach międzynarodowych przedsiębiorstwa, ale też MŚP muszą szukać sposobów na utrzymanie się na rynku. I takiej pomocy będą głównie oczekiwać. Jak wynika z analizy zapotrzebowania MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego, w celu skorzystania z usług dla realizacji planów rozwojowych, przedsiębiorcy wskazywali potrzeby związane z zatrudnianiem pracowników, zakupem maszyn i urządzeń, szkoleniem pracowników czy wreszcie wprowadzeniem nowego produktu/usługi na rynek (najczęściej wskazywane potrzeby przez ankietowanych). Upatrywali więc wsparcia ze strony IOB, które miało służyć ich bieżącemu funkcjonowaniu. Dla przedsiębiorcy istotny jest więc rodzaj usługi z której mogą skorzystać, a niekoniecznie podmiot, który jej udziela.

Dostępność infrastruktury uzależniona jest od rodzaju usług jakie świadczą poszczególne IOB. Największa dostępność jest związana z usługami rozwojowymi, świadczonymi przez IOB – bez znaczenia jest fakt, czy wynajmują powierzchnie pod konkretne usługi tylko na czas świadczenia usługi (np. czas trwania szkolenia), czy mają siedzibę w danej lokalizacji.

Usługi proinnowacyjne kojarzone są głównie z wprowadzeniem na rynek innowacji. Może się więc wydawać, że do całego procesu, który się z tym wiąże, niezbędna będzie specjalistyczna infrastruktura. Większość z analizowanych IOB nie dysponowała jednak specjalistycznym zapleczem infrastrukturalnym do świadczenia usług proinnowacyjnych. W zakresie audytu innowacyjności, wszelkiego rodzaju doradztwa, obsługi patentowej czy transferu technologii, usługi świadczone były w ramach posiadanej/wynajmowanej powierzchni IOB. Tego rodzaju oferty wiązały się głównie z przekazaniem wiedzy, zaprezentowaniem klientowi nowych możliwości, pomocą merytoryczną, prawną, a także finansową i jednocześnie nie wymagały użycia specjalistycznego zaplecza.

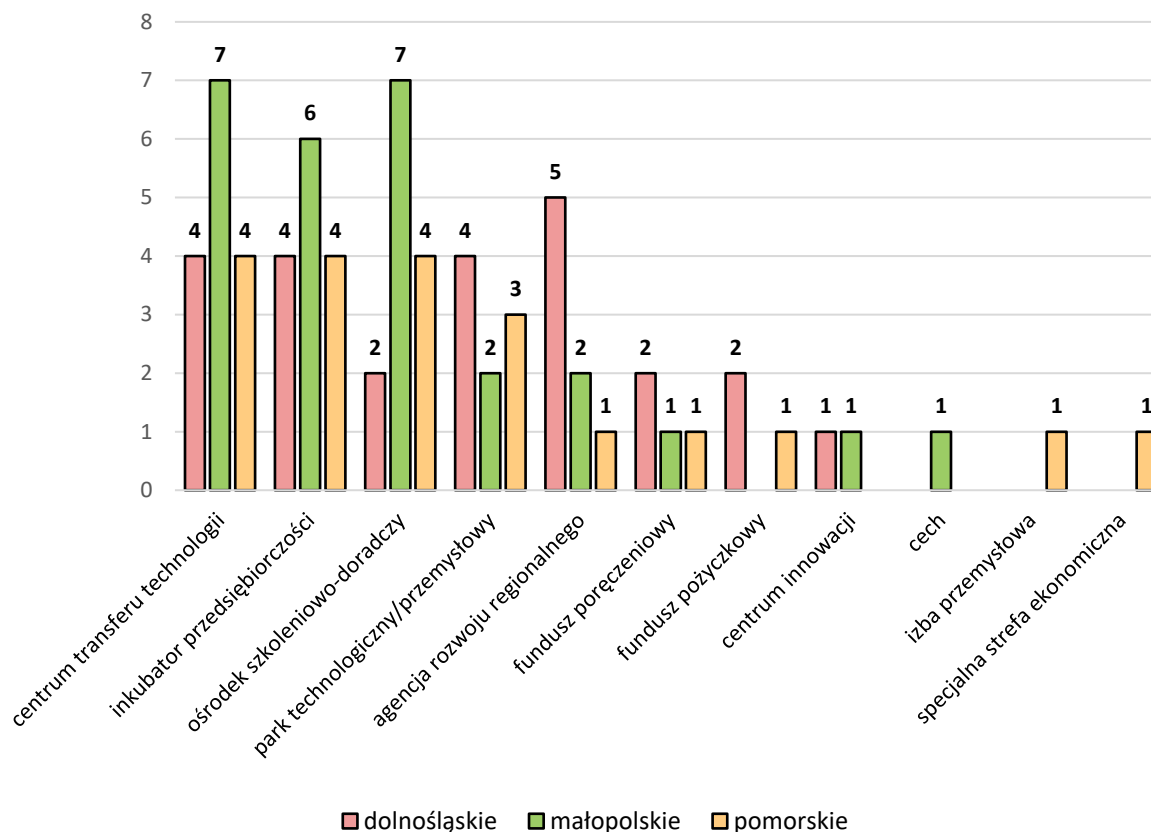
OFERTA INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU Z WOJEWÓDZTW O NAJWYŻSZYM POTENCJALE INNOWACYJNOŚCI

Dla wytypowania województw, które miały stanowić podstawę porównania w niniejszej analizie, dobrano 3 województwa o najwyższym potencjale innowacyjności w Polsce - zgodnie z rankingiem Regional Innovation Scoreboard (Ranking Innowacyjności Regionów) - tj. małopolskie, pomorskie i dolnośląskie. Z uwagi na znacznie szybszy, niż przeciętnie w kraju, rozwój Regionu Warszawskiego Stołecznego, który wyraźnie dominuje we wskazanym wyżej rankingu, nie uwzględniono go w analizie.

Analiza wybranych województw opierała się na danych zebranych ze stron internetowych IOB. Takie podejście ma wiele zalet, gdyż można znaleźć szereg informacji na temat oferty danego podmiotu, jednak niedoskonałością tej metody badawczej jest oparcie na danych stanowiących jedynie zbiór wybranych elementów, które instytucja chce zaprezentować. Nie zawsze te dane są aktualne i nie zawsze sposób nawigacji danej strony pozwala na odnalezienie interesujących informacji. Punkt wyjścia stanowiła Baza ośrodków, prowadzona przez Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce (SOOIPP), które od roku 1995 cyklicznie prowadzi badania nad ośrodkami innowacji i przedsiębiorczości. Baza prowadzona przez SOOIPP została zweryfikowana i na jej podstawie zbudowano zestawienie IOB województw: małopolskiego, pomorskiego i dolnośląskiego wraz z katalogiem usług oferowanych dla MŚP.

Łącznie przeanalizowano oferty 64 podmiotów: 16 z województwa pomorskiego, 22 z województwa dolnośląskiego oraz 26 z województwa małopolskiego. Najwięcej zidentyfikowano ośrodków stanowiących centra transferu technologii – 15 (w tym najwięcej w woj. małopolskim – 7), 14 inkubatorów przedsiębiorczości i 13 ośrodków szkoleniowo-doradczych. Tylko dwa z badanych ośrodków (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Port Polski Ośrodek Rozwoju Technologii, Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o.) stanowiły centra innowacji. Należy przy tym zaznaczyć, że w przypadku inkubatorów każdy z nich był wyodrębnionym organizacyjnie podmiotem, jednak żaden nie powinien mieć statusu IOB, gdyż prowadzone były w obrębie innej jednostki. Ponadto 7 inkubatorów bazowało na infrastrukturze tych jednostek i ulokowane były np. w parkach technologicznych czy agencjach rozwoju regionalnego (2 w woj. dolnośląskim, 1 w małopolskim i 4 w pomorskim). Uwzględniając wszystkie rodzaje IOB, przeanalizowano ofertę 71 podmiotów.

Wykres 79. Liczba IOB w wybranych województwach w podziale na typy

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=71 rodzaje IOB określone na podstawie Bazy ośrodków prowadzonej na stronie Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce oraz stron internetowych (stan na 28.10.2022).

W literaturze dotyczącej działalności IOB często są one klasyfikowane w trzech podgrupach: ośrodki przedsiębiorczości, ośrodki innowacji i pozabankowe instytucje finansowe. Pierwsze stanowią ośrodki doradczo-szkoleniowe rozumiane jako instytucje aktywizujące rozwój przedsiębiorczości. Drugą grupę stanowią ośrodki wspierające transfer i rozwój innowacji. Do trzeciej grupy zaliczane są instytucje udzielające wsparcia finansowego.

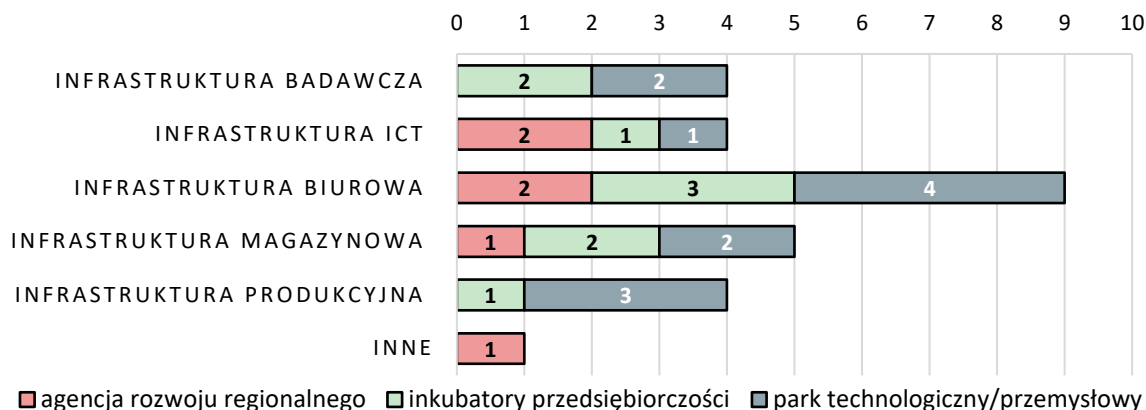
Zaproponowany przez ekspertów Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce (SOOIPP) podział jest bardzo klarowny. Jednak różnorodność usług, jakie świadczą IOB, jest na tyle rozległa, że nie każdą instytucję można sklasyfikować według wymienionych typów. Często bowiem funkcje jakie przypisywane są ośrodkom innowacji łączone są z pozostałymi grupami i dany IOB świadczy wszystkie usługi jednocześnie, np. współuczestnicząc w projektach.

Na potrzeby niniejszej analizy dodatkowo nie skupiano się na standardowo przyjętej klasyfikacji IOB, a na rodzajach IOB oraz wyodrębniono prowadzone w nich usługi dla MŚP, w podziale na usługi proinnowacyjne, rozwojowe, infrastrukturalne, a także okołobiznesowe, które nie mogły zostać zaliczone do żadnych z powyższych.

W województwie dolnośląskim tylko trzy rodzaje IOB specjalizują się w usługach infrastrukturalnych. W większości oferują infrastrukturę biurową (9 na 24 IOB oferujących infrastrukturę biznesową dla

MŚP). Jednak to parki technologiczne (Wrocławski Park Technologiczny i Dolnośląski Park Innowacji i Nauki) i mieszczące się w nich inkubatory oferują infrastrukturę badawczą w postaci: laboratoriów, prototypowni, zakładu doświadczalnego, a także zaplecza biurowo-laboratoryjnego w oparciu o technologię wytwarzania i druku 3D.

Wykres 80. Liczba poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej IOB w województwie dolnośląskim ze względu na rodzaje IOB specjalizujące się w usługach infrastrukturalnych

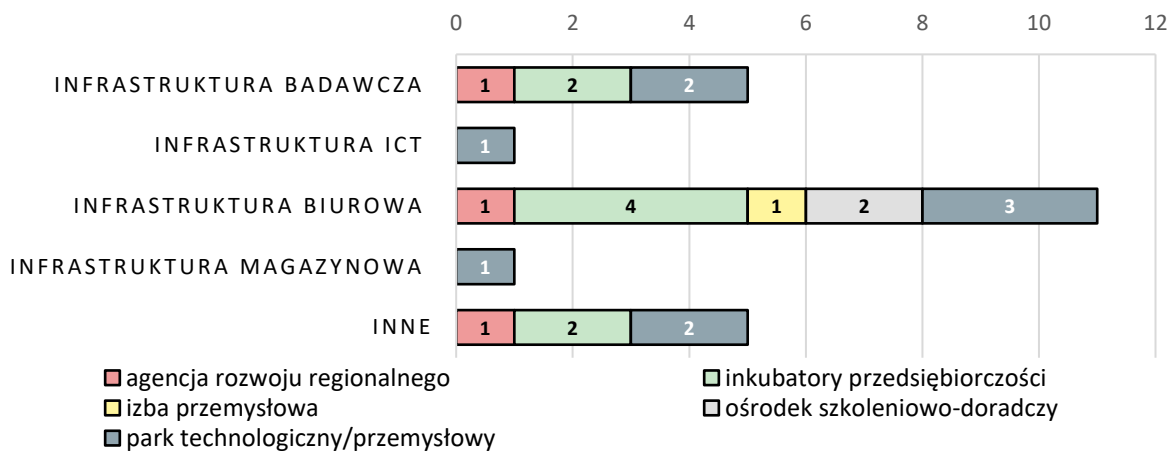

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=9 (stan na 28.10.2022).

*dane nie sumują się

W województwie małopolskim pięć rodzajów IOB specjalizuje się w usługach infrastrukturalnych. W większości oferują infrastrukturę biurową (11 na 20 IOB oferujących infrastrukturę biznesową dla MŚP). 2 parki technologiczne (Wrocławski Park Technologiczny i Dolnośląski Park Innowacji i Nauki) oraz ARR (Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego) i mieszczące się w nich inkubatory wyspecjalizowały się w świadczeniu specjalistycznych usług dla najbardziej wymagających MŚP, które chcą przeprowadzić prace B+R. Oferują infrastrukturę badawczą w postaci: laboratoriów, pracowni specjalistycznych, prototypowni, zakładu doświadczalnego, a także zaplecza biurowo-laboratoryjnego w oparciu o technologię wytwarzania i druku 3D.

Wykres 81. Liczba poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej w województwie małopolskim ze względu na rodzaje IOB specjalizujące się w usługach infrastrukturalnych

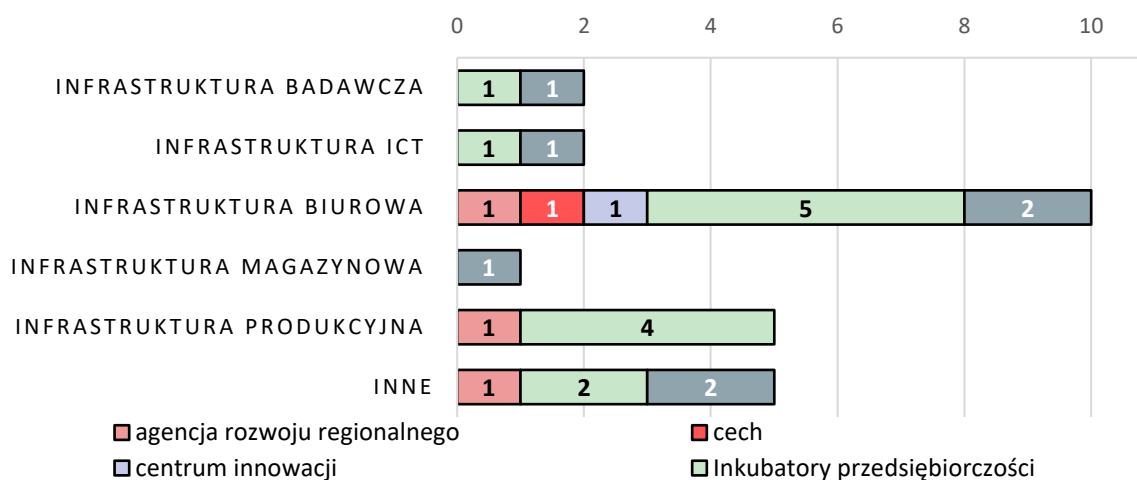

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=11 (stan na 28.10.2022).

*dane nie sumują się

W województwie małopolskim również pięć rodzajów IOB specjalizuje się w usługach infrastrukturalnych. W większości oferują infrastrukturę biurową (10 na 27 IOB oferujących infrastrukturę biznesową dla MŚP). Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o. i mieszczący się w nim inkubator udostępnia dla MŚP specjalistyczną aparaturę i sprzęt w ramach infrastruktury badawczej jaką posiada. Jednak jako jedyny IOB udostępnia w ramach infrastruktury produkcyjnej showroom nowoczesnej produkcji.

Wykres 82. Liczba poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej IOB w województwie małopolskim ze względu na rodzaje IOB specjalizujące się w usługach infrastrukturalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=10 (stan na 28.10.2022).
*dane nie sumują się

Przegląd konkretnych usług IOB na stronach internetowych utrudniony był w przypadkach, w których informacje nie były zapisywane wprost, a niektóre oferty „ukryte” były pod postacią tytułów realizowanych projektów. Często też usługi takie były nieaktualne albo w zasadzie świadczone przez inne podmioty. Na podstawie analizy usług zapisanych na stronach IOB oraz na podstawie dotychczas prowadzonych analiz wyodrębniono 28 usług proinnowacyjnych świadczonych przez IOB.

Wykres 83. Liczba poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych świadczonych przez IOB w wybranych województwach (dolnośląskie, pomorskie, małopolskie) ze względu na rodzaj tych instytucji

■ agencja rozwoju regionalnego
 ■ centrum innowacji
 ■ centrum transferu technologii
■ inkubatory przedsiębiorczości
 ■ ośrodek szkoleniowo-doradczy
 ■ park technologiczny/przemysłowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=71 (stan na 28.10.2022).
 *dane nie sumują się

Proinnowacyjne usługi świadczone były przez 6 z 11 typów analizowanych IOB. Większość z nich realizowała usługi tego rodzaju pakietowo, tzn. od audytu innowacyjności, po doradztwo w zakresie wdrożenia innowacji, przez pomoc w opracowaniu innowacyjnego produktu, po jego wdrożenie, komercjalizację, bądź lokowanie innowacyjnego produktu na rynku. Takie kompleksowe usługi świadczyły centra transferu technologii oraz parki technologiczne.

Promotorem usług proinnowacyjnych w województwie dolnośląskim jest Wrocławski Park Technologiczny. Dzięki rozbudowanej infrastrukturze oraz nowoczesnemu zapleczu laboratoryjnemu i badawczo-rozwojowemu możliwe jest świadczenie w parku specjalistycznego doradztwa, szkoleń, a także badań związanych z powstawaniem innowacyjnych produktów czy procesów. Aż 17 z 28 usług proinnowacyjnych świadczonych jest w parku. W województwie pomorskim taką kompleksowością działań, w oparciu o zaplecze biznesowe, wykazuje się Pomorski Park Naukowo-Technologiczny Gdynia (7 usług). Warto zauważyć, że jako jedyny z badanych IOB, realizuje projekt skierowany do szerokiego grona projektantów (start-upów, programistów, inżynierów) oparty na ekologicznym projektowaniu, w projekcji tzw. gospodarki obiegowej.

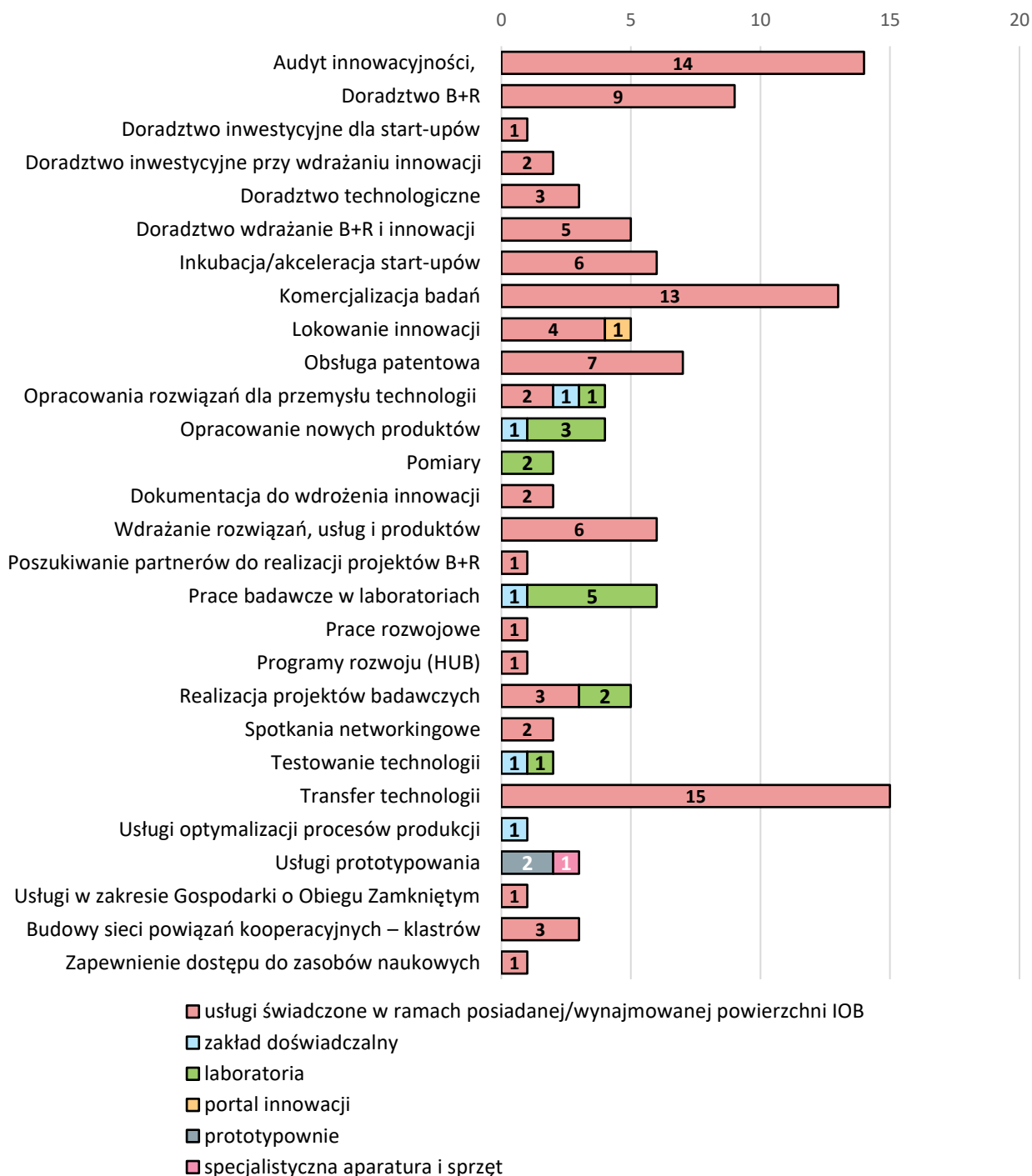
W województwie małopolskim w świadczeniu pakietu usług proinnowacyjnych przoduje Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej (8 usług).

20 różnych usług proinnowacyjnych oferowało 14 z 15 centrów transferu technologii, jedynie Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu nie świadczyło takich usług dla MŚP.

Interesującym jest fakt, iż tylko 3 spośród 14 inkubatorów świadczyły usługę z zakresu inkubacji/akceleracji działalności gospodarczej innowacyjnych start-upów, choć w zasadzie ich działalność kojarzy się głównie z przygotowaniem nowo powstałych oraz młodych przedsiębiorstw do osiągnięcia zdolności do samodzielnego funkcjonowania na rynku. Najwięcej usług proinnowacyjnych w ramach działającego inkubatora przedsiębiorczości oferował Wrocławski Park Technologiczny - oprócz standardowego podejścia do procesu innowacji oferował również realizację projektów badawczo-rozwojowych dla nowo utworzonych przedsiębiorstw oraz spotkania networkingowe, a także możliwości transferu wiedzy ze świata nauki do biznesu, poprzez wspieranie innowacyjnych pomysłów na działalność przedsiębiorców akademickich.

Większość z analizowanych IOB nie dysponowała specjalistycznym zapleczem infrastrukturalnym do świadczenia usług proinnowacyjnych. W zakresie audytu innowacyjności, wszelkiego rodzaju doradztwa, obsługi patentowej czy transferu technologii usługi świadczone były w ramach posiadanej/wynajmowanej powierzchni IOB. Tego rodzaju usługi wiązały się głównie z przekazaniem wiedzy, zaprezentowaniu klientowi nowych możliwości, pomocy merytorycznej, prawnej, a także finansowej i jednocześnie nie wymagały użycia specjalistycznego zaplecza.

Wykres 84. Liczba usług proinnowacyjnych świadczonych przez IOB w wybranych województwach (dolnośląskie, pomorskie, małopolskie) ze względu na rodzaj zaplecza infrastrukturalnego tych instytucji

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=71 (stan na 28.10.2022).

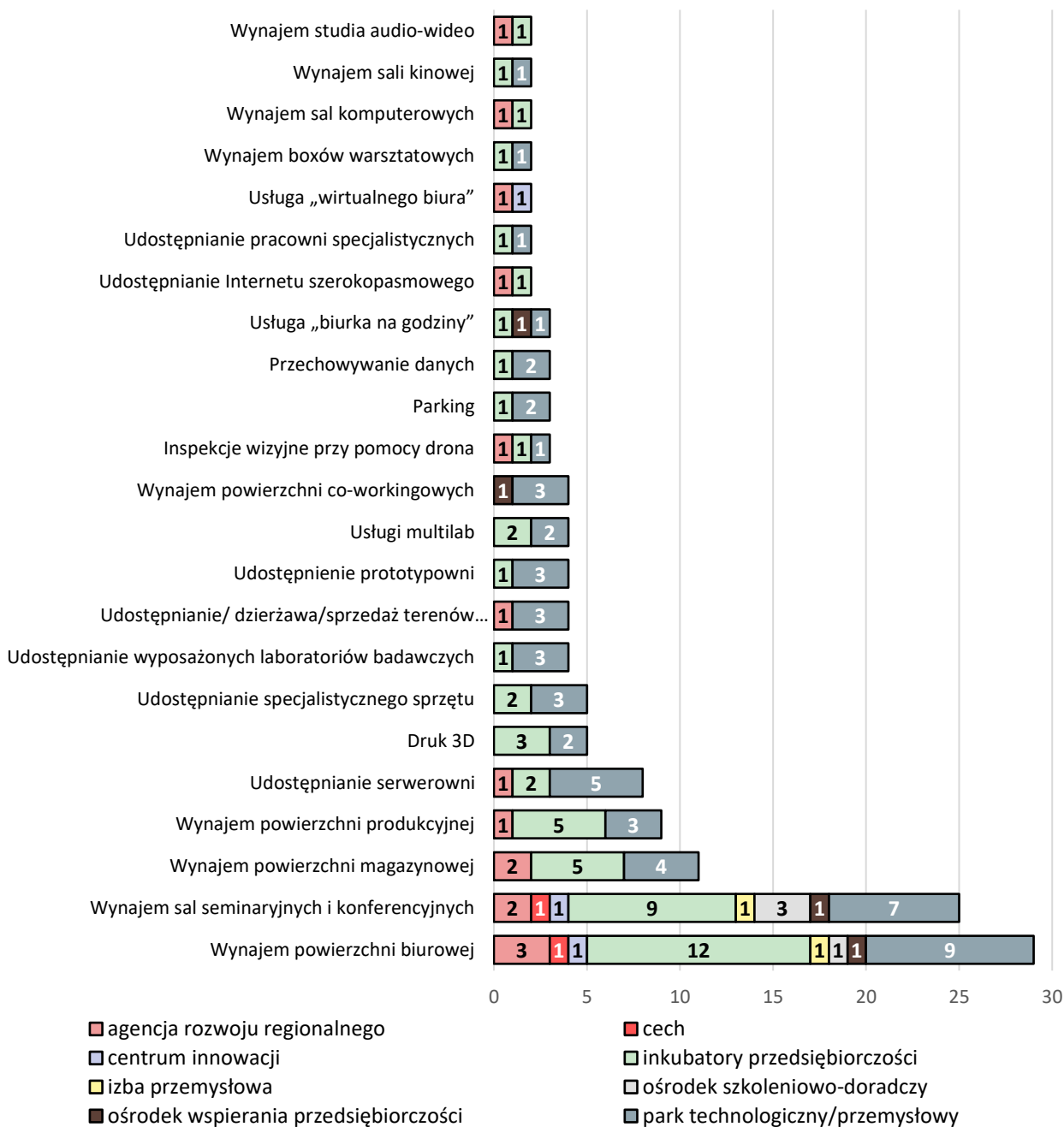
*dane nie sumują się

Co istotne, IOB dominujące w liczbie i kompleksowości usług proinnowacyjnych dla MŚP w danym województwie, nie zawsze oferowały usługi z wykorzystaniem do nich specjalistycznej infrastruktury. Małopolskie IOB usługi proinnowacyjne oferowały w ramach posiadanej wynajmowanej/powierzchni biurowej. Wiązało się to głównie z tym, że w większości były to usługi mieszczące się w zakresie udzielania eksperckich porad opierających się na doświadczeniu oraz wiedzy i nie wymagały wsparcia infrastrukturalnego. Oferowały głównie tzw. mentoring, prowadząc klienta przez mnogość rozwiązań i procedur. Tylko dwa podmioty: Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o. oraz Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Jagiellońskiego realizują bogatą ofertę badań nad produktami dla poszczególnych branż, w oparciu o wyposażone laboratoria oraz wysoko wyspecjalizowaną kadrę. W przypadku analizowanych IOB województwa dolnośląskiego trzy podmioty: Sieć Badawcza Łukasiewicz - Port Polski Ośrodek Rozwoju Technologii, Centrum Transferu Technologii Uniwersytet Wrocławski oraz Wrocławski Park Technologiczny wraz ze specjalistycznymi usługami proinnowacyjnymi, oferują w ramach współpracy zaplecze infrastrukturalne, pozwalające na przeprowadzenie zaplanowanych prac badawczych, oferując wyposażone laboratoria, zakłady doświadczalne oraz prototypownie. Natomiast w przypadku województwa pomorskiego laboratoria oraz specjalistyczną aparaturę i sprzęt do świadczenia usług proinnowacyjnych oferowały: Pomorski Park Naukowo-Technologiczny Gdynia i Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego.

Infrastruktura biznesowa będąca w zasobach IOB służąca celom badawczym nie zawsze jest w pełni udostępniana przedsiębiorcom. Cztery z analizowanych IOB wynajmują wyposażone laboratoria i prototypownie do dyspozycji klienta: Wrocławski Park Technologiczny, Gdański Park Naukowo-Technologiczny, Pomorski Park Naukowo-Technologiczny Gdynia, Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego. Pozostałe – mimo, iż posiadają taką infrastrukturę - nie udostępniają jej na zewnątrz, tylko realizują za jej pomocą usługi dla IOB.

Na wykresie zaprezentowano najczęściej realizowane usługi w oparciu o infrastrukturę biznesową. Katalog najczęściej oferowanych usług stanowił wynajem powierzchni: biurowych, konferencyjnych, magazynowych i produkcyjnych. Pojawiały się też usługi unikatowe, realizowane w zasadzie przez kilka IOB (wynajem boksów warsztatowych, studia audio-video, sali kinowej).

Wykres 85. Liczba usług infrastrukturalnych określonego rodzaju realizowanych w oparciu o infrastrukturę biznesową przez IOB w wybranych województwach (dolnośląskie, pomorskie, małopolskie) ze względu na rodzaj tych instytucji

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=71 (stan na 28.10.2022).

*dane nie sumują się

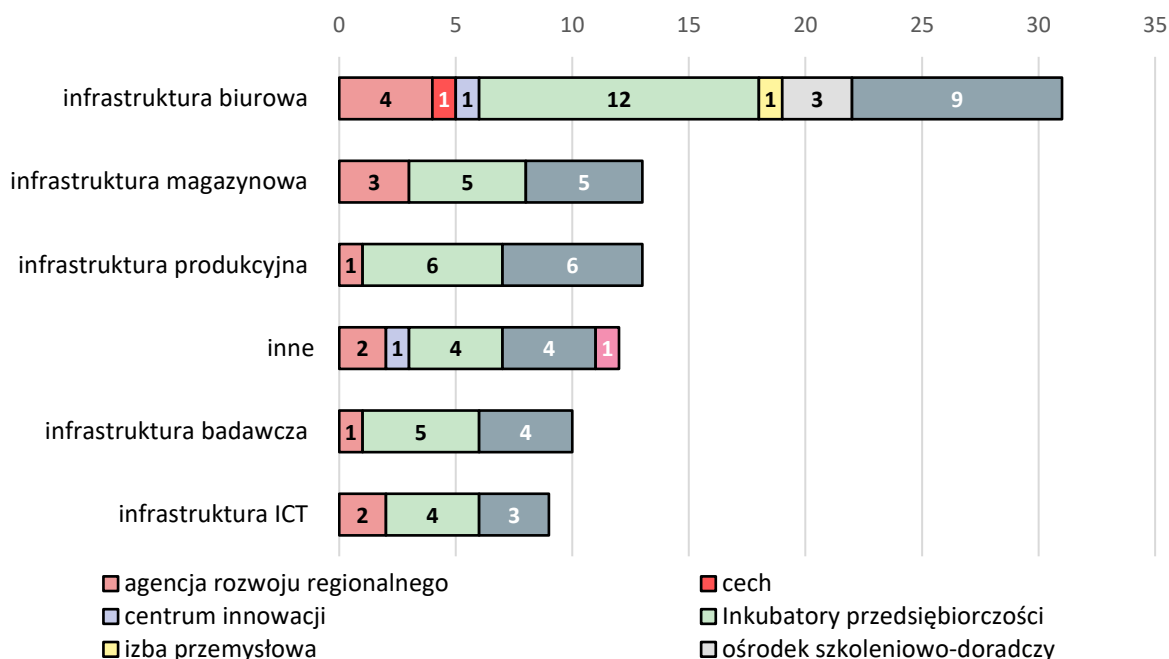
IOB dla uatrakcyjnienia oferty przyciągały MŚP również niepowtarzalnymi/nietypowymi usługami infrastrukturalnymi. Do najciekawszych należały usługi „Multilab” w studiu postprodukcji filmowej, świadczone zarówno przez park, jak i inkubator technologiczny, mieszczący się na terenie Krakowskiego Parku Technologicznego. Dla MŚP, dostępne w ramach tych usług, były bogato wyposażona infrastruktura studia filmowego, montażowni, sala kinowa i studio greenscreen do realizacji profesjonalnych zdjęć trickowych na potrzeby produkcji filmowych, programów telewizyjnych, reklam, sesji zdjęciowych, a także do celów edukacyjnych. Park oferuje również darmowe wizyty przedsiębiorców w showroomach, które stanowią przestrzeń demonstracyjną dla rozwiązań i technologii Przemysłu 4.0. Unikatowy w skali kraju jest również zakład doświadczalny Wrocławskiego Parku Technologicznego. Klienci mogą wykorzystać jego zasoby do testowania technologii, up-scalingu, weryfikacji założeń oraz optymalizacji procesów produkcyjnych. Park Konstruktorów mieszczący się w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym Gdynia stanowi z kolei bogate zaplecze wdrożeniowo-produkcyjne dla innowacyjnych firm, które chcą rozwijać zaawansowane projekty technologiczne „od koncepcji, do produktu”.

Do innych jednostkowych usług infrastrukturalnych świadczonych przez IOB możemy zaliczyć np. wynajem wyposażonych gabinetów i pracowni lekarskich w Jagiellońskim Centrum Innowacji, wynajem powierzchni pod tworzenie laboratoriów badawczych w Noworudzkim Parku Przemysłowym, zarządzanym przez Agencję Rozwoju Regionalnego „AGROREG” SA, usługi magazynowe - specjalistyczne ze szczególnymi warunkami magazynowania oraz usługi magazynowe z obsługą logistyczną we Wrocławskim Parku Przemysłowym, wynajem pokoi gościnnych dla przedsiębiorców oraz uczestników spotkań networkingowych w inkubatorze prowadzonym przez Pomorską Agencję Rozwoju Regionalnego, udostępnianie najemcom tzw. chillout room – stref relaksu w Gdańskim Parku Naukowo-Technologicznym.

Spośród 64 analizowanych podmiotów 3 rodzaje IOB (centra transferu technologii - 15, fundusze poręczeniowe - 4, fundusze pożyczkowe - 3) nie udostępniają żadnej infrastruktury biznesowej.

Najpowszechniejszą usługą infrastrukturalną był wynajem powierzchni biurowej. W 25 IOB udostępniana jest infrastruktura biurowa (powierzchnia biurowa w 25, sale seminaryjne i konferencyjne w 3, powierzchnie co-workingowe w 4, „biurka na godziny” w 3, chillout room w 1, sale specjalistyczne w 1). Dwa IOB świadczą usługę „wirtualnego biura” w ramach posiadanej infrastruktury biurowej.

Wykres 86. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej udostępnianej przez IOB w wybranych województwach (dolnośląskie, pomorskie, małopolskie) ze względu na rodzaj tych instytucji

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań desk research, N=71 (stan na 28.10.2022).

*dane nie sumują się

IOB z 3 województw o najwyższym potencjale innowacyjności w Polsce, podobnie jak IOB z województwa kujawsko-pomorskiego, w przypadku usług infrastrukturalnych oferują najwięcej infrastruktury biurowej. Usługi proinnowacyjne oferowały głównie w ramach posiadanej wynajmowanej/powierzchni biurowej. Wiązało się to z tym, że w większości były to usługi mieszczące się w zakresie udzielania eksperckich porad opierających się na doświadczeniu oraz wiedzy i nie wymagały wsparcia infrastrukturalnego.

Podobnie jak w województwie kujawsko-pomorskim rola inkubatorów przedsiębiorczości ogranicza się do świadczenia usług wynajmu powierzchni biurowej – tylko 3 inkubatory prowadziły usługę z zakresu inkubacji/akceleracji działalności gospodarczej innowacyjnych start-upów, choć w zasadzie ich działalność kojarzy się głównie z przygotowaniem nowo powstałych oraz młodych przedsiębiorstw do osiągnięcia zdolności do samodzielnego funkcjonowania na rynku.

Zasadniczo dostępność infrastruktury biznesowej w województwach o największym wskaźniku innowacyjności nie różni się znacząco od oferty dostępnej w województwie kujawsko-pomorskim. Jest ona skupiona wokół największych miast.

Mimo dominacji oferty infrastruktury biurowej, hierarchia dostępności poszczególnej infrastruktury w 3 analizowanych województwach układa się jednak odmiennie:

1. infrastruktura biurowa
2. infrastruktura produkcyjna/magazynowa
3. infrastruktura badawcza
4. infrastruktura ICT.

Natomiast w województwie kujawsko-pomorskim infrastruktura ICT była praktycznie na drugim miejscu wśród ofert IOB.

Ponadto zdecydowana różnica pojawia się w samych ofertach. Choć większość z analizowanych IOB nie dysponowała specjalistycznym zapleczem infrastrukturalnym do świadczenia usług proinnowacyjnych, analizując ten rodzaj usług - w dużej mierze realizowanych przez CTT oraz przez parki technologiczne - można zauważyć znaczną różnicę już w wykorzystaniu do świadczenia specjalistycznych usług w obrębie prac B+R, specjalistycznego zaplecza, które udostępniane jest MŚP. Dodatkowo oferta tych instytucji prezentuje się zdecydowanie korzystniej pod względem wyposażenia zaplecza badawczego, technicznego - głównie w odniesieniu do parków technologicznych, które wraz ze specjalistycznymi usługami proinnowacyjnymi oferują w ramach współpracy zaplecze infrastrukturalne, pozwalające na przeprowadzenie zaplanowanych prac badawczych, oferując wyposażone laboratoria, zakłady doświadczalne oraz prototypownie, a także bogate zaplecze wdrożeniowo-produkcyjne dla innowacyjnych firm, które chcą rozwijać zaawansowane projekty technologiczne „od koncepcji, do produktu”. W województwie kujawsko-pomorskim tego właśnie brakuje (badanie wykazało, że każdy z nich udostępnia infrastrukturę biznesową, jednak nie jest to ani infrastruktura badawcza ani ICT).

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Celem badania była weryfikacja zasobów infrastrukturalnych, a także potencjału, potrzeb rozwojowych oraz możliwości instytucji wspierających przedsiębiorców w województwie kujawsko-pomorskim, a także planów rozwojowych IOB. Dzięki przeprowadzonym badaniom, a także w oparciu o wyniki równoległe prowadzonej analizy zapotrzebowania MŚP na usługi IOB sformułowano następujące wnioski i rekomendacje:

Lokalizacja IOB

1. Usytuowanie instytucji otoczenia biznesu, działających w województwie kujawsko-pomorskim, wykazuje bardzo silną koncentrację. Rozmieszczenie to odpowiada funkcjom ponadlokalnym, jakie pełnią największe miasta. Jednocześnie ujawnia się peryferyjność niektórych obszarów województwa. Taki rozkład lokalizacyjny występuje również w województwach o najwyższym potencjale innowacyjności.
2. Na terenie mniejszych miejscowości województwa, najliczniejszą grupę podmiotów, działających na rzecz przedsiębiorczości i stanowiących niejednokrotnie jedyną tego typu organizację lokalną, tworzą cechy i LGD. To zwłaszcza LGD prowadzą usługi rozwojowe dla MŚP. Jednak mimo tego, w głównej mierze ich działania związane są z dystrybucją środków unijnych na zakładanie i rozwój działalności.

REKOMENDACJA: Nie ma konieczności zachowywania równego rozmieszczenia terytorialnego i zwiększania liczby IOB w każdym podregionie. Ważniejszym aspektem jest zapewnienie wśród już istniejących IOB, czy też ośrodków, które tylko pośrednio pełnią funkcję IOB (LGD, klastry), dostępności podstawowych usług informacyjno-doradczych. Mniejsza koncentracja IOB nie powinna oznaczać odcięcia od możliwości skorzystania z usług i wiedzy.

Infrastruktura biznesowa i wyposażenie IOB

Dostępność

1. Zasadniczo dostępność infrastruktury biznesowej w województwie kujawsko-pomorskim nie różni się znacząco od oferty województw o największym wskaźniku innowacyjności - jest ona skupiona wokół największych miast oraz jest znacznie ograniczona (nawet w przypadku infrastruktury biurowej) w pozostałych obszarach województwa.
2. Wśród oferowanej przez IOB infrastruktury, w województwie kujawsko-pomorskim, dominuje infrastruktura biurowa. IOB posiadają najwięcej zasobów w postaci przestrzeni biurowych wykorzystywanych na własne potrzeby, a także w mniejszym stopniu komercyjnie.
3. Wśród usług najmu, w zakresie wsparcia przedsiębiorczości, dominują usługi udostępniania infrastruktury biurowej oraz ICT, gdzie w zasadzie obie funkcjonują równoległe, tzn. do powierzchni biurowej zazwyczaj oferowana jest również usługa ICT (Internet, serwery).

4. Występuje znaczny deficyt infrastruktury badawczej wyposażonej w specjalistyczne powierzchnie i sprzęt (skupiona jest wokół 2 największych miast) oraz infrastruktury magazynowej.
5. Zauważalna jest różnica w ofercie usług proinnowacyjnych z wykorzystaniem infrastruktury biznesowej IOB, pomiędzy województwem kujawsko-pomorskim, a województwami o najwyższym potencjale innowacyjności. Przede wszystkim niewykorzystany jest potencjał niedoposażonych parków technologicznych, które powinny stanowić specjalistyczne miejsce przyspieszające proces transferu i komercjalizacji wiedzy z nauki do biznesu, zapewniając usługi i wyposażenie bazujące na nowoczesnych technologiach.
6. Przedsiębiorcy poszukują głównie usług specjalistycznych i nie uzależniają swoich wyborów od posiadanej infrastruktury IOB.

Wykorzystanie

1. Korzystanie przez przedsiębiorców z samej infrastruktury biznesowej jest stosunkowo niewielkie, nawet w przypadku infrastruktury biurowej - odsetek MŚP korzystających z tych usług nie przekraczał 2%.
2. Infrastruktura magazynowa i produkcyjna, której było stosunkowo niewiele wśród oferowanych usług, została praktycznie w całości wykorzystana przez MŚP.
3. Jak pokazały wyniki badania, wykorzystanie infrastruktury magazynowej jest na najwyższym poziomie. Oznacza to, że w stosunku do potrzeb MŚP jest jej wyraźnie za mało, co sugerowali również ankietowani przedsiębiorcy.
4. Infrastruktura badawcza była wykorzystana przez MŚP w najmniejszym stopniu. IOB, które deklarowały, że udostępniają tego rodzaju infrastrukturę wskazały, że jej wykorzystanie oscyluje w granicach 50%. Niska dostępność tego rodzaju infrastruktury koresponduje w jej przypadku z niskim wykorzystaniem przez MŚP.

Potrzeby

1. Zapotrzebowanie na usługi infrastruktury biznesowej wśród MŚP jest zdecydowanie niższe niż na usługi proinnowacyjne i rozwojowe.
2. MŚP najczęściej wskazują gotowość do skorzystania z infrastruktury ICT, infrastruktury magazynowej i biurowej. Najczęściej przedsiębiorcy zgłaszają potrzebę dostępu do Internetu szerokopasmowego oraz oprogramowania specjalistycznego.
3. Potrzeby IOB w województwie kujawsko-pomorskim przede wszystkim dotyczą zaplecza, które umożliwi kompleksowe świadczenie usług proinnowacyjnych i rozwojowych.
4. IOB oczekują wsparcia w zakresie infrastruktury biurowej oraz ICT (nowoczesnych powierzchni biurowych i sal dydaktycznych, centrów konferencyjno-biznesowych, stref co-workingowych, a także przestrzeni kreatywnych).
5. IOB wskazują także na konieczność zwiększenia infrastruktury badawczej - przedstawiono potrzebę zwiększenia liczby akredytowanych laboratoriów, pracowni specjalistycznych, fabLab-ów, space-labów, prototypowni dla MŚP, centrów demonstracyjnych oraz centrów B+R. Zdaniem ankietowanych koniecznym jest „zwiększenie infrastruktury badawczej,

w szczególności pracowni specjalistycznych” - zapewnienie dostępności do infrastruktury produkcyjnej i magazynowej w dalszej kolejności.

6. Możliwość poprawy dostępności infrastruktury biznesowej, IOB upatrują w dostępności środków finansowych, w tym bezzwrotnych.

REKOMENDACJE:

1. W odniesieniu do potrzeb w zakresie infrastruktury badawczej należy wzmacniać i promować rolę parków technologicznych, a także stwarzać możliwość doposażania zaplecza technicznego dla prowadzenia prac B+R. Do tego celu należy wykorzystywać potencjał istniejących parków oraz stref gospodarczych, jak też rozważyć powierzenie roli lidera/instytucji integrującej ofertę i działania w regionie. Ośrodki z większym zapleczem badawczym powinny stanowić podstawę budowania transferu technologii na województwo, ale także na polskie i zagraniczne rynki. Sieciowanie i budowanie wspólnej oferty poprawiłoby dostępność do usług B+R dla przedsiębiorstw.
2. Nie ma potrzeby tworzenia ośrodków badawczych tam, gdzie nie ma potencjału naukowo-technologicznego. Z uwagi na deficyt infrastruktury badawczej należy zadbać o doposażenie oraz profesjonalizację usług, wykorzystując potencjał już istniejących IOB, których obecność poza głównymi ośrodkami można realizować poprzez lepsze usieciwienie i rozwój współpracy.
3. Należy wzmacniać infrastrukturę ICT. Rozwój IOB, w dużej mierze również będzie uzależniony od potencjału informacyjnego, a ten z kolei możliwy będzie dzięki skutecznym i nowoczesnym rozwiązaniom ICT.
4. Należy zintensyfikować działania mające na celu dotarcie z informacją o działalności IOB oraz budowania dobrej marki tych instytucji.
5. Adekwatnie do potrzeb należy podjąć działania mające na celu zapewnienie zasobów finansowych na realizację zadań IOB.

Usługi proinnowacyjne i rozwojowe świadczone przez IOB

Dostępność

1. Analiza wykazała, że w województwie jest wiele ośrodków, których działalność „podpinana” jest pod działalność IOB i realizują one jednocześnie te same usługi, powielając ofertę.
2. Największa dostępność jest związana z usługami rozwojowymi, świadczonymi przez IOB – te z nich, które mają w ofercie szkolenia, warsztaty, jednocześnie zapewniają infrastrukturę biznesową do prowadzenia tej usługi – bez znaczenia jest fakt, czy wynajmują powierzchnie pod konkretne usługi tylko na czas świadczenia usługi (np. czas trwania szkolenia), czy mają siedzibę w danej lokalizacji.
3. Oferta IOB wykazuje dużą różnorodność świadczonych usług. Jednocześnie dominują usługi rozwojowe takie jak: doradztwo w zakresie pozyskania dofinansowania, szkolenia specjalistyczne, doradztwo i szkolenia dotyczące zakładania i prowadzenia firmy.
4. Zdecydowana większość IOB oferuje usługi szkoleniowe oraz doradztwo na podstawowym poziomie np. w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej lub możliwości ubiegania się o środki europejskie. Brakuje ośrodków, w których przedsiębiorcy szukający wsparcia w wąskiej branży, mogliby takie wsparcie uzyskać.

5. W bardzo małym zakresie pojawiają się usługi o zaawansowanym stopniu innowacyjności i sprecyzowane branżowo. Pojedyncze IOB oferują takie usługi jak obsługa patentowa, usługi w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym.
6. Wśród usług rozwojowych oferowanych przez IOB najmniej jest usług w zakresie tworzenia programów gotowości inwestycyjnej.
7. Brak specjalistycznych usług proinnowacyjnych realizowanych w oparciu o specjalistyczny sprzęt. IOB oferują najczęściej wśród usług proinnowacyjnych takie usługi jak: spotkania networkingowe i doradztwo B+R.
8. Większość MŚP chciałoby mieć dostęp do usług IOB w zasięgu do 20 km (68,8% ankietowanych), dostęp do IOB w odległości nie większej niż 10 km jest akceptowalny dla wszystkich ankietowanych. Przedsiębiorcy, którzy są skłonni pokonać ponad 50 km w celu uzyskania potrzebnego wsparcia, stanowią nieliczną grupę - zaledwie 13,0% udzieliło takiej odpowiedzi.
9. Większość MŚP deklarowała, że gdyby infrastruktura była dostępna na terenie lub w bliskim sąsiedztwie miejscowości prowadzenia działalności, skorzystałaby z usług jakie oferują (najczęściej z usług rozwojowych).

Wykorzystanie usług

1. Największym zainteresowaniem cieszą się - jednocześnie znajdują się na najwyższym poziomie wykorzystania - usługi rozwojowe takie jak: szkolenia w zakresie zakładania i prowadzenia firmy, szkolenia specjalistyczne oraz doradztwo w zakresie zakładania i prowadzenia firmy.
2. Najmniejsze wykorzystanie dotyczyło pośrednictwa kooperacyjnego, doradztwa w zakresie internacjonalizacji firmy i współpracy międzynarodowej oraz pomocy w poszukiwaniu inwestorów.
3. Korzystanie przez przedsiębiorców z usług proinnowacyjnych jest na bardzo niskim poziomie. Usługi inkubacji/akceleracji działalności gospodarczej start-upów i włączenia w łańcuchy dostaw dużych firm, wykorzystane były w najmniejszym stopniu.
4. IOB świadczące także najmniej powszechne usługi, najlepiej wykorzystały dostępne zasoby i możliwości, by je realizować. Jednocześnie były to usługi, których przedsiębiorcy potrzebowali. Obsługa patentowa, audyt innowacyjności oraz usługi w zakresie Gospodarki o Obiegu Zamkniętym - świadczone przez nieliczną grupę IOB zostały praktycznie w całości wykorzystane przez MŚP.
5. Efektywność wykorzystania szerokiego katalogu usług, które świadczą praktycznie wszystkie IOB, jest znacznie niższa.

Potrzeby

1. IOB oraz MŚP oczekują największego wsparcia w zakresie usług rozwojowych.
2. W celu skorzystania z usług dla realizacji planów rozwojowych, przedsiębiorcy wskazywali potrzeby związane z zatrudnianiem pracowników, zakupem maszyn i urządzeń, szkoleniem pracowników czy wreszcie wprowadzeniem nowego produktu/usługi na rynek (najczęściej wskazywane potrzeby przez ankietowanych). Oczekują więc ze strony IOB wsparcia, które miało służyć ich bieżącemu funkcjonowaniu.

3. W ramach usług proinnowacyjnych największe zapotrzebowanie zarówno wśród IOB jak i MŚP występuje na usługi: pomocy we wdrażaniu nowych rozwiązań, wprowadzaniu na rynek nowych usług i produktów oraz doradztwa B+R.
4. W ramach usług rozwojowych największe zapotrzebowanie zarówno wśród IOB jak i MŚP występuje na usługi: szkolenia specjalistyczne i doradztwa finansowego.

REKOMENDACJE:

1. Mając na uwadze dostępność mniej zaawansowanych usług na terenach słabszych gospodarczo, należy budować **współpracę i sieciowanie** pomiędzy IOB w regionie (np. między słabszymi i silniejszymi IOB) oraz wspieranie specjalizacji IOB pod kątem specyfiki branżowej i potencjału docelowej grupy odbiorców, czyli MŚP. Istotne może okazać się wytworzenie kilku modeli współpracy IOB z przedsiębiorstwami, które pozwolą na uwypuklenie silnych stron IOB i zmaksymalizowanie efektu synergii.
2. Dla poprawy efektywności otoczenia biznesu potrzebne jest wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami. Lokalne IOB winny być bardziej kojarzone jako element systemu biznesu i nauki, kreując prowadzenie wspólnych inicjatyw.
3. Ważne jest wspieranie współpracy między poszczególnymi IOB oraz między IOB, a innymi instytucjami zaangażowanymi w proces rozwoju gospodarczego w regionie. W tym celu **należy tworzyć formy wsparcia zachęcające do budowania i utrzymywania współpracy między IOB.**
4. Należy zadbać o kompleksową współpracę instytucji otoczenia biznesu, by zniwelować ich rozproszenie oraz powielanie oferty, a jednocześnie zapewnić zrównoważony rozwój na terenie całego województwa. Takie podejście nawiązuje do wskazanej w Programie Rozwoju Gospodarczego Województwa Kujawsko-Pomorskiego idei Lokalnych Organizacji Gospodarczych poprzez stworzenie silnego systemu doradztwa gospodarczego, opartego o sieć organizacji realizowanych w znacznej części gmin regionu. System ten zakłada aktywną rolę i uczestnictwo władz samorządowych, jak też stworzenie platformy do rozwoju usług skierowanych do lokalnych przedsiębiorców, przede wszystkim do MŚP.
5. Oprócz wsparcia infrastrukturalnego dla IOB należy zadbać o budowanie i rozwijanie potencjału tych instytucji, a także specjalizację i profesjonalizację ich działalności.
6. Im bardziej precyzyjny będzie katalog usług, tym większe prawdopodobieństwo ich wykorzystania. IOB powinny skupiać się na konkretnych usługach, a nie powtarzać tych, które oferują inne podmioty.
7. Wykorzystanie usług oferowanych przez IOB oraz trafność doboru usług do potrzeb rynkowych powinny być tematem audytu wewnętrznego lub zewnętrznego albo też bieżącej ewaluacji, aby uniknąć niezgodności w produkcie lub usłudze. Zalecane jest, by weryfikować czy organizacja/instytucja rozumie wymagania odnośnie usługi świadczonej przez organizację oraz by gruntownie analizować potrzeby klienta, co z pewnością będzie miało w przyszłości wpływ na zwiększanie efektywności realizowanych usług.
8. IOB powinny stale monitorować i dostosowywać swoją ofertę do zapotrzebowania przedsiębiorców, a także podnosić jakość świadczonych usług.
9. **Gwarancją wysokiej jakości usług świadczonych przez IOB może stanowić system akredytacyjny**, który będzie również warunkiem ubiegania się o dofinansowanie z funduszy europejskich w nowej perspektywie finansowej. Ma on na celu zapewnienie

dobrej jakości usług IOB świadczonych MŚP, w tym usług specjalistycznych, świadczonych przez instytucje stosujące konkretne standardy działania oraz posiadające odpowiednie zasoby. Wprowadzenie akredytacji usług świadczonych przez IOB ułatwi przedsiębiorcom dotarcie do właściwej instytucji, od której otrzyma potrzebne wsparcie. Większość badanych instytucji zadeklarowała (69%, czyli 20 instytucji), że ubiegałaby się o dofinansowanie, jeśli warunkiem będzie uzyskanie akredytacji. Jak się okazuje IOB nie obawiają się udziału w procesie akredytacji usług jakie świadczą.

Potencjał informacyjny i rozwojowy IOB

1. IOB nie monitorują potrzeb MŚP i nie dostosowują swojej oferty do zapotrzebowania.
2. MŚP często nie wiedzą o istnieniu IOB, a tym bardziej o działaniach jakie one prowadzą.
3. Potencjał informacyjny nie jest w pełni wykorzystywany.
4. Strony internetowe IOB nie zawsze zawierają aktualne informacje, a informacje archiwalne nie są ukrywane/usuwane.
5. Budowa stron oraz sposób zamieszczania informacji utrudniają sposób nawigacji. Informacja o usłudze jest często ukryta w opisach projektów, które IOB realizują. Ponadto zapisana jest w sposób bardzo nieprzystępny.
6. Budowa stron, zamieszczanie informacji i aktualności, powinny być starannie dobrane i przemyślane. Budowanie strony pod wymogi projektu, z jakiego jest finansowany, ogranicza wielu przedsiębiorcom możliwość zapoznania się z usługami, z których rzeczywiście może i chciałby skorzystać.
7. IOB nie są skłonne do wprowadzania nowych i doskonalenia realizowanych usług bez odpowiedniego dofinansowania. Spośród instytucji, które planują wprowadzić nową usługę lub udoskonalić obecną ofertę 90% odpowiedziało, że niemożliwe jest wdrożenie planów bez uzyskania dofinansowania.
8. IOB nie są gotowe do funkcjonowania bez finansowania zewnętrznego. IOB wskazywały, że nadal potrzebne jest im wsparcie finansowe na podstawowe potrzeby dotyczące przede wszystkim sprzętu i wyposażenia, ale także wsparcia wynagrodzenia i szkolenia kadry wdrażającej nowe usługi.

REKOMENDACJE:

1. W dobie przenoszenia usług do świata wirtualnego, powinno kłaść się nacisk na działania umożliwiające jak najszybsze dotarcie do informacji, bez konieczności opuszczania miejsca działalności. Zmianom należy poddać sposób funkcjonowania IOB, opierając go na nowoczesnych technologiach informatycznych i komunikacyjnych.
2. Należy rozważyć przeniesienie na mniejsze IOB funkcji informacyjno-promocyjnych, zapewniając jednocześnie możliwość ciągłej wymiany informacji, a także odpowiednie wyposażenie ICT.
3. Należy zapewnić źródła informacji, przedstawiając je w przystępnym dla MŚP językiem. IOB, aby trafić z konkretną ofertą do przedsiębiorcy powinny przemyśleć i opracować koncepcję jej promocji w Internecie.

4. Samorząd powinien wzmacniać działania IOB np. przez **utworzenie platformy wymiany informacji**, będącej jednocześnie narzędziem współpracy pomiędzy IOB oraz MŚP. Platforma mogłaby pełnić również rolę bazy danych na temat instytucji wspierających biznes oraz o usługach, jakie świadczą. Nie mogą to być tylko wymagane przepisami logotypy oraz informacje o projekcie w ramach którego finansowana jest usługa. Oferta dla przedsiębiorcy powinna stanowić przedstawienie możliwości, jakie IOB stwarza w stosunku do potrzeb.
5. Należy zapewnić wsparcie w taki sposób, aby stopniowo umożliwiać IOB samodzielne funkcjonowanie. Jednocześnie tam, gdzie takiego potencjału nie ma należy skorzystać ze wsparcia lokalnych samorządów i w miarę możliwości testować inne sposoby zapewnienia wsparcia finansowego. Należy promować przedsięwzięcia prowadzące do niezależności finansowej IOB np. poprzez tworzenie kryteriów dostępowych do źródeł finansowania.

WYKAZ WYKRESÓW

Wykres 1. Rodzaj IOB biorących udział w badaniu (%)	13
Wykres 2. Udział danego rodzaju IOB w badaniu (%)	14

Wykres 3. Rok powstania IOB biorących udział w badaniu.....	15
Wykres 4. Typy formy prawnej IOB biorących udział w badaniu (%).....	15
Wykres 5. Liczba IOB wspierających przedsiębiorców z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w podziale na ich rodzaje	19
Wykres 6. Liczba zidentyfikowanych IOB w podziale na powiaty	22
Wykres 7. Liczba ofert poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej, udostępnianej przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji.....	26
Wykres 8. Rodzaje IOB biorących udział w badaniu według całkowitej liczby ofert infrastruktury biznesowej.....	27
Wykres 9. Liczba ofert poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej udostępnianej przez IOB biorące udział w badaniu w podziale na powiaty.....	28
Wykres 10. Liczba IOB biorących udział w badaniu, które w latach 2016-2022 udostępniały infrastrukturę biznesową bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych	30
Wykres 11. Deklarowana oferta infrastruktury biznesowej oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu wg wskazań IOB – w podziale na powiaty.....	31
Wykres 12. Liczba ofert infrastruktury biznesowej poszczególnych rodzajów, udostępnianej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu (bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych) ze względu na siedzibę danego IOB.....	32
Wykres 13. Liczba wskazań ofert infrastruktury biznesowej poszczególnych rodzajów, które w latach 2016-2022 udostępniały IOB biorące udział w badaniu (bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych) według ich rodzaju.....	33
Wykres 14. Liczba wskazań ofert infrastruktury biznesowej poszczególnych rodzajów, które w latach 2016-2022 udostępniały IOB biorące udział w badaniu (bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych) według rodzajów IOB.....	34
Wykres 15. Poziom odpłatności za korzystanie z infrastruktury biznesowej w latach 2016-2022 udostępnianej przez IOB biorące udział w badaniu (bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych) w podziale na poszczególne kategorie tej infrastruktury (%).....	35
Wykres 16. Poziom odpłatności za korzystanie z infrastruktury biznesowej udostępnianej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu (bez oferowania usług proinnowacyjnych i rozwojowych) w podziale na rodzaje IOB (%)	36
Wykres 17. Liczba IOB biorących udział w badaniu, oferujących infrastrukturę biznesową do świadczonych usług proinnowacyjnych i rozwojowych w latach 2016-2022 według rodzaju tych instytucji	37
Wykres 18. Liczba ofert poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej do świadczonych usług proinnowacyjnych i rozwojowych, oferowanych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według rodzajów IOB	38

Wykres 19. Liczba ofert infrastruktury biznesowej do świadczonych usług proinnowacyjnych i rozwojowych oferowanych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaje tej infrastruktury	39
Wykres 20. Liczba usług proinnowacyjnych oferowanych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu	41
Wykres 21. Liczba usług rozwojowych oferowanych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu.....	42
Wykres 22. Liczba usług proinnowacyjnych i/lub rozwojowych oferowanych w latach 2016-2022 przez biorące udział w badaniu IOB według rodzaju tych instytucji – w podziale na powiaty.....	43
Wykres 23. Wykorzystanie poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych świadczonych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskaźników IOB (%).....	45
Wykres 24. Wykorzystanie poszczególnych rodzajów usług rozwojowych świadczonych w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskaźników IOB (%).....	47
Wykres 25. Wykorzystanie infrastruktury badawczej oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskaźników IOB (%)	48
Wykres 26. Wykorzystanie infrastruktury ICT oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskaźników IOB (%).....	49
Wykres 27. Wykorzystanie infrastruktury biurowej oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskaźników IOB (%)	49
Wykres 28. Wykorzystanie infrastruktury magazynowej oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskaźników IOB (%)	50
Wykres 29. Wykorzystanie infrastruktury produkcyjnej oferowanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu według wskaźników IOB (%)	50
Wykres 30. Liczba wskaźników poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej oferowanej przez IOB, z których korzystały przedsiębiorstwa w ostatnich 5 latach – w podziale na podregiony.....	53
Wykres 31. Liczba wskaźników usług proinnowacyjnych i rozwojowych oferowanych przez IOB, z których korzystały przedsiębiorstwa w ostatnich 5 latach – w podziale na podregiony	53
Wykres 32 Liczba wskaźników poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych i rozwojowych, z których korzystały przedsiębiorstwa w ostatnich 5 latach	54
Wykres 33. Ocena wystarczalności infrastruktury biznesowej dla świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych przez IOB biorące udział w badaniu – w podziale na rodzaje	56
Wykres 34. Liczba wskaźników infrastruktury biznesowej niewystarczającej do świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych przez IOB biorące udział w badaniu	57
Wykres 35. Liczba wskaźników infrastruktury biznesowej niewystarczającej do świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji	57

Wykres 36. Liczba wskazań deficytów infrastruktury badawczej oferowanej do usług proinnowacyjnych i rozwojowych świadczonych przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji	58
Wykres 37. Liczba wskazań deficytów infrastruktury ICT oferowanej do usług proinnowacyjnych i rozwojowych świadczonych przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji	58
Wykres 38. Liczba wskazań deficytów infrastruktury biurowej oferowanej do usług proinnowacyjnych i rozwojowych świadczonych przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji	59
Wykres 39. Liczba wskazań deficytów infrastruktury magazynowej i produkcyjnej oferowanej do usług proinnowacyjnych i rozwojowych świadczonych przez IOB, biorące udział w badaniu, ze względu na rodzaj tych instytucji	59
Wykres 40. Deklaracja świadczenia oraz rezygnacji ze świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych oferowanych w latach 2016-2022 przez biorące udział w badaniu IOB	60
Wykres 41. Niewystarczalność infrastruktury biznesowej do świadczenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych oferowanych w latach 2016-2022, a rezygnacja ze świadczenia tych usług przez biorące udział w badaniu IOB ze względu na rodzaj tych instytucji	61
Wykres 42. Ocena wystarczalności infrastruktury biznesowej posiadanej w latach 2016-2022 przez IOB biorące udział w badaniu dla potrzeb przedsiębiorców (%)	62
Wykres 43. Liczba wskazań rodzajów infrastruktury biznesowej, której brakowało w latach 2016-2022 dla potrzeb przedsiębiorców przez IOB biorące udział w badaniu	62
Wykres 44. Liczba wskazań rodzajów infrastruktury biznesowej oferowanej przez IOB, z której skorzystałyby przedsiębiorstwa w przypadku dostępności na terenie lub bliskim sąsiedztwie miejscowości prowadzenia przez nich działalności	63
Wykres 45. Deklaracja IOB biorących udział w badaniu co do rozwijania oferty usług proinnowacyjnych i/lub rozwojowych dla MŚP na terenie miejscowości/gminy, w której mają siedzibę lub w jej bliskim sąsiedztwie, gdyby infrastruktura biznesowa była dostępna na tym terenie (%)	64
Wykres 46. Liczba deklaracji świadczenia usług proinnowacyjnych i/lub rozwojowych w przyszłości przez poszczególne rodzaje IOB biorące udział w badaniu, gdyby infrastruktura biznesowa była dostępna na terenie miejscowości/gminy, w której mają siedzibę lub w jej bliskim sąsiedztwie	64
Wykres 47. Liczba deklaracji świadczenia usług proinnowacyjnych poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu	66
Wykres 48. Liczba deklaracji świadczenia usług rozwojowych poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu	67
Wykres 49. Deklaracja IOB biorących udział w badaniu co do rozwijania oferty usług rozwojowych dla MŚP na terenie miejscowości/gminy, w której mają siedzibę lub w jej bliskim sąsiedztwie, gdyby infrastruktura biznesowa była dostępna na tym terenie – w podziale na powiaty (%)	68

Wykres 50. Liczba wskazań usług proinnowacyjnych, rozwojowych oraz rodzajów infrastruktury biznesowej, z których skorzystaliby przedsiębiorcy w przypadku ich dostępności – w podziale na podregiony	70
Wykres 51. Liczba wskazań usług proinnowacyjnych, rozwojowych oraz rodzajów infrastruktury biznesowej, z których skorzystaliby przedsiębiorcy w przypadku ich dostępności	70
Wykres 52. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych i rozwojowych oferowanych przez IOB, z której skorzystałyby przedsiębiorstwa w przypadku ich dostępności na terenie lub w bliskim sąsiedztwie miejscowości prowadzenia przez nie działalności	72
Wykres 53. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej oferowanej przez IOB, z której skorzystałyby przedsiębiorstwa w przypadku ich dostępności na terenie lub w bliskim sąsiedztwie miejscowości prowadzenia przez nie działalności	74
Wykres 54. Identyfikacja problemów z dostępnością infrastruktury biznesowej podczas realizacji usług przez IOB	76
Wykres 55. Opinie IOB na temat deficytów infrastruktury biznesowej w województwie kujawsko-pomorskim	77
Wykres 56. Wskazania IOB dotyczące zwiększenia ilości infrastruktury biznesowej w podziale na rodzaje	78
Wykres 57. Deklaracja IOB biorących udział w badaniu co do udoskonalenia lub wprowadzenia nowych usług rozwojowych i/lub proinnowacyjnych (%)	80
Wykres 58. Liczba wskazań przez IOB biorące udział w badaniu poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych, które chciałyby wprowadzić lub udoskonalic	81
Wykres 59. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych, z których chciałyby skorzystać MŚP	81
Wykres 60. Liczba wskazań IOB biorących udział w badaniu w zakresie udoskonalenia/wprowadzenia usług rozwojowych poszczególnych rodzajów	82
Wykres 61. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów usług rozwojowych, z których chciałyby skorzystać MŚP	82
Wykres 62. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę biznesową poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu	83
Wykres 63. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej, z których chciałyby skorzystać MŚP	83
Wykres 64. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę biznesową poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji	84
Wykres 65. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę badawczą poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji	85

Wykres 66. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę badawczą poszczególnych rodzajów przez MŚP	85
Wykres 67. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę ICT poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji	86
Wykres 68. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę ICT poszczególnych rodzajów przez MŚP	86
Wykres 69. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę biurową poszczególnych rodzajów przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji	87
Wykres 70. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę biurową poszczególnych rodzajów przez MŚP	87
Wykres 71. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę magazynową przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji	88
Wykres 72. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę magazynową przez MŚP	88
Wykres 73. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę produkcyjną przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji	89
Wykres 74. Liczba wskazań zapotrzebowania na infrastrukturę produkcyjną przez MŚP	89
Wykres 75. Liczba wskazań zapotrzebowania na poszczególnych rodzajów wsparcie do wprowadzenia nowych usług przez IOB biorące udział w badaniu	90
Wykres 76. Liczba wskazań w zakresie wielkości przewidywanych kosztów wprowadzenia nowej usługi bądź udoskonalenia usługi przez IOB biorące udział w badaniu	91
Wykres 77. Deklaracja IOB biorących udział w badaniu co do możliwości wdrożenia usługi bez uzyskania dofinansowania (%)	91
Wykres 78. Deklaracja IOB biorących udział w badaniu co do ubiegania się o dofinansowanie na wdrożenie usługi, jeśli warunkiem byłoby uzyskanie dla niej akredytacji	92
Wykres 79. Liczba IOB w wybranych województwach w podziale na typy	99
Wykres 80. Liczba poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej IOB w województwie dolnośląskim ze względu na rodzaje IOB specjalizujące się w usługach infrastrukturalnych	100
Wykres 81. Liczba poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej w województwie małopolskim ze względu na rodzaje IOB specjalizujące się w usługach infrastrukturalnych	100
Wykres 82. Liczba poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej IOB w województwie małopolskim ze względu na rodzaje IOB specjalizujące się w usługach infrastrukturalnych	101
Wykres 83. Liczba poszczególnych rodzajów usług proinnowacyjnych świadczonych przez IOB w wybranych województwach (dolnośląskie, pomorskie, małopolskie) ze względu na rodzaj tych instytucji	102

Wykres 84. Liczba usług proinnowacyjnych świadczonych przez IOB w wybranych województwach (dolnośląskie, pomorskie, małopolskie) ze względu na rodzaj zaplecza infrastrukturalnego tych instytucji	104
Wykres 85. Liczba usług infrastrukturalnych określonego rodzaju realizowanych w oparciu o infrastrukturę biznesową przez IOB w wybranych województwach (dolnośląskie, pomorskie, małopolskie) ze względu na rodzaj tych instytucji	106
Wykres 86. Liczba wskazań poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej udostępnianej przez IOB w wybranych województwach (dolnośląskie, pomorskie, małopolskie) ze względu na rodzaj tych instytucji	108

WYKAZ TABEL

Tabela 1. Liczba IOB biorących udział w badaniu według zidentyfikowanych rodzajów	12
Tabela 2. Liczba instytucji otoczenia biznesu w woj. kujawsko-pomorskim w podziale na powiaty	25
Tabela 3. Liczba IOB biorących udział w badaniu, które świadczyły usługi proinnowacyjne i/lub rozwojowe, bądź nie świadczyły tych usług w latach 2016-2022 według rodzaju tych instytucji	40
Tabela 4. Liczba wskazań przez IOB biorące udział w badaniu poszczególnych rodzajów infrastruktury biznesowej niezbędnej do wprowadzenia usług proinnowacyjnych i rozwojowych na terenie miejscowości/gminy, w której mają siedzibę lub w jej bliskim sąsiedztwie - w podziale na powiaty ..	69
Tabela 5. Liczba wskazań zapotrzebowania na różnego rodzaju wsparcie przez IOB biorące udział w badaniu ze względu na rodzaj tych instytucji	90

WYKAZ MAP

Mapa 1. Liczba instytucji otoczenia biznesu na 1000 MŚP z podziałem na rodzaje instytucji otoczenia biznesu w województwie kujawsko-pomorskim	24
Mapa 2. Liczba instytucji otoczenia biznesu na 1000 MŚP oraz suma instytucji otoczenia biznesu w danym powiecie w województwie kujawsko-pomorskim	25
Mapa 3. Infrastruktura biznesowa w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w 2022 roku	30

